

20.08.2018

Kokousaika 20.08.2018 16:00 - 17:11

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika	
Koulumies, Terhi	
Ohisalo, Maria	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Rydman, Wille	
Sazonov, Daniel	poissa: 501 - 502 §:t
Sevander, Tomi	
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Borgarsdottir Sandelin, Silja	varajäsen
Rantanen, Mari	varajäsen

Muut

Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Saxholm, Tuula	vs. kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Malinen, Matti	vs. rahoitusjohtaja
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies

20.08.2018

	Summanen, Juha Linden, Timo Matikainen, Kristiina	hallintojohtaja vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri poistui 16:56, poissa: 501 - 507 §:t
	Tapiolinna, Hilikka Menna, Lauri Katajamäki, Paula Björksten, Jenni Lehmuskoski, Ville	vs. kaupunginsihteeri johtava asiantuntija tiedottaja hallintoasiantuntija HKL:n toimitusjohtaja asiantuntija saapui 16:16, poistui 16:55, läsnä: 498 - 499 §:t
Puheenjohtaja		
	Jan Vapaavuori	pormestari 493 - 507 §:t
Esittelijät		
	Jan Vapaavuori	pormestari 493 §
	Tuula Saxholm	vs. kansliapäällikkö 494 - 502 §:t, 505 - 507 §:t
	Juha Summanen	hallintojohtaja 503 - 504 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija 493 - 507 §:t

20.08.2018

---

§	Asia	
493	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
494	Asia/2	V 29.8.2018, Veräjämäen Maaherrantien ympäristön asemakaavan muuttaminen (nro 12440)
495	Asia/3	V 29.8.2018, Töölön sairaalan (Töölönkatu 40) asemakaavan muuttaminen (nro 12491)
496	Asia/4	V 29.8.2018, Jakomäen sydämen (Huokotien eteläpuoli) asemakaavan muuttaminen (nro 12495)
497	Asia/5	V 29.8.2018, Jakomäen sydän -palvelurakennuksen hankesuunnitelman hyväksyminen
498	Asia/6	HKL:n tarjoutuminen Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöitsijäksi
499	Asia/7	Raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma
500	Asia/8	Utlåtande om Kårkulla samkommuns ekonomiplan 2019–2021
500	Asia/8	Lausunto Kårkulla samkommun -nimisen kuntayhtymän taloussuunnitelmasta vuosiksi 2019-2021
501	Asia/9	Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle valtioneuvoston asetuksiksi lukiokoulutuksesta sekä eräiden lukiokoulutusta koskevien asetusten muuttamisesta
502	Asia/10	Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistamisesta
503	Asia/11	Tasa-arvotoimikunnan jäsenen valinta
504	Asia/12	Kaksikielisyystoimikunnan jäsenen valinta
505	Asia/13	Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet
506	Asia/14	Valtuutettu Vesa Korkkulan toivomusponsi liittyen Konalan alueen nuorisotiloihin
507	Asia/15	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

20.08.2018

Asia/1

§ 493

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Terhi Koulumiehen ja Nasima Razmyarin sekä varatarkastajiksi Paavo Arhinmäen ja Otso Kivekkään.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 494

V 29.8.2018, Veräjämäen Maaherrantien ympäristön asemakaavan muuttaminen (nro 12440)

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 28. kaupunginosan (Oulunkylä, Veräjämäki) puisto-, katu-, suojaviher- ja rautatiealueita (muodostuu uusi kortteli 28044) koskevan asemakaavan muutoksen 28.2.2017 päivätyn ja 10.10.2017 muutetun piirustuksen numero 12440 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 kartta, päivätty 28.2.2017, muutettu 10.10.2017
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 selostus, päivätty 28.2.2017, muutettu 10.10.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.2.2017, täydennetty 10.10.2017 ja asukastilaisuuden muistio 28.4.2016
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6630/10.10.2017
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3

20.08.2018

Asia/2

Liite 4

Liite 5

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Liikennevirasto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee katu-, viher- ja varikkoalueita, jotka sijaitsevat Oulunkylän Veräjämäessä pääradan kaakkoispuolella. Kaavaratkaisu ja sen yhteydessä laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 6630) mahdollistavat Maaherrantien muuttamisen joukkoliikennekaduksi ja poikittaista joukkoliikennettä parantavan pikaraitiolinjan, Raide-Jokerin, toteuttamisen.

Maaherrantien mutkan ja pääradan väliselle alueelle kaavaratkaisu mahdollistaa 10 150 k-m² uutta asuntokerrosalaa. Asukasmäärän lisäys on noin 250.

Kaavaratkaisun toteuttaminen parantaa joukkoliikenteen sujuvuutta ja lisää asukkaiden määrää erinomaisten joukkoliikennedyhteyksien varrella. Pyöräilyyn tarkoitettujen baanojen rakentaminen parantaa pyöräilyn olosuhteita. Baana tulee osittain kulkemaan valtion omistamalla rautatiealueella, josta tehdään liikenneviraston ja Helsingin kaupungin välinen käyttöoikeussopimus. Raide-Jokerin rakentuessa henkilöautoliikenne Veräjälaksoon ohjataan Kirkkoherrantien ja Jokiniementien kautta.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteiden mukainen sekä edesauttaa kaupungin strategisten, joukkoliikenteen parantamiseen ja täydennysrakentamisen edistämiseen liittyvien tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Kaavaratkaisu poikkeaa oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta siten, että uusi asuinkerrostalojen kortteli on suunniteltu yleiskaavan osoittamalle liikennealueelle. Valtio on luopunut alueesta, jolla ei enää ole rautatieliikenteeseen liittyvää roolia. Tältä osin yleiskaava 2002 on ilmeisen vanhentunut (MRL 42 §, 4. mom.).

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1953 – 2000), joissa alue on merkitty katu-, puisto-, suojaviher- ja rautatiealueeksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualue on pääosin katu- ja varikkoaluetta. Alueen ainoat rakennukset ovat kaksi huonokuntoista, nykyisellä varikkoalueella sijaitsevaa hallirakennusta. Suunnittelualueen länsipäässä on Larin Kyöstin tien ja Oulunkyläntien välinen puistoalue, joka periytyy 1800-luvun loppupuolelta Oulunkylän kylmävesikylpylaitoksen ja pensionaatin ajoilta.

Maaherrantie on suunniteltu ja rakennettu 2000-luvulla busseilla liikennöitävää Jokeri-linjaa varten. Veräjä-kadusta itään Maaherrantie on varattu joukkoliikenteelle.

Suunnittelualueen itäpään varikkoalue ei enää palvele pääradan kunnossapitoa, joten valtio on myynyt määräalan yksityiselle rakennuttajataholle. Yksityisomistukseen siirtyneellä määräälalla sijaitsee myös yleisessä käytössä olevia jalankulku- ja pyöriteitä.

Kustannukset

Raide-Jokerin hankesuunnitelmassa 2015 esitettyjen, raitiotieyhteyden toteuttamiseen liittyvien kustannusten lisäksi kaupungille arvioidaan aiheutuvan noin 200 000 euroa kustannuksia ilman arvonlisäveroa korttelin 28044 toteuttamiseen liittyvistä katu- ja puistoalueiden muutoksista. Kustannusarvio ei sisällä Maexmontaninpuiston kunnostamista eikä korttelin 28044 alueella sijaitsevan tietoliikennekaapelin johtosiirtoa.

Korttelin 28044 rakentamisesta on arvioitu aiheutuvan kustannuksia ilman arvonlisäveroa sähköverkon osalta Helen Sähköverkko Oy:lle 150 000 euroa, kaukolämmön osalta Helen Oy:lle 100 000 euroa ja vesi- ja viemärihuollon osalta HSY:lle 250 000 euroa. Näistä kustannuksista vastaavat verkonhaltijat.

Asemakaavamuutoksesta koituu maanomistajalle merkittävää hyötyä. Kaupungille maksettavista maankäyttökorvauksista on sovittu maanomistajan kanssa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa pääosan suunnittelualueesta. Suunnittelualueen koillisosassa sijaitseva nykyinen varikkoalue on yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty yksityisen maanomistajan ja kaupungin aloitteesta. Korttelista 28044 laadittua viitesuunnitelmaa on kehitetty yhteistyössä maanomistajan konsulttien ja kaupungin edustajien kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 7.4 - 8.5.2017. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY), Liikennevirastolta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta (ELY-keskus), Helsingin kaupungin liikennelaitokselta (HKL), kaupunginmuseolta, kiinteistölautakunnalta, pelastuslautakunnalta, rakennusvalvontalautakunnalta, yleisten töiden lautakunnalta ja ympäristölautakunnalta.

HSL toteaa lausunnossaan, että täydennysrakentaminen on perusteltua joukkoliikenteen korkean palvelutason vuoksi. Maaherrantien varraaminen joukkoliikenteelle on hyvä asia. Pyöräilyn pääreitit tulee suunnitella ja rakentaa korkealaatuisiksi, turvallisiksi ja nopeiksi.

HSY ilmoittaa asemakaavan muutoksen edellyttävän jätevesiviemärin ja vesijohdon rakentamista noin 200 metrin matkalle. Lisäksi kaavamuutos edellyttää hulevesiviemärin siirtoa noin 900 metrin matkalta.

Liikennevirasto ilmoittaa, että Pasila-Kerava -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua kahteen lisäraiteeseen, jotka sijoittuvat nykyisen radan molemmille puolille. Mikäli lisäraide radan itäpuolelle toteutuu, kaavassa osoitettu rautatiealue jää yksinomaan radanpitäjän käyttöön eikä alueella voi sijaita muita kuin rataan liittyviä rakenteita. Pyöräilybaana ei voi sijoittua rautatiealueelle lisäraidevarauksen kohdalle ilman Liikenneviraston hyväksymää suunnitelmaan ja baanaa koskevaa sopimusta. Lisäksi edellytetään, että otetaan huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat ja kiinnitetään erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn.

Uudenmaan ELY -keskus katsoo, että kaavaratkaisu poikkeaa voimassa olevasta oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta. Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melun ohjearvot ylittyvät rakennusten julkisivulla. Runkomelu- ja tärinämittaustulokset osoittavat, että raideliikenteen aiheuttamat tärinä- ja runkomeluhaitat ovat tarkastelualueella merkittäviä ja ne muodostavat selvityksen mukaan riskin alueen asuinrakentamiselle. Olettaessa huomioon korttelin 28044 sijainti pääradan ja tulevan Raide-Jokerin liikennemelun vaikutusalueella, liikenteen melu- selvitykset, runkomelu- ja tärinäselvitykset, ei asemakaava täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n sisältövaatimuksia elinympäristön viihtyisyyden osalta.

HKL:n kantana on, että pikaraitiotie tulee sijoittaa omalle väylälleen ja sille tulee taata esteetön kulku. Pikaraitiotie aiheuttaa melu- ja värinähaittoja, jotka tulee huomioida raitiotien lähialueen kiinteistöjen suunnittelussa.

Pelastuslautakunta ilmoitti, että uudisrakennusten yhteyteen sijoittuvan pelastustien tulisi olla läpiajettava. Onnettomuustilanteessa rakennuksia tulisi päästä lähestymään kahdesta eri suunnasta.

Rakennusvalvontavirasto totesi lausunnossaan, että uuden kapean asuinkorttelin sijoittuminen kahden melulähteen väliin tekee suunnittelusta erityisen haastavaa.

Kiinteistölautakunta toteaa, että tontti nro 280441/1 on yksityisomistuksessa ja voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu rata-alueeksi (LR). Kyseisen kerrostalotontin esitetty rakennusoikeus tarkoittaa maanomistajan kannalta merkittävää arvonnousua. Kaupungin tulee käydä maanomistajan kanssa maankäytösopimusneuvottelut ennen kaavamuutoksen hyväksymiskäsittelyä.

Yleisten töiden lautakunta totesi, että suunnittelualueen länsipäähän muodostuu nykyistä eheämpi puistoalue.

Ympäristölautakunta pitää AK-korttelialueen 28044 meluhaittojen torjumista poikkeuksellisen haastavana, koska rakennukset sijaitsevat aivan pääradan vieressä ja Raide-Jokerin linjan välittömässä läheisyydessä. Raideliikenteen aiheuttamat värinä- ja runkomeluhaitat ovat merkittäviä.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa ja yksityistä maanomistajaa, jonka etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Lopuksi

20.08.2018

Kaavaa laadittaessa on tunnistettu asuinkorttelin 28044 sijoittuminen liikenteen aiheuttamien ympäristöhäiriöiden osalta haastavalle paikalle. Tämän vuoksi kokeneet akustiikkasuunnittelijat ovat korttelin suunnitteluun liittyen laatineet liikennemeluselvityksen sekä runkomelu- ja tärinäselvityksen (liite 2. asemakaavan muutosehdotuksen selostuksen liite 4., korttelia 28044 koskevia suunnitelmia ja selvityksiä). Näihin selvityksiin perustuen kaavassa on annettu monipuoliset ja riittävät määräykset, joilla luodaan edellytykset terveellisen ja viihtyisän asuinympäristön toteuttamiselle.

Maanomistajan osallistumisesta yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin on sovittu maankäyttösopimuksessa.

Asemakaavaan sisältyy liikennesuunnitelma (liite 4).

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 kartta, päivätty 28.2.2017, muutettu 10.10.2017
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 selostus, päivätty 28.2.2017, muutettu 10.10.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.2.2017, täydennetty 10.10.2017 ja asukastilaisuuden muistio 28.4.2016
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6630/10.10.2017
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Tehdyt muutokset

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva (2)
- 2 Havainnekuva 10.10.2017
- 3 Sijaintikartta (2)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvnro
FI02012566

20.08.2018

Asia/2

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Liikennevirasto

Tiedoksi

Pelastuslautakunta
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.10.2017 § 143

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Hankenumero 2241_1 ja 2241_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 28.2.2017 päivätyn ja 10.10.2017 muutetun asemakaavan muutos ehdotuksen nro 12440 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 28. kaupunginosan (Oulunkylä, Veräjämäki) puisto-, katu-, suojaviher- ja rautatiealueita (muodostuu uusi kortteli 28044).

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä Internet-sivuilla: Päätöksenteko

20.08.2018

Asia/2

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mikael Ström, arkkitehti, puhelin: 310 37470
mikael.strom(a)hel.fi
Heidi Hellgren-Suomalainen, Liikenneinsinööri, puhelin: 310 37118
heidi.hellgrensuomalainen(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 16.08.2017 § 8

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Hankennumero 2241 1

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12440 pohjakartan kaupunginosassa 28 Oulunkylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12440
Kaupunginosa: 28 Oulunkylä
Kartoituksen työnnumero: 46/16
Pohjakartta valmistunut: 03.11.2016
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Rakennusvalvontavirasto 9.5.2017

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Maaherrantien ympäristö, uusi asuinkortteli 28044

Uuden kapean asuinkorttelin sijoittuminen kahden melulähteen, pääradan ja raidejokerin väliin tekee suunnittelusta erittäin haastavan.

Kommentteja muutamaan kohtaan:

Asemakaavamerkinnyt

Ehdotetaan poistettavaksi kokonaan merkintä: ”Autohalliin ja pihakanteen toteutettava maanvarainen alue, jolle tulee istuttaa suuria puita. Alueen sijainti on likimääräinen”. Perusteluna on se, että pihakanteen alle toteutettava pysäköinti ja pihan pelastusreitit tekevät maanvaraisen suurien puiden istuttamisen epärealistiseksi.

Ehdotetaan täsmennettäväksi ah-merkinnän viimeistä sanaa muotoon: ”Rakennusala, jolle saa rakentaa pihakanteen alaisen autohallin asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Autohallin poistoilmaa ei saa johtaa pihalle”.

Melu, asumisterveys ja maaperä

Ehdotetaan poistettavaksi lausetta ”Asuntojen oleskeluparvekkeet on lasitettava liikennemelun torjumiseksi ja tarvittaessa korvattava viherhuoneilla.” Perusteluna on se, että kaavassa on esitetty ääneneristysvaatimukset, joihin ratkaisut tulee etsiä suunnittelun kautta. Esimerkiksi kaikkiin pihan puolen parvekkeisiin ei välttämättä tarvita lasituksia ääneneristysvaatimusten perusteella.

Ehdotetaan lisättäväksi lause kohdan ”Julkisivurakenteiden ja rakennosien ääneneristysmitoitukseen ja asuntojen lämpöolosuhteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota” loppuun: Huoneistojen ylälämpenemi-

20.08.2018

sen estäminen tulee suunnitella toteutettavaksi pääosin ulkoisilla varjostavilla rakenteilla.

Lisätiedot

Pirjo Pekkarinen-Kanerva, arkkitehti, puhelin: 310 26421
pirjo.pekkarinen-kanerva(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 5.5.2017

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Oulunkylän Veräjämäen Maaherrantien ympäristöä koskevista asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Esillä oleva asemakaavan muutosehdotus koskee katu-, viher- ja varikkoalueita, joka sijaitsevat Oulunkylän Veräjämäessä pääradan kaakkoispuolella. Kaupunginmuseo antoi lausuntonsa kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 20.5.2016. Tämän jälkeen suunnittelualuetta on supistettu jättämällä pois Larin Kyöstin tie 4 ja 6 ja niiden välinen yleinen pysäköintialue sekä Larin Kyöstin tie 8 tontti. Asemakaavan muutosehdotuksen alueeseen kuuluvat nyt Oulunkylän Seurahuoneen edustan puistoalue ja siihen liittyvä päärataan ulottuva suojaviheralue, jolla nykyisellään kulkee Maaherrantien lounaispää. Lisäksi alueeseen kuuluu radan varressa kulkeva Maaherrantien osuus sekä Maaherrantien ja pääradan väliin jäävä kaistale rautatieliikenteen aluetta.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on linjata pikaraitiolinja eli Raide-Jokeri kulkemaan Maaherrantiellä ja muuttaa Maaherrantie kokonaan joukkoliikennekaduksi. Myös Maaherrantien ja pääradan välissä sijaitseva liikennealue on tarkoitus muuttaa asuntotontiksi. Raide-Jokerin hankesuunnitelman mukaan Raide-Jokerin reitti tulisi kulkemaan pääosin runkobussilinjan 550 reittiä, eli edelleen Maaherrantietä pitkin. Myös Maaherrantien linjausta suunnitellaan hieman muutettavaksi. Lisäksi suunnittelualueelle on tarkoitus mahdollistaa baanaverkoston toteuttaminen pääradan varteen ja Viikin suuntaan. Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta tärkeä tavoite on Oulunkylän Seurahuoneen edustan suunnittelu aluetta kokoavaksi rakennetuksi puistoksi. Itse Seurahuoneen rakennuksen tonttia ei kuitenkaan ole sisällytetty kaavahankkeeseen ja suunnittelualueeseen.

Osallistumis- ja arviontisuunnitelmavaiheessa kaupunginmuseo piti Maaherrantien ympäristön asemakaavan muutokselle asetettuja tavoitteita mahdollisina. Kaava-alueelle suunnitellun uudisrakentamisen osalta kaupunginmuseo piti tärkeänä, että mittakaavassa ja sijoittelussa tulee ottaa huomioon lähiympäristö ja sen olemassa oleva ja säilyvä rakennuskanta. Lisäksi kaupunginmuseo korosti, että suunnittelualueen katualueiden ja reittiverkoston sekä rakentamiselle osoitettujen alueiden laajetessa uusilla kaavamääräyksillä tulee myös tukea ja varmistaa Oulunkylälle ominaisen vehreyden säilyminen. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esillä olevassa kaavaehdotuksessa on edellä mainitut seikat riittävällä tavalla otettu huomioon mm. rakennusten kerrosluvuissa ja istutusmääräyksissä. Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta koettiin tärkeimmäksi seikaksi Seurahuoneen edustan ja sen lähiympäristön suunnittelu. Kaupunginmuseo katsoi, että aluetta tulee arvioida osana Veräjämäen huvilayhdyskunnan kulttuurihistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta ja tämän tulee myös ohjata suunnittelua. Kaupunginmuseo esitti, että Seurahuoneen edustan puistoalueen vaiheet selvitetään ja selvityksen pohjalta saataisiin asemakaavalliset reunaehdot puistoalueen ilmeen ja laajuuden suunnittelulle ja toteutukselle.

Maaherrantien ympäristön asemakaavaehdotuksen kaavaselostuksen liitteenä on nyt kaavatyön kuluessa laadittu Oulunkylän Seurahuoneen ympäristöhistoriallinen selvitys 2017, laatijana kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston ympäristötoimisto maisema-arkkitehti Niina Strengell. Kyseisestä selvityksestä käy ilmi, että tietoja Oulunkylän Pensionaattiin liittyneestä puistoalueesta on löydettävissä hyvin niukasti. Ne perustuvat yhteen valokuvaan puutarhan kukoistuskaudelta, muutaman lehtijutun kuvailuihin pensionaatin ympäristöstä ja kiinteistön myynti-ilmoituksessa eriteltyihin piirteisiin. Varsinaisia suunnitelmia ei löydy. Puistoalueen kukoistuskauti oli lyhyt ja ainakin pensionaatin edustan puistosommitelmat ja -istutukset menetettiin ja muokattiin pelloiksi jo ennen 1920-lukua. Alkuperäisestä Oulunkylän Pensionaatista on säilynyt lähinnä päärakennus eli Seurahuone ja sen edustan avoin viheralue myöhempien vuosikymmenten aiheina ja sommitelmin.

Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa kaava-alueen Oulunkyläntien, Larin Kyöstin tien, korttelin 28004 ja rata-alueen väliin jäävä alue on kokonaisuudessaan määritelty puistoksi VP, jossa kulkee joukkoliikenteelle varattu, nurmipintaisena toteutettava alueen osa j.l. Lisäksi määrätään, että Maexmontaninpuistoon sijoitettavat muuntamot ja muut laittilat tulee saumattomasti sovittaa puistoalueeseen esim. pengertämällä rinteeseen. Muita määräyksiä ei puistoa ja sen käsittelyä tai siinä käytettäviä materiaaleja koskien ole annettu. Ympäristöhistoriallisen selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei alkuperäisten suunnitelmien puutteen ja ympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi tulevaa Maexmontaninpuistoa voida lähteä palauttamaan Oulunkylän Pen-

20.08.2018

sionaatin aikaiseen asuun. Tämän kaltaisia määräyksiä ei puistolle siten voida edellyttää. Kaupunginmuseo kuitenkin korostaa, että Seurahuoneen edustan puistoalueen tulee tulevaisuudessakin säilyä vehreänä vyöhykkeenä, mikä tulee varmistaa jatkosuunnittelussa. Kaavaselostuksen mukaan puiston jatkosuunnittelussa voidaan ottaa huomioon myös alueen mielenkiintoinen historia. Kaupunginmuseo pitää tätä lähtökohtaa suunnittelulle kannatettavana. Alueen menneisyyteen viittaa myös puistolle esitetty nimi Maexmontanipuisto, mitä kaupunginmuseo pitää kunnianosoituksena Oulunkylän Pensionaatin varsinaiselle perustajalle ja kukoistusajan emännälle Joanna Charlotta Maexmontan-Kniefille.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa Oulunkylän Veräjämäen Maaherrantien ympäristön asemakaavan muutosehdotukseen.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 20.5.2016

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 02.05.2017 § 47

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Veräjämäen Maaherrantien ympäristön asemakaavaehdotuksesta nro 12440:

Uudisrakennusten yhteyteen sijoittuva pelastustie tulisi olla läpiajettava.

Asemakaavaehdotuksen selostusosan liitteenä olevan pelastuskaavion mukaan useaa rakennusta palveleva pelastustie olisi ns. "umpiperä". Tällaisessa ratkaisussa yksikin väärin pysäköity ajoneuvo tai väärään paikkaan aurattu lumikasa voivat estää pelastusajoneuvojen pääsyn mahdolliseen onnettomuuskohteeseen. Lisäksi onnettomuustilanteen aikainen pelastusajoneuvojen (erityisesti nostolava-auton) sijoittuminen pelastustielle vaikeutuu huomattavasti mikäli rakennuksia ei päästä lähestymään kahdesta eri suunnasta.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Joonatan Suosalo, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31030222
joonatan.suosalo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/2

Yleisten töiden lautakunta 25.04.2017 § 151

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksella luodaan edellytykset pikaraitiotien eli Raide-Jokerin rakentamiselle Maaherrantielle. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa Raide-Jokerin turvallinen, nopea ja häiriötön liikennöinti muuttamalla Maaherrantie kokonaan joukkoliikennekaduksi.

Suunnittelualueen länsipäähän muodostuu nykyistä eheämpi puistoalue. Alueen koillisosaan syntyy uuden asuinkerrostalokorttelin lisäksi Jokiniementien jatke, joka varataan jalankululle ja polkupyöräilylle sekä puistoalue.

Raide-Jokerin hankesuunnitelmassa esitettyjen kustannusten lisäksi kaupungille arvioidaan aiheutuvan noin 200 000 euroa kustannuksia korttelin 28044 toteuttamiseen liittyvistä katu- ja puistoalueiden muutoksista.

Esittelijä

va. kaupunginarkkitehti
Sonja Liljeblad

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

petri.arponen(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977

heikki.takainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 132

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Kaava-alueen koillisosaan sijoittuvan asuinkerrostalojen korttelialueen 28044 meluhaittojen torjuminen on poikkeuksellisen haastavaa, koska rakennukset sijaitsevat aivan pääradan vieressä ja Raide-Jokerin linjan välittömässä läheisyydessä, jolloin voimakasta melua tulee kahdesta suunnasta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

20.08.2018

Pääradan junaliikenteen melu aiheuttaa radan puoleisille kerrostalojen julkisivuille huomattavan korkean 42–43 dB äänitasoerovaatimuksen. Tämä on saavutettavissa, mutta se vaatii todennäköisesti tavanomaisesta poikkeavia suunnitteluteknisiä ratkaisuja. Kun melutaso meluisimman julkisivun puolella on todella korkea, tulee kaikkien asuntojen avautua myös ns. hiljaisen julkisivun puolelle, eli suuntaan, jossa melutason ohjearvot alittuvat. Tässä kohteessa kaikkiin kerrostaloihin ei kuitenkaan muodostu lainkaan tällaista ns. hiljaista julkisivua useammasta suunnasta tulevasta voimakkaasta melusta johtuen.

Melutilanne on heikko asuinkerrostalojen korttelialueella ja ympäristölautakunnan mielestä etenkin läntisimmän kerrostalon soveltuvuus asumiseen on huono. Vaikka kaupunkirakennetta tiivistetään, on paikkoja ja tontteja, joilla hyvän ääniympäristön saavuttaminen ei ole mahdollista hyvilläkään suunnitteluratkaisuilla.

Kaavamääräyksellä yhtenäisistä melua torjuvista parvekevyöhykkeistä pyritään varmistamaan mahdollisimman hiljainen julkisivu ja parveke kaikkiin kerrostaloihin. Määräystä on syytä täsmentää siten, että oleskeluparvekkeilla tulee saavuttaa melutason ohjearvotaso 55 dB.

Raideliikenteen aiheuttamat tärinä- ja runkomeluhaitat ovat myös merkittäviä asuinkerrostalojen korttelialueella. Tärinä- ja runkomeluhaitat on mahdollista hallita teknisin ratkaisuin, vaikka kortteli onkin hyvin haastava myös näiden haittojen torjunnan kannalta.

Kohteen jatkosuunnittelussa ei tule tinkiä asuinympäristön melun-, tärinän- tai runkoäänentorjuntavaatimuksista, vaikka toteutus vaatisi erityisratkaisuja. Myös asuntoihin muodostuviin lämpöolosuhteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota kaavamääräyksen mukaisesti.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 18.4.2017

HEL 2016-003580 T 10 03 03

HKL lausuu seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

HKL:n kantana on, että pikaraitiotie tulee sijoittaa omalle väylälleen ja sille tulee myös taata esteetön kulku. Liikennöintiolosuhteet tulee tehdä sellaisiksi, että valo-ohjaamaton ajoneuvoliikenteen kulku raitiotien yli on estetty. Jalankulkijoiden suojateitä tulee osoittaa harkiten raitiotieradan yli ja vain sellaisiin kohtiin, jossa se ei hidasta raitiovaunun kulkua.

Raitiotiekatujen suunnittelussa tulee käyttää valmistumassa olevaa KSV:n ja HKL:n yhteistä raitioteiden suunnitteluohjetta, jossa mm. määritellään pikaraitiotien ja siihen liittyvien järjestelmien (esim. pysäkkiratkaisut) katutilasta vaatima tilantarve.

Suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan YKT:n periaatteita.

Liikennelaitos muistuttaa, että pikaraitioliikenne aiheuttaa melu- ja täri-
nähaittoja, jotka tulee huomioida raitiotien lähialueen kiinteistöjen suunnittelussa.

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 8.3.2017

Lisätiedot

Lotta Koski-Lammi, projektipäällikkö, puhelin: 310 34942
lotta.koski-lammi(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 06.04.2017 § 168

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Maaherrantie

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Veräjämäen ja Maaherrantien ympäristöä koskevasta asemakaavamuutosehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Asemakaavaehdotus luo edellytykset Raide-Jokerin rakentamiselle ja alueen kevyen liikenteen verkoston toimivuudelle.

Asemakaavaehdotuksessa esitetty tontti nro 28044-1 on yksityisomistuksessa ja voimassaolevassa asemakaavassa osoitettu rata-alueeksi (LR). Kyseisen toteuttamisedellytyksiltään haastavan kerrostalotontin esitetty rakennusoikeus 8 800 k-m² tarkoittaa maanomistajan kannalta merkittävää arvonnousua, minkä takia kaupungin on käytävä maanomistajan kanssa maankäytösopimusneuvottelut ennen asemakaavamuutoksen hyväksymiskäsittelyä.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

20.08.2018

Asia/2

Lisätiedot

Valtteri Halla, maankäyttöinsinööri, puhelin: 09 310 76184
valtteri.halla(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2017 § 108

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Ksv 2241_1, karttaruutu 679497-98, 680497-98

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 28.2.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 28. kaupunginosan (Oulunkylä, Veräjämäki) puisto-, katu-, suojaviher- ja rautatiealueita (muodostuu uusi kortteli 28044).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivulla: kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laskuttamaan hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12440 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/2

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Mikael Ström, arkkitehti, puhelin: 310 37470
mikael.strom(a)hel.fi
Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37447
taneli.nissinen(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 08.02.2017 § 8

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Nimistötoimikunta käsitteli Oulunkylän kaupunginosassa Veräjämäen osa-alueella sijaitsevan, virallisesti nimeämättömän viheralueen nimeämistä. Rakennusvirasto on tähän asti käyttänyt puistosta epävirallista nimeä Kestipuisto. Valmisteilla olevassa asemakaavassa osa puistosta jää kaavamuutoksen ulkopuolelle.

Nimistötoimikunta päätti esittää puistolle nimeä

Kestipuisto–Gästparken
(puisto)
Perustelu: Liitynnäinen, Kestikujan mukaan.

Kestikuja on nimetty lähellä sijaitsevan Oulunkylän Seurahuoneen innoittamana.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 14.12.2016

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Maaherrantien suunnittelualue sijaitsee pääosin Maaherrantien suuntaisella savikon reuna-alueella. Savea on Oulunkyläntien ylittävän rata-sillan kohdalla enimmillään noin 8 m ja nykyisen varikkoalueen kohdalla koillisessa noin 4 m. Muualla saven paksuus vaihtelee noin rajoissa 0...3 m. Suunnittelualueella ei ole mitattu pohjavedenpintaa, mutta lä-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

hialueella pohjaveden painetaso on vaihdellut noin rajoissa 0,5...2 m syvyydellä maanpinnasta. Suunnittelualueen lounaisosassa sijaitsee Larin Kyöstin tie-Pikkukoski -viemäritunneli, ja pohjoisosassa Pitkäksi-Vanhakaupunki -raakavesitunneli.

Alueella tehtävissä maarakennustöissä tulee ottaa huomioon radan ja ratapenkereen läheisyys. Ratapenkereen vierellä tehtävissä kaivutöissä (kellarit) tulee ottaa huomioon ratapenkereen perustamistapa ja stabiiliteetti. Junaradan mahdollisesti aiheuttamat värinävaikutukset suunniteltuihin asuinrakennuksiin tulee arvioida, ja ottaa huomioon rakenteiden suunnittelussa.

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 6.5.2016

Lisätiedot

Mirva Koskinen, geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 37821
mirva.koskinen(a)hel.fi

Suomenkielinen työväenopisto Asiakaspalvelu- ja hallinto-osasto 5.12.2016

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Suomenkieliselä työväenopistolla ei ole erityistä lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1238-01/16. Työväenopistolla on toimipiste Oulunkylässä Kylävanhimmantie 25:ssä, joka palvelee alueen asukkaita yhdessä Maunulatalon kanssa alueella.

Suomenkielinen työväenopisto Asiakaspalvelu- ja hallinto-osasto
9.5.2016

Lisätiedot

Marko Enberg, asiakaspalvelu ja hallinto-osaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88591
marko.enberg(a)hel.fi

Rakennusvirasto 1.12.2016

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1238-01/16, Viikin ja Oulunkylän asemakaavan muutoksesta, 12.12.2016 mennessä.

Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa 6.4.2016 päivätyn aikaisemman osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Raide-Jokeri -pika-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

raitiotien suunnittelun aikataulusta johtuen suunnittelualue on jaettu pienempiin osiin. Maaherrantien tuleva katualue sekä Maaherrantien mutkan ja pääradan väliin jäävä nykyinen varikkoalue suunnitellaan nyt erikseen nopeammassa aikataulussa.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1238-1/16

Rakennusvirasto 10.5.2016

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

petri.arponen(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977

heikki.takainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 23.11.2016

HEL 2016-003580 T 10 03 03

Suunnittelualueen pienentäminen on Maaherrantien asemakaava-alueella kannatettava lähtökohta, sillä se tukee periaatetta, jonka mukaan Raide-Jokerin rakentamisaikataulua ei tule vaarantaa tonteille ulottuvilla katualueiden laajennuksilla. Sellaiset Raide-Jokerin mukanaan tuomat katujärjestelyt, jotka vaativat katualueiden leventämistä tonttialueille, olisi ripeästi syytä käsitellä erillisinä täydennysrakentamista edistävinä asemakaavan muutoshankkeina.

Lisätiedot

Valtteri Halla, maankäyttöinsinööri, puhelin: 09 310 76184

valtteri.halla(a)hel.fi

20.08.2018

Asia/3

§ 495

V 29.8.2018, Töölön sairaalan (Töölönkatu 40) asemakaavan muuttaminen (nro 12491)

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 14. kaupunginosan (Töölö) korttelin 479 tonttia 5 (muodostuu uusi kortteli 14530) koskevan asemakaavan muutoksen 28.11.2017 päivätyn ja 5.6.2018 muutetun piirustuksen numero 12491 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12491 kartta, päivätty 28.11.2017, muutettu 29.5.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12491 selostus, päivätty 28.11.2017, muutettu 5.6.2018 (päivitetty Kylk:n 5.6.2018 päätöksen mukaiseksi)
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.11.2017, täydennetty 29.5.2018 ja asukastilaisuuden (14.6.2017) muistio
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot, 29.5.2018
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Viitesuunnitelman asemapiirros, 1.10.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2

20.08.2018

Asia/3

Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Hakija

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Töölön sairaala-alueetta, joka sijaitsee Topeliuksenkadun, Sibeliuksenkadun ja Töölönkadun rajaamassa korttelissa Taka-Töölössä. Sairaaloiminta alueella päättyy 2020-luvulla ja toiminnot siirtyvät Meilahteen. Kaavaratkaisu mahdollistaa Töölön alueelle poikkeuksellisen suuren määrän uusia asuntoja, samalla kun valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvot säilytetään.

Uutta asuntokerrosalaa tai asumiseen muutettavaa kerrosalaa on yhteensä 26 420 kerrosalaneliömetriä ja uutta liike-, toimisto- tai palvelutilaa tai tällaiseksi muutettavaa kerrosalaa on yhteensä 14 310 k-m².

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa kaupunkirakenteeseen ja -kuvaan siten, että matalan ja väljän sairaalaympäristön tilalle tulee ympäröivien korttelien tapaan puoliumpinainen, ympäröivien kortteleiden mitakaavaan sopeutuva uusi asuinkortteli. Kaavassa edellytetään asuinerakennusten kadulle avautuvien tilojen rakentamista liike- tai muuksi toimitilaksi. Tilat tulee varustaa siten, että niissä voi toimia ravintola.

Alueen eteläosassa sijaitseva, entinen Punaisen Ristin sairaalan rakennus säilyy ja sen arvokkaat ominaispiirteet suojellaan. Rakennuksen eteläpuolelle on mahdollista rakentaa matala laajennusosa nykyisen sairaalan lisärakennuksen paikalle. Kaava mahdollistaa eteläosalle joustavasti erilaista toimintaa palvelutiloista toimitiloihin. Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e = 2,1$. Asukasmäärän lisäys on n. 600 asukasta.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan 2002 mukainen.

Kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteiden mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueen voimassa oleva asemakaavassa on vuodelta 1973. Kaavassa alue on merkitty sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroä noin 400 000 euroa asemakaava-alueelle muodostettavan kadun osalta. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Kaupungille kohdistuu tonttien osalta maankäyttökorvauksia.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 19.12.2017 - 24.1.2018. Ehdotuksesta tehtiin 22 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui yksi kirje.

Muistutukset

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat erityisesti valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön suunnittelun täydennysrakentamisen aiheuttamiin kielteisiin vaikutuksiin alueen viihtyisyyteen ja vehreyteen sekä tarpeeseen laatia vaihtoehtoisia suunnitelmia vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat viheralueiden poistamisen aiheuttamiin haitallisiin vaikutuksiin.

Muistutusten referaatit ja niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

20.08.2018

Asia/3

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kaupunginmuseon, sosiaali- ja terveystoimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja pelastuslautakunnan lausunnot.

Helen Sähköverkko Oy esitti lausunnossaan, että muutosalueella olevaa kaapelireittiä varten tehdään kaavakarttaan kaksi metriä levä johdotalue -merkintä. Lisäksi uuden rakentamisen sähköjakelu tulee vaati- maan yhden uuden pysyvän jakelumuuntamotilan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) totesi lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Kaavamuutos ei edellytä niiden siirtämistä.

Uudenmaan ELY-keskus pitää hyvänä entisen Suomen Punaisen Ristin, vuonna 1932 valmistuneen sairaalarakennuksen suojelemista mutta valitettavana, että 1950 -luvun sairaalarakennuksen osalta ei ole löydetty ratkaisua, jolla siitä olisi voitu säästää osa. Huomautukset kohdistuivat melun torjuntaan ja ilman laadun varmistamiseen.

Helsingin kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, että Töölön sairaalan alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Säilytettäväksi valittu vanhin osa on varustettava riittävin suojelumerkinnöin ja -määräyksin. Uudessa asuinkerrostalojen korttelissa rakennusalan sijoittaminen kauttaaltaan irti katulinjasta tukisi ainakin korttelin katujulkisivujen säilymistä vehreämpänä. Avoimeen korttelirakenteeseen perustuvalla ratkaisulla myös näkymät korttelin sisäosista katutilaan ulottuva avoin vehreys olisi paremmin tavoitettavissa.

Pelastuslautakunnalla ei ollut huomautettavaa muutosehdotuksesta.

Sosiaali- ja terveystoimiala ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisen lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon tarkoituksenmukaisilta osin, kaavan tavoitteet huomioon ottaen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

20.08.2018

Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Maankäyttösopimus on allekirjoitettu 14.6.2018.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12491 kartta, päivätty 28.11.2017, muutettu 29.5.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12491 selostus, päivätty 28.11.2017, muutettu 5.6.2018 (päivitetty Kylk:n 5.6.2018 päätöksen mukaiseksi)
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.11.2017, täydennetty 29.5.2018 ja asukastilaisuuden (14.6.2017) muistio
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot, 29.5.2018
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Viitesuunnitelman asemapiirros, 1.10.2017

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Viitesuunnitelman asemapiirros, 1.10.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, ase-

20.08.2018

Asia/3

makaavan, rakennusjärjestyksen
hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpal-
velut -kuntayhtymä
Hakija

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Pelastuslautakunta
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.06.2018 § 297

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Hankennumero 4564_6

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 28.11.2017 päivätyn ja 5.6.2018 muutetun asemakaavan muuto-
sehdotuksen nro 12491 hyväksymistä. Asemakaavan muutos kos-
kee 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) korttelin 479 tonttia 5 (muo-
dostuu uusi kortteli 14530).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausun-
toihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti
esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti
ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila
Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

20.08.2018

Asia/3

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

05.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Poistetaan kohdasta 6 -tulee ympäröivien kortteleiden tapaan puoliumpinainen... Samalla arkkitehtuurikilpailussa kiinnitetään huomiota siihen, että uusi kortteli on erittäin kauniilla paikalla Hesperian puistossa ja edustaa historiallista Punaisen Ristin Sairaala, joten sen suunnitteluun ja ulkonäköön kannattaa panostaa.

Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

29.05.2018 Pöydälle

28.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tommi Suvanto, arkkitehti, puhelin: 31037032

tommi.suvanto(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Hanna-Mari Tuominen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37255

hanna-mari.tuominen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 09.01.2018 § 13

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Töölön sairaalan (Töölönkatu 40) asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12491:

Pelastuslautakuntakunnalla ei ole huomautettavaa Töölön sairaalan asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12491.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on palo- ja pelastusturvallisuuteen liittyvät asiat mahdollisia.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 8.1.2018

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Töölön sairaalan aluetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 28.11.2017 päivättyyn asemakaavaehdotukseen ja asemakaavaselostukseen. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Topeliuksenkadun, Sibeliuksenkadun ja Töölönkadun rajaamaa Töölön sairaala-aluetta Taka-Töölössä. Muutoksen taustalla on suunnitelma Töölön sairaalan alueella olevien HUS:in toimintojen siirtämisestä Meilahden sairaala-alueelle, minkä myötä Töölön sairaalan alueelle suunnitellaan uutta käyttöä. Sairaala-kokonaisuuden vanhin, entinen Punaisen Ristin sairaala on tarkoitus säilyttää ja suojella ja etsiä sille uutta keskustatoimintoihin liittyvää käyttöä, joka vain osittain voisi olla asumista. Sairaalan eteläpuolella sijaitseva 1980-luvun matala laajennusosa on tarkoitus korvata uudella laajennusosalla. Muut sairaalakokonaisuuteen kuuluvat rakennukset eli entisen Punaisen Ristin sairaalan pohjoispuoliset laajennukset 1950-luvun lopulta ja asuntolarakennus esitetään purettavaksi ja korvattavaksi uudella asuinkerrostalojen korttelilla. Entisen Punaisen Ristin sairaalan ja uuden asuinkerrostalojen korttelin väliin esitetään uutta jalankululle ja polkupyöräilylle varattua katua. Korttelin ajoneuvoliikenteen liittymät ja kevyen liikenteen reitit päivitetään uusien toimintojen mukaan.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Töölön sairaalan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 30.6.2017. Kyseisessä lausunnossaan kaupunginmuseo nosti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta keskeisiksi seikoiksi käytöstä poistuvan sairaalakokonaisuuden arvokkaimpien osien suojelun ja uuden rakentamisen sovittamisen alueelle, joka kuuluu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi arvoitettuun Taka-Töölön alueeseen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

(RKY 2009). Suomen Punaisen Ristin sairaala oli valmistumisaikanaan yksi Euroopan uudenaikaisimmista sairaaloista ja on merkittävä kohde myös Helsingin sairaalarakentamisen historiassa. Rakennuksen valkoisessa arkkitehtuurissa on vaikutteita sekä funktionalismista että 1920-luvun klassismista. Tehdyistä muutoksista huolimatta rakennuksen ominaisluonne on säilynyt ja se on myös näkyvä ja tärkeä elementti ympäristössään. Sairaalan 1940-luvulta alkaneen laajennusvaiheen jälkeen ja kehittyessä nykytilaansa, alueen pohjoisosassa rakennusten kanssa kaupunkitilassa yhtä merkittävään asemaan ovat nousseet rakennusten ympärillä levittäytyvät kumpuilevat nurmikentät, pengerryksineen ja kalliopintoineen, puineen ja pensaineen. Näiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä turvaamiseksi kaupunginmuseo on edellyttänyt riittäviä suojelumääräyksiä.

Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa Töölön sairaalan 1930-luvun eli entisen Punaisen Ristin sairaalan osa korttelista muutetaan keskustatoimintojen korttelialueeksi C-1 liike-, toimisto- ja palvelurakentamista varten. Kortteliin saa sijoittaa asumista vain erikseen merkitylle rakennusosalalle. Tämä rakennusala on rajattu koskemaan sairaalan lounaispäädyn yhdeksänkerroksista entistä asuntolasiipeä. Koko 1930-luvun sairaalarakennus on suojeltu merkinnällä sr-2: ”Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennuksen arvokkaita sisätiloja ovat pääportaikko, muut keskeiset porrashuoneet ja vanha pääsisäänkäyntitieteinen luonnonkivipintoineen. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen tai sen arvokkaiden sisätilojen rakennustaiteellisia, kulttuurihistoriallisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden ja rakennusosien, kuten julkisivujen, parvekkeiden, ovien ja ikkunoiden, arvokkaiden sisätilojen ja niiden yksityiskohtien, värien ja materiaalien säilyttäminen. Sisätilojen tulee lisäksi havainnollistaa rakennuksen vanhaa toimintaa. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.” Lisäksi sairaalaa kaakkois-, lounais- ja luoteispuolelta ympäröivä luonnonkivimuuri on varustettu määräyksellä: ”Säilytettävä muuri, joka on tontin 54 osuudella Topeliuksenkadun varressa täydennettävä yhtenäiseksi.” Rakennuksen luoteispuolelta, entisen pääsisäänkäynnin molemmin puolin on määritelty istutettavia alueen osia ja säilytettäviä puita, samoin asuinkäyttöön osoitetun lounaispäädyn ympäristöön. Uuden Punaisen Ristin kujan varteen samoin kuin Sibeliuksenkadun varteen on puolestaan merkitty sijainniltaan ohjeellinen säilytettävä tai istutettava puurivi, joka tulee tarvittaessa uudistaa siten, että sen kaupunkikuvallinen arvo säilyy. Näillä mää-

räyksillä on pyritty varmistamaan tietty vehreys muuttuvassa ympäristössä.

Töölön sairaalan alueen kehittäminen uudisrakentamisen kautta asumiselle on esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa keskitetty nykyisen sairaala-alueen pohjoisosaan. Kaupungin asumista painottavassa täydennysrakentamisessa ja tiivistämisessä sairaalan 1950-luvun vaiheelle ei ole etsitty uutta käyttöä eikä uusien rakennusten sijoittamista myöskään ole tutkittu sairaala-alueen monivaiheisen historian antamista lähtökohdista. Uuden asuinkerrostalorakentamisen lähtökohdaksi onkin siten sovellettu lähikortteleista tuttua umpikortteliratkaisua. Töölön sairaala-alueen pohjoisosa on esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa määriteltä asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku vaihtelee kuudesta kahdeksaan. Rakennusalat on sijoitettu kehystämään Topeliuksenkadun, Sibeliuksenkadun ja Töölönkadun sekä kaavaan esitetyn korttelin poikki kulkevan uuden Punaisen Ristin kujan reunoja. Sibeliuksenkadun puolelle on kuitenkin jätetty kulkuaukko piha-alueelle ja Töölönkadun ja Punaisen Ristin kujan kulmaukseen on esitetty pientä aukioksi rakennettavaa alueen osaa, jolla rakennuksen seinälinjaa on vedetty hieman etäämmälle suojellusta sairaalarakennuksesta. Uudisrakennusten ulkoasua koskee seuraava määräys: ”Julkisivujen on oltava muurattuja tai muuratun pinnan päälle rapattuja, mikä koskee myös katujulkisivujen parvekevyöhykkeitä. Osalla julkisivua tulee käyttää 1950-luvun purettavalle sairaalaosalle tyypillisiä materiaaleja.” Lisäksi kaikkia korttelialueita koskee määräys, joka mukaan rakennusten tulee arkkitehtuuriltaan sopeutua Taka-Töölön kulttuurihistoriallisesti ja arkkitehtonisesti arvokkaaseen kaupunkikuvaan. Kaupunginmuseo katsoo, että edellä mainituilla määräyksillä pyritään varmistamaan uudisrakentamisen korkeaa laatua ja sovittamaan sitä herkkään ja arvokkaaseen kaupunkitilaan. Uudisrakentamisen korkeudesta johtuen entisen Punaisen Ristin sairaalan merkitys ja kaupunkikuvallinen asema tulee kuitenkin väistämättä heikentymään olennaisesti etenkin aluetta pohjoisen suunnasta tarkasteltaessa.

Töölön sairaalan alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Taka-Töölöä, jolla tapahtuvan maankäytön suunnittelun lähtökohtana tulee olla niin kulttuuriperinnön säilyttäminen kuin sen kehittäminen alueen ominaisuutta ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. Mahdollinen täydennysrakentaminen ja muut muutokset tulee sopeuttaa kulttuuriympäristön ominaisuuteen ja erityispiirteisiin. Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo katsoo, että Töölön sairaalan rakennusperinnöstä säilyväksi valittu vanhin osa on varustettu riittävin suojelumerkinnön ja –määräyksin, kunhan rakennuksen tuleva käyttö sovitetaan rakennuksen arvoihin ja ominaisuuksiin. Alueen kehittäminen asemakaavaehdo-

20.08.2018

tuksen mahdollistamalla tavalla edellyttää sen sijaan mittavaa purkamista ja Töölön sairaalaan 1940-luvulta alkaneen vaiheen ja sen rakennusperintöön liittyvän panostuksen menettämistä. Alueella sykkivä sairaalatoiminta on muurimaisina kohoavien umpikortteleiden keskelle luonut vehreän ja pitkiä näkymiä avaavan visuaalisen hengähdyspaikan ja ympäristöään avoimemman kaupunkitilan. Tämän sairaala-alueen vehreän ja väljän ominaisuuteen katoamista kaupunginmuseo pitää valitettavana. Uuden asuinkerrostalokorttelin rakennusalojen sijoittelulla tavoitellaan lähikortteleille ominaista umpikorttelinomaista rakennetta, mitä ei Taka-Töölöä ja lähialueen asuinkortteleita tarkasteltaessa voida pitää ympäristön ominaisuuteen vieraana. Tarkasteltaessa Töölön sairaalan tontin vuosikymmenten kuluessa muotoutunutta kokonaisuutta ja alueen historiaa jo tätä edeltävältä ajalta, korttelirakenteen muutokselle avoimesta umpinaiseksi ei kuitenkaan löydy historiallisia perusteita. Avoin korttelirakenne ja rakennusten sijoittaminen irti katulinjasta on ollut ominaista Taka-Töölön julkisluonteiselle rakentamiselle laajemminkin ja myös Sibeliuksen puiston pohjoispuolisille asuinkortteleille. Uudessa asuinkerrostalojen korttelissakin rakennusalan sijoittaminen kauttaaltaan irti katulinjasta ja istutusvyöhykkeen sijoittaminen katujen varsiin tukisi ainakin korttelin katujulkisivujen säilymistä vehreämpänä. Kuitenkin Töölön sairaalan alueella tulevaisuudessakin avoimeen korttelirakenteeseen perustuvalla ratkaisulla myös näkymät korttelin läpi ja paikalle nykyisin ominainen korttelin sisäosista katutilaan ulottuva avoin vehreys olisi vielä paremmin tavoitettavissa alueen toimintojen ja käytön muutoksesta huolimatta. Tämän lähtökohdan puuttumista esillä olevan Töölön sairaalan asemakaavan muutosehdotuksessa kaupunginmuseo pitää valitettavana puutteena.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 30.6.2017

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 31.10.2017 § 50

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Hankennumero 4564_6

Päätös

20.08.2018

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12491 pohjakartan kaupunginosassa 14 Taka-Töölö. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12491
Kaupunginosa: 14 Taka-Töölö
Kartoituksen työnumero: 40/2017
Pohjakartta valmistunut: 30.10.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi
Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.10.2017 § 28

HEL 2016-012700 T 10 03 03

Nimistötoimikunta päätti esittää, että Taka-Töölössä vuosina 1925–1944 käytössä ollut nimi Punaisen Ristin kuja palautetaan uudelleen käyttöön samalle paikalle. Asemakaavan muutoksessa vuonna 1944 katualue liitettiin sairaalan tonttiin ja katu nimineen poistettiin asemakaavasta. Ruotsinkielisenä vastineena oli tuohon asti ollut käytössä nimi Röda Kors gränd.

Nimistötoimikunta päätti esittää jalankulkuyhteydelle nimeä

20.08.2018

Punaisen Ristin kuja–Röda Korsets gränd
(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Muistonimi. Palautetaan käyttöön vuosina 1925–1944 samalla paikalla ollut nimi, joka on annettu paikalla sijainneen, vuonna 1932 valmistuneen Punaisen Ristin sairaalan, nykyisen Töölön sairaalan, mukaan. Ruotsinkielinen nimiasu on korjattu.

Suomen Punainen Risti–Finlands Röda Kors on perustettu toukokuussa 1877.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

20.08.2018

Asia/4

§ 496

V 29.8.2018, Jakomäen sydämen (Huokotien eteläpuoli) asemakaavan muuttaminen (nro 12495)

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) kortteleiden 41197, 41199, 41216, 41218, korttelin 41200 tontin 17, katu-, puisto-, leikkipuisto- ja lähivirkistysalueita sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta (muodostuu uusi kortteli 41189) asemakaavan muutoksen 12.12.2017 päivätyn ja 29.5.2018 muutetun piirustuksen numero 12495 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12495 kartta, päivätty 12.12.2017, muutettu 29.5.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12495 selostus, päivätty 12.12.2017, muutettu 29.5.2018
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.12.2017, täydennetty 29.5.2018 ja muistiot
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot
- 6 Liikennesuunnitelma piir.nro 6784/12.12.2017
- 7 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1

20.08.2018

Asia/4

Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Jakomäen keskiosan yleisiä alueita Huokotien eteläpuolella.

Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisten julkisten palvelurakennusten korvaamisen uudella monitoimirakennuksella. Samalla parannetaan julkisia ulkoalueita ja liikennejärjestelyjä sekä lisätään hallintamuodoiltaan monipuolista asuntorakentamista keskeisellä paikalla.

Helsingin kaupungin omistamat huonokuntoiset koulu-, päiväkot-, leikkipuisto- ja palvelurakennukset Huokotie 3:n, Jakomäenpolku 8:n ja Jakomäenkuja 5:n tonteilta voidaan kaavaratkaisun myötä purkaa. Nykyisen yläkoulun paikalle ja säilytettävän uimahallin yhteyteen, suunnitellaan uutta palvelurakennusta, jossa toimivat jatkossa mm. alueen peruskoulu, päiväkotijä ja nuorisotalo. Jakomäen leikkipuisto ja osa Huokopuistosta liitetään muodostettavaan julkisten lähipalvelurakennusten tonttiin.

Huokopolun ja Jakomäenpolun linjauksia muutetaan ja ne muuttuvat osittain tonttikaduiksi. Jakomäen liikuntapuiston pohjoisreunalla laajennetaan maanalaista johtovarausta siten, että siihen voidaan sijoittaa Huokotien katualueella nykyisin sijaitseva maakaasuputki. Liikuntapuiston eteläreunalle muodostetaan uusi kulkuyhteys Somerikkotien bussipysäkillä Huokotien ylikulkusillalle.

Julkisten palvelurakennusten tontilla kerrosalaa on yhteensä 16 450 k-m², joka vastaa tonttitehokkuutta n. e = 0,56. Uutta asuntokerrosalaa on 25 600 k-m², josta liiketilaa 200 k-m². Asuinkorttelialueilla keskimääräiset tehokkuusluvut vaihtelevat n. e = 0,75 ja e = 1,85 välillä ja niiden yhteinen keskiarvo on n. e = 1,46. Asukasmäärän lisäys on noin 640 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 6784), joka selkeyttää katuverkostoa ja parantaa liikenneturvallisuutta. Liikennesuunnitelma kattaa kaava-alueetta laajemman alueen Jakomäessä.

Kaavaratkaisun toteuttaminen kasvattaa Jakomäen asukasmäärä ja kohentaa kaupunkikuvaa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen Helsingin Yleiskaava 2002:n mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteiden mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuutosalue sijoittuu Jakomäen kahden kerrostalovaltaisen alueen väliin ja uusitun palvelukeskittymän läheisyyteen. Keskusta-alue on julkisten palvelurakennusten sekä liikunta- ja virkistysalueiden vyöhykettä. Kaava-alueella yhteenlaskettu kerrosala on alueella 17 680 k-m² julkista palvelutilaa sekä lisäksi asuintontilla 41197/1 asuinkerrosalaa 1 300 k-m². Koulu- ja päiväkotirakennukset ovat 1–2-kerroksisia ja asuinkerrostalo tontilla 41197/1 on kolmikerroksinen.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1967 - 2012. Voimassa olevissa asemakaavoissa suunnittelualueen tontit on määritelty opetustoimintaa palvelevien rakennusten, julkisten lähipalvelurakennusten sekä asuinkerrostalojen korttelialueiksi. Lisäksi alueella on puisto-, leikkipuisto-, tori- ja katualueita sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta.

Helsingin kaupunki omistaa suunnittelualueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisu perustuu arkkitehtuurikilpailuun, jonka kaupunki järjesti yhdessä Jakomäen sydän -allianssin kanssa Jakomäen keskiosan sekä palvelurakennuksen suunnittelusta. Kilpailu oli luonteeltaan aatekilpailu, ja se järjestettiin yksivaiheisena ilmoittautumiskutsukilpailuna. Keskiosan viisi olemassa olevaa koulu- ja päiväkotirakennusta voitiin korvata joko peruskorjaamalla ja laajentamalla olevaa yläkoulua tai kokonaan uudisrakennuksella. Vapautuville tai tyhjiille maa-alueille haettiin kohtuuhintaista, kaupunkikuvallisesti sopivaa asuinrakentamista. Tavoitteena oli yhtenäistää ja rikastuttaa Jakomäen kaupunkikuvaa ja lisätä alueen houkuttelevuutta. Kilpailun tarkoituksena oli tuottaa viite-

suunnitelma alueen kaavamuutoksen ja asuinrakentamisen pohjaksi sekä alustava ehdotussuunnitelma palvelurakennuksen toteutussuunnittelun pohjaksi. Kilpailun voittanut työryhmä valittiin allianssin sopimusosapuoleksi siten, että työryhmä sai tehtäväkseen palvelurakennuksen arkkitehti- ja pääsuunnittelun yhteistyössä muiden allianssiosapuolten kanssa.

Palkintolautakunta valitsi yksimielisesti kilpailun voittajaksi ja palvelurakennuksen toteutussuunnitelman pohjaksi ehdotuksen nimimerkillä Demos. Ehdotuksen tekijä on työyhteisöliittymä Auer & Sandås Arkkitehdit Oy ja Arkkitehtitoimisto OPUS.

Kustannukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia (4/2017, Alv 0%) seuraavasti:

Purkukustannukset	1,0 milj. euroa
Johtosiirrot	3,0 milj. euroa
Katualueet ja aukiot, puistot ja virkistysalueet	2,0 milj. euroa
<u>Julkiset rakennukset</u>	<u>37,0 milj. euroa</u>
Yhteensä	43,0 milj. euroa

Uudesta kaavoitettavasta kerrosalasta kaupungille kertyy tonttien rakennusoikeuden myymisestä sekä vuokraamisesta. Asuinkorttelien osalta uuden rakennusoikeuden arvoksi arvioidaan noin 10 miljoonaa euroa. Tulot täsmentyvät tonttien luovutuksen sekä vuokrausneuvotte- lujen yhteydessä.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointi- suunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.1. - 12.2.2018. Ehdotuksesta tehtiin yksi muistutus. Muistutuksessa alueel- le toivottiin tiloja ja toimintamahdollisuuksia pienyrityksille sekä työtiloja ja kohtaamispaikkoja mikroyrittäjille.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ja kult- tuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunnot.

HSL ilmoittaa pitävänsä erityisen tärkeänä liikennesuunnitelmaan sisältyvän Somerikkotien ja Huokotien kiertoliittymän toteutumista.

HSY toteaa, että asemakaava aiheuttaa vesihuollon lisärakentamista Orkotielle.

Kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, ettei Jakomäen ala-asteen koulun sekä siihen liittyvän nuorisotalon ja päiväkodin kunnostamista ja säilyttämistä ole otettu ympäristön kehittämisen tavoitteeksi. Kaupunginmuseo edellyttää purettavista rakennuksista rakennushistoriaselvitystä dokumentointineen.

Helen Oy:llä, Helen Sähköverkko Oy:llä, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla, Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksella (HKL), pelastuslaitoksella ja Vantaan kaupungilla ei ollut lausuttavaa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa (liite 2, s. 40 -41).

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Asemakaavaan sisältyy liikennesuunnitelma (liite 6).

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12495 kartta, päivätty 12.12.2017, muutettu 29.5.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12495 selostus, päivätty 12.12.2017, muutettu 29.5.2018
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.12.2017, täydennetty 29.5.2018 ja muistiot
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot
- 6 Liikennesuunnitelma piir.nro 6784/12.12.2017
- 7 Osa päätöshistoriaa

20.08.2018

Asia/4

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 29.5.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.05.2018 § 267

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Hankennumero 0623_1 ja 0623_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

20.08.2018

- 12.12.2017 päivätyn ja 29.5.2018 muutetun asemakaavan muutos-ehdotuksen nro 12495 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) kortteleita 41197, 41199, 41216, 41218, korttelin 41200 tonttia 17, katu-, puisto-, leikkipuisto- ja lähivirkistysalueita sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (muodostuu uusi kortteli 41189).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

Käsittely

29.05.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Johanna Mutanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

12.12.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Johanna Mutanen, arkkitehti, puhelin: 310 37299
johanna.mutanen(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi
Juha Ruonala, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi
Anni Tirri, aluesuunnittelija, julkiset ulkotilat, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 8.1.2018

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kaupunkiympäristötoimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien Jakomäen keskiosan asemakaavan muutosehdotusta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Jakomäen keskiosan yleisiä alueita Huokotien eteläpuolella. Kaupunginmuseo on lausunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 28.4.2017 sekä aiemmasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 28.11.2014.

Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisten ala- ja yläkoulun, Päiväkoti Naavan sekä leikkipuisto- ja palvelurakennusten purkamisen Huokotie 3:n, Jakomäenpolku 8:n ja Jakomäenkuja 5:n tonteilta. Alueen olemassa olevista palvelurakennuksista vain uimahalli säilytetään. Palvelurakennukset korvataan uudella monitoimirakennuksella, joka sijoittuu uimahallin yhteyteen. Monitoimirakennuksen suunnittelusta on järjestetty arkkitehtuurikutsukilpailu, ja ehdotettu kaavaratkaisu perustuu palvelurakennusten osalta kilpailun voittaneeseen ehdotukseen ”Demos”. Palvelurakennuksessa toimivat jatkossa mm. alueen peruskoulu, päiväkoti ja nuorisotalo. Purettavien rakennusten tontit kaavoitetaan asumiselle. Uutta asuntokerrosalaa on 21 700 k-m², ja asukasmäärän lisäys on noin 580 asukasta. Nykyistä Huokopolkua ja Jakomäenpolkua linjataan uudelleen ja niitä muutetaan osittain tonttikaduiksi.

Aiemmissa lausunnoissaan kaupunginmuseo esitti, että jatkosuunnittelussa tutkittaisiin Jakomäen ala-asteen, nuorisotalon ja Päiväkoti Naavan säilyttämistä. Erityisesti museo korosti, että Helvi Mether-Borgströmin 1968 suunnitteleman Jakomäen ala-asteen (Huokotie 3) koulurakennuksen arvoja ja mahdollisia suojelumääräyksiä tulisi tarkastella tulevan kaavoituksen yhteydessä Opintiellä-kouluinventoinnin (2004) toimenpideohjeen mukaisesti. Opintiellä-inventoinnissa koulu on arvotettu luokkaan 2: Koulurakennus on ajalleen tyypillinen, rakennuksen arkkitehtuurissa on laadukkaita elementtejä, ja se on pääosin hyvin säilynyt alkuperäisessä asussaan. Ala-asteen koulun arkkitehtuurissa on edelleen löydettävissä paljon alkuperäisiä arvoja, ja sen säilyttäminen alueen alkuperäisen identiteetin kantajana olisi tavoitteellista.

Jakomäen rakennuskanta on uudistunut voimakkaasti viimeisen parinkymmen vuoden aikana, ja sen ominaispiirteet ja olemus ovat saaneet laajalla alueella uuden suunnan. Tätä kehitystä jatkaa uusi palvelurakennusten kokonaisuus, koulukeskus sen osana. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että väistyvistä kouluista on tekeillä rakennushistoriaselvitykset dokumentointineen. Rakennushistoriaselvityksen raja on toivottavaa tehdä siten, että koulukeskusalueen suhde lähiön kaupunkirakenteeseen ja sen muutoksiin sisältyy tarkasteluun.

20.08.2018

Kaupunginmuseo toteaa valittaen, ettei Jakomäen ala-asteen koulun sekä siihen liittyvien nuorisotalon ja päiväkodin kunnostamista ja säilyttämistä ole otettu ympäristön kehittämisen tavoitteeksi. Kaupunginmu-seolla ei ole asemakaavaehdotuksesta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimit-tauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 15.11.2017 § 54

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Hankennumero 0623_1

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12495 pohjakartan kaupunginosassa 41 Suurmetsä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja ra-kennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on val-mistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12495
Kaupunginosa: 41 Suurmetsä
Kartoituksen työnumero: 9/2017
Pohjakartta valmistunut: 29.3.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi
Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/4

merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.10.2017 § 26

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Nimistötoimikunta päätti esittää Jakomäessä nimettävälle kadulle nimeä

Orkotie–Skårvägen
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (maastonimet); orko 'syvä, jyrkkä-äyräinen, märkäpohjainen syväne, notkelma, notko, noro, alho' (Nykysuomen sanakirjan (1967) mukaan). Sanan orko ruotsinkieliseksi vastineeksi on valittu Finsk-svensk ordbokista (<http://runeberg.org/fisv1968/>) sanan orkonen ruotsinkielinen vastine skåra.

Nimeä Orkotie–Klevvägen oli ehdotettu Jakomäen asemakaavaan 5675, mutta nimi ei vahvistunut. Nimi Klevvägen on tätä nykyä käytössä Espoossa Kurutien ruotsinkielisenä vastineena.

Lisäksi nimistötoimikunta päätti esittää Kennäspolun kupeessa sijaitsevalle nimettömälle puistolle nimeä

Kennäs–Brinken
(puisto)

Perustelu: Ryhmänimi (maastonimet); liitynnäinen, Kennäspolun mukaan; kennäs 'murt. pieni kumpu, kohoama maastossa, kumpare, töyry' (Nykysuomen sanakirjan (1967) mukaan).

Sanan kennäs levikki on huomattavan itämurteinen (http://kaino.kotus.fi/sms/?p=map&map_id=eSMS_4e030c3db59c75182e87015d1ec1bba1), mutta nimi tulee perustelluksi nimistötoimikunnan 7.5.1965 esittämän Kennäspolun–Brinkstigen mukaan. Puistonimen ruotsinkielinen vastine perustuu polun nimeen Brinkstigen.

20.09.2017 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
[johanna.lehtonen\(a\)hel.fi](mailto:johanna.lehtonen(a)hel.fi)

Rakennusvirasto 2.5.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1185-00/17, Suurmetsän (41.ko) asemakaavan muutos. Määräaika on 2.5.2017 mennessä.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Jakomäen keskiosassa Huokotien eteläpuolella. Suunnittelualueeseen kuuluu puisto-, leikkipuisto- ja liikuntapuistoalueita sekä katualueita Jakomäenaukion, Jakomäenpolun, Huokopolun, Somerikkotien ja Kankarepolun ympäristöstä. Lisäksi suunnittelualueella ovat Päiväkoti Naava, Jakomäen peruskoulun tontit sekä asuinkerrostalotontti (Kankaretie 1) lähiympäristöineen.

Jakomäen keskiosassa suunnitellaan koululle, päiväkodille ja nuorisotalolle uutta tilaratkaisua, jossa rakennukset uusitaan joko kokonaan tai osittain. Kaavamuutoksen tavoitteena on myös uuden asuinrakentamisen sekä alueen ulkotilojen ja liikennejärjestelyjen kehittäminen. Kaavamuutoksen pohjaksi on järjestetty arkkitehtuurikutsukilpailu, jonka avulla etsitään ideoita alueen kehittämiseksi.

Jakomäen keskiosan asemakaavoitus alkoi loppuvuodesta 2014. Nyt vireille tullut osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa korvaa aiemman, 27.11.2014 päivätyn suunnitelman. Muutoksena aiempaan kaavamuutosalueen rajaukseen kuuluu liikuntapuiston alue kokonaisuudessaan.

Jakomäenaukion ja sen ympäristön kunnostus- ja kehittämistarve on tunnistettu myös Jakomäen, Tattarisuon ja Tattariharjun aluesuunnitelmassa. Kaavamuutoksen aiheuttamat muutokset tuovat suunnittelu- ja rahoitustarpeita erityisesti aukio ja katualueiden kunnostukseen sekä mahdollisen uuden leikkipuistoalueen ja katu- ja reitti yhteyksien toteutukseen.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Lisätiedon antajat toimivat yhteyshenkilöinä kaavayhteistyössä.

16.1.2015 Lausunto annettu

Lisätiedot

Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 28.4.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa koskien Jakomäen keskiosan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Helsingin kaupunginmuseo tarkastelee asiaa perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue sijaitsee Jakomäen keskiosassa ja sitä rajaavat Huokotie, Somerikkotie, Jakomäenpolku, Kankarepolku ja Kennäspolku. Suunnittelualueeseen kuuluu Jakomäenaukio, Päiväkoti Naavan tontti (Jakomäenpolku 5), Jakomäen peruskoulun tontit (Huokotie 3 ja Jakomäenpolku 8) sekä asuinkerrostalotontti osoitteessa Kankaretie 1. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu puisto-, leikkipuisto-, liikuntapuisto- ja katualueita. Suunnittelualueella on 1960–1970-luvuilla rakennetut Jakomäen peruskoulun rakennukset, joiden yhteydessä on uimahalli kuntosaleineen. Lisäksi alueella on nuorisotalo, jossa on tiloja myös järjestöille sekä päiväkoti Naava, leikkipuisto Jakomäki, liikuntapuisto ja siihen liittyvä Huokopuiston metsikkö pururatoineen. Kankaretie 1 tontilla on kaksi asuinkerrostaloa.

Alueelle suunnitellaan peruskoulun, päiväkodin ja nuorisotalon uutta tilaratkaisua, jossa rakennukset uusitaan joko kokonaan tai osittain. Tavoitteena on saada Jakomäkeen uutta asuinrakentamista sekä parannuksia alueen ulkotiloihin ja liikennejärjestelyihin. Toteutettavaa suunnitelmaa etsitään arkkitehtuurikilpailun avulla. Asemakaavan muutos laaditaan kilpailuehdotusten pohjalta.

Kaavatilanne

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1967–2011. Voimassa olevissa asemakaavoissa suunnittelualueen tontit on määritelty opetustoimintaa palvelevien rakennusten, julkisten lähipalvelurakennusten sekä asuintalojen korttelialueiksi. Lisäksi alueella on puisto-, leikkipuisto-, tori- ja katualueita sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kerrostalovaltaisen asumisen ja toimitilan alueeksi sekä osittain kaupunkipuistoksi. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa (2016) alue on pääosin lähikeskusta-alue C3. Alueen kaakkoisreuna on merkitty asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Huokotien ja Somerikkotien kohdalle on merkitty pääkadut. Alueen poikki kulkee uudessa yleiskaavassa myös itä-länsisuuntainen viheryhteys ja pikaraitiotie.

Alueen koulujen kulttuurihistorialliset arvot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

20.08.2018

Alueen peruskoulurakennukset on inventoitu kaupunginmuseon ja kaupunkisuunnitteluviraston Opintielle-inventoinnissa (2004). Jakomäen yläasteen koulu osoitteessa Jakomäenpolku 8 on arkkitehti Tuija Pösön vuonna 1972 suunnittelema ja on arvoltaan kouluinventoinnissa luokkaan 3. Yläasteen koulun ja uimahallin rakennus on peruskorjattu ja laajennettu vuonna 2010 arkkitehtitoimisto NRT:n arkkitehti Kari Raimorannan suunnitelmien mukaan.

Jakomäen ala-asteen koulurakennus osoitteessa Huokotie 3 on arkkitehti Helvi Methel-Borgströmin (HKR) vuonna 1968 suunnittelema. Rakennuksen julkisivumateriaalina on puhtaaksimuurattu kalkkihiekkatiili sekä osittain myös puhtaaksivalettu betoni. Koulurakennuksen luoteiskulmaan rakennettiin Helvi Methel-Borgströmin suunnitelmien mukaan lisärakennus vuosina 1974–75. Opintielle-inventoinnissa Jakomäen ala-asteen koulurakennus on arvoltaan luokkaan 2: Koulurakennus on ajalleen tyypillinen, rakennuksen arkkitehtuurissa on laadukkaita elementtejä ja se on pääosin hyvin säilynyt alkuperäisessä asussaan. Rakennuksella on historiallisia arvoja.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on tutustunut Jakomäen keskiosaa koskevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä arkkitehtuurikilpailun ehdotuksiin. Suunnitelmien tavoitteena on Jakomäen ala-asteen, nuorisotalon, päiväkodin ja niitä ympäröivän maa-alueen käyttö uudisrakentamiseen. Kaupunginmuseo on lausunut aiemmasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 12.12.2014 ja toistaa nyt tuolloin esitetyn näkemyksen, että Opintielle-kouluinventoinnin toimenpideohjeen mukaisesti Jakomäen ala-asteen koulurakennuksen arvoja ja mahdollisia suojelumääräyksiä tulee tarkastella tulevan kaavoituksen yhteydessä.

Jakomäen ala-asteen koulun rakennuskokonaisuus, nuorisotalo, päiväkotikoti Naava ja Jakomäenaukio muodostavat yhtenäisen kaupunkikuvallisen kokonaisuuden. Maisemallisesti ja toiminnallisesti tärkeä julkisten palvelujen keskusta-alueen yhtenäisyys on vaalittava piirre suunnittelualueella. Kaupunginmuseo esittää, että jatkosuunnittelussa tutkitaan Jakomäen ala-asteen, nuorisotalon ja Päiväkotikoti Naavan säilyttämistä sekä suojelumerkintää Jakomäen ala-asteen rakennuskokonaisuudelle. Lisäksi kaavaselostuksessa suunnittelualueella olemassa oleva rakennuskanta tulee esitellä tarkemmin.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

12.12.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/4

Maaret Louhelainen, tutkija, puhelin: +358403347014
maaret.louhelainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 11.4.2017

HEL 2014-013971 T 10 03 03

Suurmetsän (41.ko) asemakaavan muutos, Jakomäen keskiosa

Kohde sijoittuu kitkamaa-alueelle. Kitkamaakerrosten välissä esiintyy kuitenkin paikoin savea. Maakerrosten paksuus on vähäinen mm. alueen länsiosissa. Suunnittelualueen eteläpuolelle Kankarepuistoon sijoittuu Jakomäen kalliosuoja sekä sen kulkuaukko. Suunnittelualue sijoittuu Fazerilan tärkeälle pohjavesialueelle, jossa rakentaminen edellyttää Rakennusvalvontaviraston rakentamistapaohjeen noudattamista.

Lisätiedot

Markku Savolainen, vs. geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi

§ 497

V 29.8.2018, Jakomäen sydän -palvelurakennuksen hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-003598 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Jakomäen sydän -palvelurakennuksen 20.4.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 10 990 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 37 180 000 euroa tammikuun 2018 kustannustasossa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jakomäen sydän HS 20.4.2018
- 2 Jakomäen sydän Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön lausunto 1.2.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Jakomäen alueella on viisi peruskorjausikään tullutta palvelurakennusta. Päiväkodit Kotilo ja Naava sekä Jakomäen peruskoulun rakennukset osoitteissa Huokotie 3 ja Somerikkopolku 6. Huokotie 3:n rakennuksessa toimii lisäksi nuorisotalo ja siellä on tilat alueella toimiville kansalaisjärjestöille. Osoitteessa Somerikkokuja 1 on entinen koulurakennus, joka ei ole enää käytössä.

Jakomäen kehittämishankkeen lähtökohtana on näiden viiden alueella sijaitsevan palvelurakennuksen peruskorjauksen korvaaminen yhdellä peruskorjaus- ja laajennushankkeella sekä asuntojen rakentaminen va-

pautuville tonteille. Jakomäen sydän -palvelurakennukseen tulevat sijoittumaan koulu, päiväkotiki, nuorisotalo, leikkipuistotoiminta sekä alueella toimivat kansalaisjärjestöt. Palvelurakennus toteutetaan projektiallianssimuotoisena hankkeena.

Jakomäen sydän -hankkeesta on laadittu 28.2.2017 päivätty tarveselvitys, jonka aiemmat opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto (28.3.2017 § 18), nuorisolautakunta (30.3.2017 § 23) ja varhaiskasvatustalautakunta (4.4.2017 § 40) ovat hyväksyneet.

Hankkeesta on laadittu 20.4.2018 päivätty hankesuunnitelma. Työryhmässä on ollut edustettuina kaupunkiympäristön toimiala, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, hankkeen toteuttajaksi valittu allianssikumppani sekä arkkitehtisuunnittelijoiksi valitut allianssikumppanit. Suunnitelma perustuu hankkeesta järjestetyn arkkitehtuurikutsukilpailun voittaneeseen ehdotukseen.

Hankkeen suunnittelun aikana on tehty yhteistyötä asemakaavoituksen kanssa sekä kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontapalveluiden sekä pelastuslaitoksen edustajia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut hankkeesta puoltavan lausunnon 19.6.2018 § 125. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on 19.6.2018 § 137 antanut hankkeesta puoltavan lausunnon.

Esittelijän perustelut

Jakomäen keskiosan kehittämishanke

Kaupunki on hankkinut kilpailumenettelyllä allianssikumppanin kehittämään aluetta sekä toteuttamaan uuden palvelurakennuksen yhdessä tilaajan kanssa. Aiempi kiinteistölautakunta päätti 16.6.2016 § 267 hyväksyä allianssikumppaniksi laatu- ja palkkiovertailulla parhaaksi arvioidun tarjoajaryhmittymä NCC - Optiplan.

Allianssikumppani ja kaupunki järjestivät yhdessä arkkitehtuurikutsukilpailun, jonka tavoitteena oli löytää ratkaisu Jakomäen keskiosan uudistamiselle sekä huonokuntoisissa rakennuksissa oleville toiminnoille. Tavoitteena oli luoda edellytyksiä uudelle asuntotuotannolle alueella. Kiinteistölautakunta päätti 18.5.2017 § 256 hyväksyä arkkitehtuurikutsukilpailun tuloksen palkintolautakunnan arvostelupöytäkirjan mukaisesti. Hankkeen suunnittelijaksi valittiin arkkitehtuurikilpailun voittanut arkkitehtiryhmä Auer & Sandås Arkkitehdit Oy ja Arkkitehtitoimisto Opus Oy, jotka on sittemmin kytketty allianssikumppaneiksi.

Allianssikumppanin valinta ja arkkitehtuurikilpailun järjestäminen tehtiin yhteistyössä käyttäjien ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Valittu

allianssityöryhmä on tehnyt yhteistyötä maankäyttö- ja kaupunkirakennepalvelukokonaisuuden kanssa suunnittelun edetessä. Asemakaavan muutoksen valmistelu ja uuden palvelurakennuksen suunnittelu ovat edenneet voittaneen ehdotuksen pohjalta.

Allianssitoteutusmalli

Allianssi on rakennushankkeen toteutusmuoto, jossa tilaaja hankkii suunnittelijat ja rakentajat kehittämään ja toteuttamaan hankkeen yhdessä tilaajan kanssa. Allianssin periaatteita ovat yhteinen organisaatio ja yhteiset tavoitteet sekä riskien ja hyötyjen jakaminen.

Allianssitoteutus käynnistyy kumppanien valinnan jälkeen kehitysvaiheella, jonka aikana asetetaan hankkeen laatu-, laajuus-, aikataulu- ja kustannustavoitteet. Hankkeen onnistumista mitataan keskeisten tavoitteiden toteutumisen perusteella.

Hankkeen enimmäishinta koostuu allianssin tavoitekustannuksesta ja tilaajan kustannuksista. Tavoitekustannus muodostuu osapuolille syntyvistä todellisista korvattavista kustannuksista, palkkiosta ja riskivaruudesta. Lisäksi tilaaja varaa rahoituksen hankkeen valmistelukustannuksiin, tilaajan riskivaruukseen sekä bonuspooliin. Hankkeelle varatusta bonuspoolista maksetaan osapuolille kannustinpalkkiota tulostavoitteiden toteutuessa.

Kehitysvaiheen jälkeen laaditaan toteutusvaiheen allianssisopimus, jossa hankkeelle määritellään sitovat tulostavoitteet ja asetetaan näiden seuraamiselle mittarit. Toteutusvaiheen allianssisopimus kattaa hankkeen rakentamisvaiheen erikseen sovittavine jälkiseuranta-aikoiineen. Suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä tehokkaiden ja taloudellisten toteutustapojen kehittämiseksi.

Jakomäen sydän -palvelurakennuksen hankesuunnitelma

Jakomäen alueen kouluille, päivähoidolle, nuorisotoimelle ja leikkipuistotoiminnalle esitetään rakennettavaksi uudet tilat. Rakennuksen mitoituksessa varaudutaan nykyisten tilojen korvaamisen lisäksi alueen väestöennusteen mukaiseen palvelutarpeen kasvuun.

Uudet tilat toteutetaan yläkoulun rakennuksen laajennuksena. Hankkeen yhteydessä puretaan osa yläkoulun tiloista. Rakennuksessa oleva, jo aiemmin peruskorjattu uimahalli jatkaa toimintaansa nykyisissä tiloissaan ja sen yläpuolella oleva koulun liikuntasali perusparannetaan.

Uuteen rakennukseen sijoitetaan nykyisten päiväkotien Naavan ja Kotilon sekä leikkipuisto Jakomäen korvaavat tilat. Päiväkotihoidon varten suunnitellaan tiloja noin 210:lle 1-6 -vuotiaalle lapselle. Jakomäen pe-

ruskoulun luokka-asteiden 1-9 mitoituksen tavoitteeksi on asetettu 740 oppilaspaikkaa, tehostetussa käytössä 814 oppilaspaikkaa. Nuorisotalon toiminta siirtyy nykyisistä tiloista uuteen palvelurakennukseen. Liikuntapuistoa täydennetään uusilla puku-, pesu- ja varastotiloilla, joka toimii samalla kohteeseen edellytettynä väestönsuojana.

Jakomäen alueella toimii aktiivinen asukasyhdistys Koillis-Seura ry, jolla on ollut käytössään pysyvät tilat nykyisen nuorisotalon yläkerrassa. Saman rakennuksen tiloissa toimii myös Pienperheyhdistys ry. Yhdistyksille ja muulle kansalaiskäytölle tarjotaan toimintamahdollisuus myös uudessa rakennuksessa. Tilojen suunnittelussa on otettu huomioon mahdollisuus tarjota tiloja varausjärjestelmän kautta kaupunkilaisten käyttöön.

Jakomäen sydän -palvelurakennusta on suunniteltu yhteistyössä eri käyttäjäryhmien kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ovat ryhtyneet yhteistyössä organisoimaan talon hallintoa ja tilojen varausmenettelyä.

Hankkeen laajuus

Hankkeen kokonaislaajuus on 10 990 brm², 9 003 htm², 7 994 hym².

Uudisrakennuksen laajuus on 9 241 brm², 7 784 htm², 6 852 hym². Pukuhuone- ja väestönsuojarakennuksen laajuus on 405 brm², 348 htm², 337 hym². Perusparannuksen laajuus on 1 344 brm², 871 htm², 805 hym².

Purettavan rakennuksen osan laajuus on 4 248 brm².

Hankkeen rakentamiskustannukset

Hankkeen enimmäishinta koostuu tavoitekustannuksesta ja tilaajan kustannuksista. Kustannusarvion mukaan hankkeen enimmäishinta kustannustasossa 1/2018 RI = 155,9; THI = 180,8 on arvonlisäverottomana 37 180 000 euroa (3 383 euroa/brm²).

Hankkeen toteutukselle asetettu allianssin tavoitekustannus on arvonlisäverottomana 34 970 000 euroa. Tilaajan kustannuksiin varataan arvonlisäverottomana 2 210 000 euroa.

Muut allianssin kustannukset

Arkkitehtuurikilpailun palkintojen kustannukset olivat arvonlisäverottomana 240 000 euroa. Kiinteistölautakunta hyväksyi kokouksessaan 18.5.2017 palkintojen kustannuksen arkkitehtuurikutsukilpailun tuloksen hyväksymisen yhteydessä.

Kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta laaditun asemakaavan muutoksen valmisteluun liittyvät allianssin suunnittelukustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä 360 000 euroa.

Palvelurakennuksen tontin rakentamiskelpoiseksi saattamiseksi puretaan ennen rakentamisen aloitusta alakoulun sivurakennus ja leikki-puistorakennus. Nämä purkukustannukset eivät sisälly palvelurakennukselle kohdistettaviin kustannuksiin. Purkamisen kustannukset ovat arvonlisäverottomana 340 000 euroa.

Kaupunkiympäristön rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus vastaa edellä kerrotuista kustannuksista, jotka ovat arvonlisäverottomana yhteensä 940 000 euroa.

Tilakustannus käyttäjille

Hankkeen arvioitu tilakustannus on noin 176 000 euroa/kk, eli 2 112 000 euroa vuodessa. Vuokra on noin 19,50 euroa/m²/kk, mikä koostuu noin 15,70 euroa/m²/kk pääomavuokrasta ja 3,80 euroa/m²/kk ylläpitovuokrasta. Neliövuokran perusteena on 9 003 htm². Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Alustavan arvion mukaan vuokra jakaantuu siten, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilakustannus on 161 000 euroa/kk, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilakustannus on 15 000 euroa/kk.

Sisäisen vuokran jyvitys kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttäjien välillä sekä yhteiskäytön osalta kaikkien käyttäjien kesken määritellään myöhemmin yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Välttämättömien väistötilajärjestelyjen aiheuttamat kustannukset on otettu huomioon vuokraa määritettäessä.

Rahoitus

Vuoden 2018 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2018–2027 hankkeen rakentaminen on merkitty vuosille 2019–2020 yhteensä 30,0 miljoonan euron suuruisena. Hankkeen 37,18 miljoonaan euroon kasvanut rahoitustarve otetaan huomioon laadittaessa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaa vuosille 2019–2028.

Hankkeen toteutuksen edellyttämä 37,18 milj. euron rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaesityksessä.

Väistötilat

Tilajärjestelyt toteutetaan niin, että väistötilojen tarve jää mahdollisimman vähäiseksi. Koulun ja päiväkotien toiminta jatkuu pääsääntöisesti nykyisissä tiloissa kunnes uudet tilat valmistuvat.

Koulun liikunnan opetuksen tarvitsemien väistötilojen kustannukset yhden lukukauden ajalta ovat arvonlisäverottomana yhteensä noin 18 000 euroa. Leikkipuiston väistötilojen kustannukset kahden vuoden ajalta ovat arvonlisäverottomana yhteensä noin 350 000 euroa.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hanke toteutetaan projektiallianssimuotoisena. Hankkeen toteutusvaiheen allianssisopimus allekirjoitetaan, kun hankesuunnitelma on hyväksytty.

Helsingin kaupunki ja valitut allianssikumppanit kehittävät ja toteuttavat Jakomäen sydän -palvelurakennuksen yhteistoiminnassa. Rakennus valmistuu Helsingin kaupungin omistukseen ja sen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan ylläpito-palvelut.

Hanke on suunniteltu siten, että toteutus alkaa rakennuspaikan valmistelulla syksyllä 2018. Palvelurakennuksen rakentaminen alkaa tammi-kuussa 2019 ja tilat valmistuvat kesäkuussa 2020.

Lausunnot

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö on antanut hankesuunnitelmasta 1.2.2018 päivätyn lausunnon. Lausunnossa esitetyt näkökohdat otetaan suunnittelussa huomioon. Lausunto on liitteenä 2.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antamassaan lausunnossa todennut, että jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että hankkeen kustannuksia seurataan tiiviisti suunnittelun kaikissa vaiheissa kustannustavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi hankesuunnitelmassa mainitussa vuokra-arviossa tulee pitäytyä sekä hankkeen valmistumisen aikataulun mukaisesti tulee varmistaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan on antamassaan lausunnossa todennut, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sitoutuu omalta osaltaan hankkeen toteutukseen. Toimiala pitää erittäin tärkeänä Jakomäen Sydän -talon toteuttamista yhteisen suunnittelun keinoin alueelle, jonka tulevaisuutta, palvelutasoa ja julkista kuvaa uusi talo tukee merkittävästi. Jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota että liikuntapuiston tilojen

ylläpitovuokra pitää tarkistaa kylmän varastotilan osalta kuvatun mukaiseksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.06.2018 § 137

HEL 2018-003598 T 10 06 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunkiympäristön toimialalle 20.4.2018 päätystä Jakomäen sydän -hankkeen hankesuunnitelmas-
ta puoltavan lausunnon. Jakomäen sydän sisältää yhtenäisen perus-
koulun, nuoriso- ja päiväkotitilojen sekä liikuntapuiston puku-, pesu- ja
varastotilojen rakentamisen. Lisäksi lautakunta lausuu seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa pääosin hyvin tarveselvityksessä asetettuja
tavoitteita. Jakomäen uuden monitoimitalon rakentamista on suunnitel-
tu pitkään. Koulun, päiväkodin, leikkipuiston, uimahallin sekä nuorisota-
lon yhdistelmä on poikkeuksellinen ja vaativa kokonaisuus.

Toimialan sisällä on tiedostettu alueen positiivinen väestökehitys (erit-
täin merkittävää kasvua ajalla 2017–2021) sekä kasvavat tarpeet erityi-
sesti mukana olevien käyttäjäryhmien osalta. Kaikkien toimijoiden eri-
tyistarpeiden huomioiminen sekä yhteiskäytön pelisääntöjen esilletuo-
minen on vahvistanut käyttäjien sekä asukkaiden yhteistyötä hankkees-
sa.

”Jakomäen sydän” -nimellä etenevä hanke on yhteisen johtamismallin
kautta rakentuva palvelukokonaisuus, jossa on huomioitu aiempien po-

20.08.2018

sitiivisten kokemusten myötä myös asukkaiden mukanaolo suunnittelun alusta saakka.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sitoutuu omalta osaltaan hankkeen toteutukseen. Toimiala pitää erittäin tärkeänä Jakomäen Sydän -talon toteuttamista yhteisen suunnittelun keinoin alueelle, jonka tulevaisuutta, palvelutasoa ja julkista kuvaa uusi talo tukee merkittävästi.

Jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota että liikuntapais-
ton tilojen ylläpitovuokra pitää tarkistaa kylmän varastotilan osalta ku-
vatun mukaiseksi.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi
Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi
Hannu Keski-Hakuni, tekniikan päällikkö, puhelin: 310 29872
hannu.keski-hakuni(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.06.2018 § 125

HEL 2018-003598 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristön toimialalle 20.4.2018 päivätystä - Jakomäen sydän, yhtenäisen peruskoulun sekä nuoriso- ja päiväkotitilojen rakentaminen - hankkeen hankesuunnitel-
masta puoltavan lausunnon ja lausui lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa pääosin hyvin tarveselvityksessä asetettuja tavoitteita. Jatkosuunnittelua varten tulee kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

Hankkeen kustannuksia tulee seurata tiiviisti suunnittelun kaikissa vai-
heissa kustannustavoitteen saavuttamiseksi. Hankesuunnitelmassa
mainitussa vuokra-arviossa tulee pitäytyä. Lisäksi tulee varmistaa
hankkeen valmistuminen aikataulun mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenki-
löstön hankesuunnitelmavaiheen viitesuunnitelmista 1.2.2018 antama
lausunto, joka on etukäteen välitetty hankkeen osapuolille tiedoksi, on
otettava huomioon jatkosuunnittelussa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Suunnittelutyön edetessä tulee ratkaisujen yksityiskohdista (esimerkiksi kiintokalusteratkaisuista ja pintamateriaalivalintojen tarkennuksista) sopia kiinteässä yhteistyössä käyttäjän kanssa.

Toimitilaturvallisuutta ja tilojen monipuolista käyttöä palvelevat ratkaisut, jotka ovat suunnitelmissa jo huolellisesti tutkitut, tulee jatkosuunnittelussakin erityisesti huomioida ja säilyttää.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ilari Suomalainen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 86492
ilari.suomalainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 03.05.2018
§ 56

HEL 2018-003598 T 10 06 00

Somerikkopolku 6, kaup.osa 41, Jakomäki

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Jakomäen sydän -palvelurakennuksen 20.4.2018 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 10 990 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 37 180 000 euroa tammikuun 2018 kustannustasossa ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antavat hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä arkkitehtuurikilpailun pohjalta laaditun Jakomäen keskiosan asemakaavamuutoksen valmisteluun liittyvät allianssityöryhmän suunnittelukustannukset, arvonlisäverottomana yhteensä 360 000 euroa.

C

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti hyväksyä hankkeen toteuttamisen edellyttämän tontin rakennus-

20.08.2018

kelpoiseksi saattamisen kustannukset, arvonlisäverottomana yhteensä 340 000 euroa.

D

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

E

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennuttamispäällikön allekirjoittamaan hankkeen toteutusvaiheen alianssisopimuksen, kun hankepäätös on tehty.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Anneli Nurmi, projektinjohtaja, puhelin: 310 86432
anneli.nurmi(a)hel.fi
Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

20.08.2018

Asia/6

§ 498

HKL:n tarjoutuminen Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöitsijäksi

HEL 2018-008201 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi esityksen tiedoksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli HKL:n toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Liikenneliikelaitos (HKL) ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ovat 13.9.2010 tehneet raitioliikenteen operoinnista liikennöinti-sopimuksen, joka päättyy 31.12.2024. Järjestely on pohjautunut EU:n ja kansallisen lainsäädännön säännöksiin, jotka ovat mahdollistaneet yksinoikeuden antamisen. Yksi keskeisistä säännöksistä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain 3 §, jonka mukaan kuntayhtymä voi toimialueellaan antaa liikenteenharjoittajalle enintään 15 vuoden ajaksi yksinoikeuden harjoittaa raitiovaunu- ja metroluokan liikennettä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2016 Raide-Jokerin (Itäkeskus – Viikki – Oulunkylä – Pitäjänmäki – Leppävaara – Otaniemi – Keilaniemi) seudullisen pikaraitiotien hankesuunnitelman. Raide-Jokerin liikenne alkaa tämänhetkisen arvion mukaan kesällä 2022. Raitioliikenteen

20.08.2018

liikennöintisopimus ei velvoita HSL:ää tilaamaan Raide-Jokerin liikennöintiä HKL:ltä.

HSL on ilmoittanut ratkaisevansa Raide-Jokerin liikennöintitavan vuoden 2018 lopussa. HSL on pyytänyt HKL:ää laatimaan tarjoutumisen siitä, millä tavalla ja minkälaisin ehdoin HKL olisi valmis tuottamaan Raide-Jokerin liikenteen. HKL ja HSL ovat sopineet valmisteluprosessista, jonka tuloksena HKL tarjoutuu liikennöitsijäksi. Valmistelu on parhaillaan käynnissä HKL:ssä.

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan on tarkoitus päättää HKL:n tarjoutumisesta kokouksessaan 13.9.2018. Tämän jälkeen HSL arvioi HKL:n tarjoutumista kansainvälisen konsultin avustuksella ja mm. vertaa sitä arvioonsa markkinoista.

HKL:n mukaan Raide-Jokerin liikennöinti HKL:n liikennöimänä on tarkoituksenmukaista vain, mikäli HKL samanaikaisesti liikennöi myös kantakaupungin raitioliikennettä, joka on volyymiltään huomattavasti laajempaa kuin Raide-Jokerin liikenne. HKL:n arvion mukaan HSL:n ja Helsingin kaupungin saamat synergiahyödyt siitä, että kantakaupungin ja Raide-Jokerin raitiolinjoja liikennöisi sama liikennöitsijä ovat merkittäviä, samoin kuin hyödyt siitä, että liikennöinnistä, raitioradoista, varikoista ja raitiovaunuista vastaisi sama toimija.

Mahdollinen Raide-Jokerin liikennöintisopimus ulottuu ajallisesti nykyistä kantakaupungin raitioliikenteen liikennöintisopimusta pitemmälle. Tämän vuoksi HKL ja HSL ovat päätyneet siihen, että HKL tekee tarjoutumisen myös kantakaupungin raitioliikenteen liikennöinnistä niin, että synergiaetujen toteuttaminen kantakaupungin raitioliikenteen ja Raide-Jokerin liikenteen välillä on mahdollista.

HKL on kehittänyt raitioliikenteen kustannustehokkuutta määrätietoisesti 1990-luvun lopulta lähtien, jolloin bussiliikenteen kilpailuttaminen alkoi. HKL:n tuottama raitioliikenne on tällä hetkellä noin 10 % edullisemmalla tasolla kuin mitä se oli ennen bussiliikenteen kilpailuttamista.

Teettämiensä kansainvälisten benchmarking-tutkimusten perusteella HKL on edelleen arvioinut toimintansa kustannustehokkuutta sekä käynnistänyt operatiivisen tehokkuuden kehittämisohjelman, jolla tavoitellaan vuositasolla vielä noin 15 milj. euron kustannustehokkuusparannusta. Ohjelmasta merkittävä osa on toteutettu tai toteutetaan vuosina 2017-2019. Tällä kehitystyöllä HKL pyrkii varmistamaan sen, että HKL on edelleenkin paras vaihtoehto raitioliikenteen liikennöitsijäksi kantakaupungissa ja Raide-Jokerin liikenteessä.

Julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö tai muu EU-sääntely ei aseta esteitä sille, että HSL:n ja HKL:n kesken toteutetaan sopimusjärjestely,

20.08.2018

jolla nykyistä raitioliikennepalvelujen hankintaa koskevaa sopimusta jatketaan ja laajennetaan koskemaan Jokeri-linjaa.

Toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski HKL:stä selostaa asiaa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HKL

§ 499

Raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma

HEL 2017-010065 T 08 00 08

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli HKL:n toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelman raitioliikenteen laajentumiseen varautumiseksi siten, että päävarikoina kehitetään Ruskeasuon ja Koskelan varikoita.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin raitioliikenne hoidetaan nykyisin kolmelta varikolta: Koskelasta, Vallilasta ja Töölöstä. Töölön ja Vallilan varikot ovat noin 100 vuotta vanhoja ja Koskelan varikko pääosin yli 50 vuotta. Suurin osa raitioliikenteestä hoidetaan Koskelan varikolta, joka sijaitsee nykyisen raitiotieverkon koillisessa reunassa. Läntisiä linjoja hoidetaan Töölön varikolta. Molemmilla varikoilla hoidetaan kaluston päivittäishuolto. Vallilan varikko toimii raitiovaunujen korjaamona. Varikko ei raiteiden pituuden ja painorajoitusten vuoksi sovellu kaluston säilyttämiseen.

Nykyiset Koskelan, Töölön, Vallilan raitiotievarikot ovat elinkaarensa päässä. Varikoiden suurimmat puutteet ovat linjastolaajennuksiin ja kaluston koon kasvamiseen liittyvä säilytystilan puute, vanhanaikaiset ja epätarkoituksenmukaiset huolto- ja korjaustilat sekä kiinteistöjen huono kunto. Nykyisiä varikkorakennuksia ei tila- ja suojelurajoitteiden takia voida kehittää vastaamaan raitioliikenteen tarpeita.

Varikot on tehty ja mitoitettu enintään 12-18 m pitkälle kalustolle. Yksittäisen säilytysraiteen pituus ei vastaa nyt käytössä olevaa ja hankittua (24-28 m sekä 30-35 m) kalustoa. Varikoiden säilytysraiteiden kapasiteetti on noin 3700 metriä, johon mahtuu enimmillään 70 Artic-raitiovaunua (27,4 m) ja 52 matalalattiaista nivelraitiovaunua (26,5 m).

Nykyiset huolto- ja korjaustilat ovat toiminnallisesti vanhanaikaisia. Vaunujen kunnossapito- ja korjaustoiminta on epätarkoituksenmukaisista tiloista johtuen osin tehotonta. Kunnossapito- ja korjaustoiminnan prosessien kehittäminen laadullisesti ja taloudellisesti kilpailukykyisesti ei ole mahdollista.

Raitioliikenne Helsingissä on tulevina vuosina laajenemassa. Vaunumäärän arvioidaan ylittävän nykyisten varikoiden kapasiteetin vuonna 2026, jolloin nykyiset matalalattianivelvaunut korvataan uudella kalustolla ja läntisen kantakaupungin raitiotien (Fredrikinkadun ja Topeliuksenkadun raitiotiet) arvioidaan valmistuvan. Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhteistyössä laatiman linjastosuunnitelman mukaisesti kantakaupungin raitiotieliikenteen kalustotarpeen arvioidaan olevan 122-124 vaunua vuonna 2024 ja kasvavan 133-136 vaunuun vuoteen 2035 mennessä.

Nykyisillä varikoilla ei ole mahdollista vastata lisääntyviin säilytystilan tarpeisiin eikä niiltä ole mahdollista hoitaa mm. läntisen kantakaupungin ja Vihdintien raitiolinjoja.

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan esitys

HKL teki 2016-2017 aikana kantakaupungin raitioliikenteen varikkoja koskevan selvitystyön. Tavoitteena oli määritellä eri varikoiden tehtävät ja roolit Helsingin raitiotiejärjestelmässä 2030-luvun lopulle saakka.

Selvityksessä käytiin läpi mahdollisia vaihtoehtoja varikoiden sijaintipaikoiksi. Nollavaihtoehtona toimi nykyisten varikoiden kehittäminen ja muina vaihtoehtoina yhden tai useamman uuden varikon toteuttaminen kantakaupungin raitiotien alueelle.

Mahdollisena uutena raitiotievarikon paikkana tutkittiin Pasilan aluetta, joka olisi linjaston painopisteessä ja siten optimaalinen liikenteen ope-

roinnin kannalta. Pasilassa tunnistettiin raitiotievarikoille kaksi paikkaa, mutta ne olivat liian pieniä tai niille oli varaus muuhun käyttöön. Uutena paikkana tutkittiin myös Ruskeasuon bussivarikon aluetta, joka sijaitsee läntisen raitiotieverkon alueella. Myös aiemmat suunnitelmat Vallilan ja Koskelan maanalaisista varikoista olivat mukana selvitystyössä.

Tehdyn selvitystyön ja muun valmistelun pohjalta HKL on laatinut raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelman vuosille 2019-2035.

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti 8.3.2018 esittää raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelman hyväksymistä raitioliikenteen laajentumiseen varautumiseksi siten, että päävarikoina kehitetään Ruskeasuon ja Koskelan varikoita.

Liikenneliikelaitoksen esitys on liitteenä 1 ja kehittämissuunnitelma liitteenä 2.

Kehittämissuunnitelman sisällöstä

Raitiotievarikoiden kehittämissuunnitelma on periaatelinjauksen luontoinen, yleistasoinen suunnitelma siitä, miten raitiotievarikkoverkostoa tulevaisuudessa kehitetään vastaamaan laajentuvan raitioverkoston tarpeisiin. Suunnitelmassa on kuvattu yleisellä tasolla varikkoverkosto ja kehitettävät päävarikot sekä arvioitu suunnitelman toteuttamisen vaikutusta raitioliikenteen tuotantokustannuksiin. Lisäksi suunnitelmassa on hyvin alustavasti arvioitu varikkoalueiden maankäytön kehittämispotentiaalia.

Kehittämissuunnitelman mukaan nykyiset raitiotievarikot korvataan Ruskeasuolle ja Koskelaan toteuttavilla uusilla raitiotievarikoilla, joilta Helsingin raitiotiet (pl. Kruunusillat ja Raide-Jokeri) operoidaan. Varikot olisivat suunnilleen yhtä suuria ja tuottaisivat tarpeellisin osin yhteneviä palveluita. Tiloista on tarkoitus tehdä mahdollisimman monikäyttöisiä ja muokattavia. Uudet muunneltaviksi suunnitellut varikkotilat ovat myös joustavia toiminnan harjoittajan suhteen.

Varikot on tarkoituksenmukaista toteuttaa vaiheittain siten, että ensin toteutetaan Ruskeasuon varikko ja myöhemmin korjataan ja laajennetaan Koskelan varikko. Vaiheistaminen mahdollistaa raitioliikenteen mahdollisimman häiriöttömän toiminnan rakentamisen aikana.

Toiminnallisesti Ruskeasuon ja Koskelan varikot palvelisivat hyvin mm. tulevia Kalasataman, Vihdintien, Tuusulanväylän ja Malmin pikaraitioiteita. Toteutuessaan nämä raitiotiet tukevat kaupunginhallituksen 4.6.2018 § 408 hyväksymän Helsingin uuden yleiskaavan toteuttamissohjelman ensimmäisen ajanjakson aikana kaavoitettavien alueiden maankäyttöä.

Varikoiden laajuutta supistamalla taikka esim. Koskelan varikon toteutusta lykkäämällä tai vaiheistamalla on mahdollista vastata raitioliikenteen laajenemishankkeisiin liittyviin aikatauluskeihin.

Hankesuunnitelmat kustakin toteutettavasta varikosta tuodaan aikanaan erikseen päätöksentekoon.

Ruskeasuon varikon kehittäminen

Uusi päävarikko esitetään toteutettavaksi nykyisen Ruskeasuon Varikokointeistö Oy:n omistaman bussivarikon säilytysalueelle Ruskeasuolle. Uusi monitoimivarikko suunnitellaan raitiovaunujen ja bussien säilytystä varten sekä mahdollisesti kunnallisteknisen kunnossapidon tarpeisiin. Alueelle voisi sijoittua kahdessa kerroksessa 95-130 raitiovaunua ja 200-220 linja-autoa. Alueella säilyvät nykyinen bussivarikko- ja korjaamotoiminta sekä liikuntatoiminnot.

Varikko palvelee Koskelan kehittämisen aikana päävarikkona ja myöhemmin kaupunkiraitiotieiden länsipuolen linjoja sekä tulevaisuudessa mahdollisesti toteutettavia Vihdintien ja Hämeenlinnänväylän pikaraitioiteita.

Alueen nykyinen asemakaava mahdollistaa raitiotievarikon toteuttamisen ilman kaavamuutosta. Raitiotien ajoyhteys varikolle esitetään toteutettavaksi aluksi Nauvontien kautta, myöhemmin mahdollisesti myös Hakamäentien kautta.

Alustavasti on arvioitu, että Ruskeasuon varikon alueelle on mahdollista toteuttaa uutta toimitilaa Nauvontien ja Hakamäentien varteen. Talven 2017-2018 aikana Ruskeasuon alueelle on tehty alustavia maankäytön tarkasteluja. Asemakaavan muutostyö aloitetaan vuonna 2019. Kaavamuutos ei estä varikkohankkeen edistämistä.

Ruskeasuon uusi monitoimivarikko mahdollistaa Koskelan varikkoalueen kehittämisen sekä raitiovaunujen huolto-, korjaus ja säilytystoimintaan että muuhun maankäyttöön kuten varikko-, asuin- ja toimitilarentamiseen. Samalla voidaan luopua ainakin Vallilan varikon, mutta myös mahdollisesti Töölön varikon käytöstä raitiotievarikkona.

Ruskeasuon varikon yhteyteen on tarvittaessa mahdollista laajentaa viereistä Staran kaupunkitekniikan varikkoa. Asiasta on käyty alustavia neuvotteluja Staran, asemakaavoittajan ja HKL:n kesken. Kaupunkitekniikan varikon huomioiminen suunnittelussa edellyttäisi tarvepäätöstä vuoden 2018 aikana.

Ruskeasuon varikon toteuttamiskustannuksiksi on tässä vaiheessa arvioitu 100-120 milj. euroa. Kustannusarvio on hyvin karkea ja se tulee

tarkentumaan käynnissä olevassa hankesuunnittelussa. Hankesuunnittelun arvioidaan valmistuvan vuoden 2018 aikana. Investointi on alustavasti ajateltu toteutettavan raitinfraa sekä sähkö- ja laitehankintoja lukuun ottamatta kiinteistöyhtiön taseeseen.

Varikon rakentaminen voisi alustavasti tapahtua vuosien 2019-2022 aikana. Bussivarikolle tullaan suunnittelemaan väistötilajärjestelyt siten, että alueelta liikennöivän bussiliikenteen häiriöttömyys rakentamisen aikana on mahdollista varmistaa.

Koskelan varikon kehittäminen

Toinen päävarikko suunnitellaan toteutettavaksi Koskelaan nykyisen raitiotievarikon alueelle. Alueelle voidaan sijoittaa 70-100 vaunun raitiotievarikko sekä korjaamo. Alueella nyt oleva ratakorjaamotoiminta siirtyy muualle, esimerkiksi Roihupellon metrovarikon yhteyteen. Varikko palvelee kaupunkiraitioteiden itäpuolen linjoja sekä Kalasataman pikaraitioiteita ja tulevaisuudessa mahdollisesti toteutettavia Malmin ja Tuusulanväylän pikaraitioiteita.

Koskelan varikon Koskelantien puoleisella osalla oleva bussivarikko vapautuu muuhun maankäyttöön. Myös raitiotievarikon kattoaluetta voidaan hyödyntää muuhun käyttöön. Varikon yhteyteen on mahdollista integroida esimerkiksi kaupunkitekniikan tarvitsemia varikkotoimintoja siten, että Staran nykyinen Arabianrannan/Toukolan varikon alue voitaisiin vapauttaa muun kaupunkikehityksen tarpeisiin.

Koskelan varikon osalta alueen maankäytön mahdollisuuksia tarkastellaan tarkemmin alueen kaavoituksen yhteydessä, jonka arvioidaan olevan ajankohtaista 2020-luvun vaihteessa.

Koskelan varikon toteutus voisi käynnistyä Ruskeasuon varikon valmistuttua vuonna 2022 ja valmistua arviolta vuonna 2025.

Raitiotievarikon toteuttamisen kustannuksiksi on tässä vaiheessa arvioitu 55 milj. euroa. Kustannusarvio on hyvin karkea ja siihen liittyy mm. toteutustavan valintaan liittyviä epävarmuuksia. Myös Koskelan varikon osalta voi tulla kyseeseen toteuttaminen esim. kiinteistöyhtiömuotoisena. Varikon toteutusmuoto ratkaistaan erikseen myöhemmin.

Töölön ja Vallilan varikoista luopuminen

Töölön ja Vallilan varikoiden kehittäminen palvelemaan nykyistä raitio liikennettä ei ole pitkällä tähtäimellä mahdollista.

Töölön varikolla oleva pienimuotoinen huolto- ja kunnossapitotoiminta on huolto- ja kunnossapitotoiminnan tehostamiseksi syytä keskittää uusille varikoille Ruskeasuolle ja Koskelaan. Töölön varikkoa voidaan

käyttää säilytysvarikkona, sillä se sijaitsee linjaston näkökulmasta hyvällä paikalla. Töölön varikosta on mahdollista luopua vuoden 2025 jälkeen, mikäli varikkoalueen kehittämiseen on löydettävissä parempaa käyttöä.

Vallilan varikon korjaamotoimintoja tarvitaan niin kauan kuin nykyisiä 1970- ja 1980-luvun MLNRV-nivelvaunuja liikennöidään 2020-luvun loppulle ja kunnes Koskelan varikon yhteyteen valmistuu uusi korjaamo. Vallilan varikosta on mahdollista luopua aikaisintaan vuonna 2025.

Muut varikot

Raide-Jokerin varikko on suunniteltu sijoitettavaksi Roihuvuoreen palvelemaan Raide-Jokerin 29 vaunua. Varikolla ei ole tarkoitus tehdä kaikkia raskaimpia korjaustoimenpiteitä, vaan nämä tehdään HKL:n muilla varikoilla. Raide-Jokerin varikon kustannusarvio on noin 62 milj. euroa. Varikon hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2018 aikana.

Laajasaloon sijoitettavaksi suunniteltu Kruunusiltojen raitiotievarikko sisältää tilat lähtökohtaisesti vain Kruunusiltojen vaunukalustolle eli Yliskylän ja Haakoninlahden linjojen vaunuille, joiden määrä tarkentuu linjasto- ja aikataulusuunnittelun myötä ennen vaunuista tehtävää hankepäätöstä. Laajasalon raitiotievarikosta järjestettiin talvella 2017-2018 suunnittelukilpailu, jonka voittajaksi valittiin suunnitelma Scapes. Suunnitelmassa raitiotievarikon ympärille toteutettaisiin 6-7 asuinrakennusta yhdeksi hybridikortteliksi. Hankkeen suunnittelu jatkuu vuoden 2018 aikana. Varikon on tarkoitus valmistua Kruunusillat -hankkeen mukaisessa aikataulussa vuonna 2025. Varikon kustannusarvio valmistuu järjestettävän toteuttamiskilpailun myötä vuoden 2019 alussa.

Myöhemmin toteutettavien pikaraitioteiden varikkotarpeet ratkaistaan erikseen. Mm. raitioteiden laajennukset Helsingin rajojen ulkopuolelle (mm. Vantaalle) ja poikittaiset yhteydet (mm. Jokeri 2) edellyttävät seudullista raitiotiejärjestelmän tarkastelua. Ruskeasuon ja Koskelan varikko voivat palvella näitä linjoja mm. huolto- ja kunnossapitotoiminnoissa.

Maankäytön kehittämispotentiaali

Varikkojen kehittämisessä pyritään mahdollisimman suureen kaupunkitilan käytön tehokkuuteen integroimalla varikkoalueille myös muuta maankäytön kehittämistä. Kehittämissuunnitelmassa on tarkasteltu alustavasti varikkoalueiden maankäytön kehittämispotentiaalia ja arvioitu kaupungin kokonaistaloudellisia hyötyjä suunnitelman toteutuessa.

Ulkopuolisen arvioitsijan laatiman selvityksen perusteella Vallilan varikon kiinteistön nykyinen arvo on 8,6-18,7 milj. euroa ja Töölön varikon 4-6 milj. euroa. Kiinteistöjen lisärakennusmahdollisuuksien tuomaksi

tuottopotentialiksi kaupungin kannalta on arvioitu Vallilassa 35 milj. euroa (35 000 kem asuinrakentamista), Koskelassa 50 milj. euroa (50 000 kem asuinrakentamista) ja Töölössä 20 milj. euroa (20 000 kem asuin- ja toimistorakentamista) eli yhteensä 105 milj. euroa. Lisäksi, mikäli tällä hetkellä Toukolassa toimivan Staran kaupunkitekniikan varikon keskittäminen esim. Koskelaan on mahdollista, voisi tuottopotentiali Toukolassa olla 50 milj. euroa (50 000 kem). Uuden kaupunkitekniikan varikon toteuttamisen kustannuksia ei ole arvioitu.

Ruskeasuon varikon yhteyteen mahdollisesti toteutettavien toimitilarakennusten tuottopotentialia ei ole vielä arvioitu. Arviointi tulee ajankohtaiseksi kaavoitustyön yhteydessä.

Tässä vaiheessa tehdyt arviot ovat suuntaa antavia ja niihin sisältyy useita epävarmuustekijöitä esim. rakennusoikeuden suuruuden osalta. Laskelmissa ei ole myöskään arvioitu maankäytön kehittämisen edellyttämiä investointeja.

Vaikutus raitioliikenteen tuotantokustannuksiin

Kehittämissuunnitelmassa on arvioitu alustavasti uusien varikoiden pääomakulujen ja tehostuvan kunnossapitotoiminnan vaikutusta raitioliikenteen tuotantokustannuksiin. Vertailun vuoksi on esitetty myös nykytilanteen kustannukset, vaikka ne eivät ole vertailukelpoisia tulevan tilanteen kanssa. Suunnittelun ollessa vasta luonnosvaiheessa ei varikoiden kehittämishankkeiden vaikutusta liikennöinti- ja infrakorvauksiin pystytä vielä luotettavasti osoittamaan. Esitettyihin investointikustannuksiin liittyy vielä epävarmuuksia ja siksi kehittämissuunnitelmassa tehdyt laskelmat kustannusvaikutuksista ovat vain esimerkinomaisia. Kustannusvaikutuksia ei myöskään vielä pystytä erittelemään infra- ja liikennöintikorvauksiin.

Varikoiden kehittämissuunnitelman toteuttamisen kokonaisvaikutus kaupungin talouteen arvioidaan tarkemmin siinä vaiheessa, kun saadaan tarkennettua tietoa varikkoalueiden hyödyntämismahdollisuuksista muuhun kuin varikkokäyttöön.

HSL:n lausunto

HSL:n hallitus on 17.4.2018 käsitellyt raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmaa ja siitä annettavaa lausuntoa.

HSL:n hallitus ilmoittaa kantanaan, että raitiovarikkojen kehittämissuunnitelmassa esitetyt ratkaisut muodostavat hyvän perustan raitiotievarikkojen kehittämiselle, ja että varikkojen suunnittelua voidaan jatkaa tältä pohjalta. HSL:n tulee saada selvitys kunkin erillisen varikkohankkeen

vaikutuksista liikenteen operointikustannuksiin eriteltyinä infra- ja liikennöintisopimuksien tasolla ennen hankkeen lopullista aloittamispäätöstä.

Lausunnossa todetaan lisäksi mm., että varikoiden samanlainen koko ja yhtenevä palvelutarjonta mahdollistaa liikenteen tehokkaan hoidon ja lisää joustavuutta aikataulusuunnitteluun. Kehittämissuunnitelmassa esitetyt varikoiden sijainnit ovat liikenteellisesti hyviä ja tukevat kustannustehokasta raitiotieliikennöintiä. Sijainnit ovat hyvät myös liikennöinnin häiriönhallinnan kannalta. HSL pitää varikoiden vaiheittain rakentamista liikenteen toimivuuden reunaehtona.

Laadittu raitiotievarikoiden kehittämissuunnitelma tukee HSL:n raitiolikenteen liikennesuunnitelmia, ja HSL pitää varikoiden kehittämistä välttämättömänä. HSL:n tulee olla mukana raitiotievarikoiden tarkemmassa suunnittelussa, jotta aikaansaadaan tulevaisuuden laadukasta raitiovaunuliikennettä tukevat kustannustehokkaat varikkoratkaisut, jotka toimivat myös mahdollisessa monioperaattoritilanteessa.

HSL:n lausunto raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmasta on liitteenä 3.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto on päätöshistoriassa.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma luo hyvän lähtökohdan raitiolikenteen varikkojen kehittämiseksi. Suunnitelma tukee valmisteilla ja suunnittelussa olevia raitioverkoston laajentamishankkeita ja HSL:n tilaaman raitiolikenteen liikennöintisuunnitelmia.

Nykyisten varikoiden korvaaminen uusilla on välttämätöntä nyt käytössä olevien varikkotilojen huonon kunnon sekä epätarkoituksenmukaisen kapasiteetin takia. Modernit toiminnalliset varikkoratkaisut mahdollistavat tehokkaan operoinnin ja kaluston kunnossapidon. Ajanmukaisilla ratkaisulla varmistetaan myös varikkotilojen soveltuvuus mahdolliseen useamman operaattorin toimintaan varikolla.

Kehittämissuunnitelman toteuttamisella tulee olemaan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Vaikka tehdyt laskelmat ovat vasta suuntaa-antavia, on selvää, että varikkoinvestoinnit tulevat kaksin- tai kolminkertaistamaan liikennöintikustannusten suuruuteen vaikuttavat pääomakulut.

Kaupunkiraitioteiden varikkotoimintojen keskittäminen kahteen päävarikkoon näyttäisi mahdollistavan merkittäviä maankäytön kehityshankkeita useassa kohteessa kantakaupungin alueella. Varikkotoimintojen

keskittäminen toteuttaa siten osaltaan kaupunkistrategian ja uuden yleiskaavan tavoitteita.

Maankäytön kehittämispotentiaalien hyödyntämiseen liittyy kuitenkin vielä epävarmuuksia. Kehittämissuunnitelman toteuttamisen kokonaisvaikutukset kaupungin talouteen on selvitettävä ennen kuin yksittäisistä varikkohankkeista tehdään päätöksiä. Kokonaisvaikutusten selvittäminen on tehtävä HKL:n, kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Kehittämissuunnitelmaa on toteutettava vaiheittain niin, että sekä raitio- että bussiliikenteen toimivuus ja kulloinkin käytössä olevien varikoiden toimintakyky voidaan varmistaa.

Kaupunginvaltuuston 29.11.2017 § 407 hyväksymän vuoden 2018 talousarvion ja taloussuunnitelman 2019-2020 liitteenä olevassa HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa on Ruskeasuon varikon raitioratojen sekä sähkö- ja laitehankintojen toteuttamiseen merkitty noin 15 milj. euroa ja Koskelan varikon uudistamiseen noin 55 milj. euroa. Ruskeasuon varikkoinvestointi on alustavasti suunniteltu toteutettavan ratainfraa sekä sähkö- ja laitehankintoja lukuun ottamatta kiinteistöyhtiön taaseeseen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma
- 2 HSL:n lausunto raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Liikenneliikelaitos
Liikenneliikelaitos
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta 17.04.2018 § 200

HEL 2017-010065 T 08 00 08

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että liikenneliikelaitoksen raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelma on hyvin perusteltu ja sen toteuttaminen antaa hyvät mahdollisuudet kehittää ja laajentaa raitioliikennettä Helsingissä. Nykyiset varikkotilat ovat vanhanaikaisia ja huonokuntoisia ja aiheuttavat rajoitteita raitioliikenteen hoidolle ja laajentamiselle.

Helsingin raitioliikenne on laajenemassa merkittävästi 2020-luvun aikana. Kaupunkiraitiotieitä rakennetaan Jätkäsaareen, Hernesaareen, Ilmalaan ja Kalasatamaan ja uudet radat tarvitsevat lisää raitiovaunuja nykyisten linjojen jatkeina tai uusina linjoina. Ensimmäiset pikaraitiotiet otetaan käyttöön ja uusia suunnitellaan kaupunkistrategian ja yleiskaavan toteuttamisohjelman mukaisesti. Siksi myös varikkotilan kasvattaminen on tarpeellista.

Kaupunkiraitioteiden varikkotoiminnan keskittäminen kahdelle suurelle varikolle Ruskeasuolle ja Koskelaan vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta, ja varikoiden laajuus mahdollistaa kaupunkiraitioliikenteen lisäämisen uusien rataosuuksien valmistuessa.

On tärkeää, että myös yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen pikaraitioteiden (Vihdintien raitiotie, Tuusulanbulevardin raitiotie, Viikin-Malmin raitiotie) varikkotarpeet pystytään huomioimaan kehittämissuunnitelman mukaisilla varikkoratkaisuilla. Varikoiden suunnittelua onkin tehtävä yhteistyössä uusien pikaraitioteiden yleissuunnittelun kanssa. Varikkoratkaisuissa on tarpeen huomioida myös mahdollisuudet 45 metriä pitkien pikaraitiovaunujen käyttöön mainituilla ensimmäisen vaiheen pikaraitioteilla.

Pikaraitioteista Raide-Jokeri ja Kruunusillat tukeutuvat omiin uusiin varikoihin Roihupellossa ja Laajasalossa. Myöhemmin toteutettavien pikaraitioteiden varikkotarpeet pitää ratkaista erikseen, sillä ne eivät voi täysin tukeutua tässä esitettäviin varikkoratkaisuihin. Varikkotilaa on tarpeen etsiä uusien pikaraitiotiereittien varsilta kantakaupungin ulkopuolelta. Jatkossa myös yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen pikaraitiotiet ja niiden laajennukset voivat tukeutua yhä enemmän näihin varikoihin, mikä vapauttaa kantakaupungin varikoilta tilaa jälleen kaupunkiraitioliikenteen laajentamiseen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ruskeasuon varikon toteuttaminen ensin antaa mahdollisuuden lisätä varikkokapasiteettia ilman vaikutusta muiden varikoiden toimintakykyyn. Varikon valmistuminen taas mahdollistaa Koskelan varikkotoiminnan siirtämisen Ruskeasuolle Koskelan varikon uudelleenrakentamisen ajaksi, mikä on erityisen tärkeää raitioliikenteen jatkuvan häiriöttömän toiminnan kannalta.

Hankkeiden aikataulut ovat tiukkoja ja yhteydessä toisiinsa, Koskelan varikon uusimista ei voi aloittaa ennen Ruskeasuon uuden varikon ottamista käyttöön. Suunnittelussa tuleekin kiinnittää huomiota aikataulujen realismiin, jotta varikoiden valmistuminen ei muodostu pullonkaulaksi uuden kaluston hankinnalle. Ruskeasuon bussivarikon toiminnan turvaaminen raitiotievarikon rakentamisen aikana on myös tärkeää.

Molemmat uudet varikot, Ruskeasuo ja Koskela, sijaitsevat yleiskaavan kantakaupunki-merkinnän alla. Siten niitä koskevat esim. yleiskaavan määräykset urbaanista kaupunkirakenteesta ja sekoitetuista toiminnoista. Siksi onkin hyvä, että kehittämissuunnitelmassa pyritään integroimaan myös muuta maankäytön kehittämistä varikkoalueille. Osana laajentuvaa kantakaupunkia myös varikkoalueiden kaupunkikuvallinen ilme on tärkeää ottaa huomioon. Laajasalon raitiotievarikon suunnittelukilpailun ehdotukset antavat hyvän esimerkin, miten varikkotoiminnot voidaan yhdistää osaksi korkealaatuista ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Sekä Ruskeasuon että Koskelan varikkoalueiden kehittämisselvityksen osalta tarvittavat, nykyisten varikkoalueiden maankäytön kehittämistarkastelut tulee tehdä yhteistyössä asemakaavoituksen kanssa.

Asemakaavoituksessa määritellään alueen maankäytön periaatteet. Koskelan varikon osalta aiemmat suunnitelmat ovat vanhentuneet. Alueen maankäyttö on tarkasteltava kaavoituksen yhteydessä uudestaan kaupungin strategian ja uuden yleiskaavan lähtökohdista siten, että maankäyttö ja sen liittyminen ympäristöönsä on myös alueen kokonaisu suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaista. Myös suojelukysymysten ratkaisu vaikuttaa maankäytön mahdollisuuksiin.

Ruskeasuon varikon osalta on HKL:n toimeksiannosta yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun kanssa laadittu alustavia varikkoalueen maankäytön tarkasteluja talven 2017-2018 aikana. Tavoitteena on raitiovaunu- ja bussivarikkojen lisäksi luoda edellytyksiä myös toimitilarakentamisen sijoittamiselle alueen länsiosaan. Asemakaavan muutostyö on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alkupuolella. Kaavamuutos ei estä varikkosuunnittelun ja toteutuksen edistämistyötä. Varikkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon tulevan kaavamuutoksen lähtökohdat

20.08.2018

Uusien varikkojen valmistuminen Ruskeasuolle ja Koskelaan sekä kaluston uusiminen vapauttavat Töölön ja Vallilan varikot asteittain muuhun käyttöön. Tämä on perusteltua tilojen ahtauden ja epäajanmukaisuuden vuoksi. Tiloille ja alueille on tarkoituksenmukaista hakea jatkokäyttöä muusta toiminnasta. Tässä vaiheessa ei vielä voida määritellä nykyisten varikkoalueiden maankäytöllisiä ratkaisuja ja tulevia toimijoita eikä voida olettaa, että varikkoalueita kehitettäisiin lähinnä asuinalueina. Alueiden toiminnallisia tarpeita on tarkasteltava laajemmasta näkökulmasta. On myös selvitettävä nykyisten varikkorakennusten kulttuurihistorialliset, kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot, jotta muutoksia, käyttöä ja alueen tehokkuutta voidaan tarkemmin määritellä.

Asemakaavoituksessa määritellään alueen maankäytön periaatteet. Varikkoalueiden kehittämisen ja maankäytön suunnittelun lähtökohtana on uuden yleiskaavan ja kaupungin strategiset tavoitteet. Kaupunkistrategiassa edellytetään toiminnallisesti monipuolisen ja elinvoimaisen kaupunkiympäristön kehittämistä. Kantakaupunki on uudessa yleiskaavassa sekoittuneen rakenteen aluetta. Alueella tapahtuvissa kaupunkirakenteen muutoksissa on aina varmistettava riittävä toimitilamäärä sekä kaupungin palveluverkon tarpeet. Asuin- ja työpaikka-alueen lisäksi kantakaupunki on Helsingin merkittävää tiede-, kulttuuri- ja matkailun aluetta.

Kehittämiselvityksen osalta tarvittavat, nykyisten varikkoalueiden maankäytön kehittämistarkastelut tulee tehdä yhteistyössä asemakaavoituksen kanssa, edellä mainituin lähtökohdin.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää hyvänä liikenneliikelaitoksen tavoitetta parantaa raitioliikenteen kaluston käyttöastetta, mikä pienentää sekä tarvittavan kaluston että sen vaatiman varikkotilan tarvetta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 08.03.2018 § 40

HEL 2017-010065 T 08 00 08

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallitukselle raitiovarikkojen kehittämissuunnitelman hyväksymistä raitioliikenteen laajentami-

20.08.2018

Asia/7

seen varautumiseksi siten, että päävarikoina kehitetään Ruskeasuon ja Koskelan varikoita.

20.09.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

§ 500

Utlåtande om Kårkulla samkommuns ekonomiplan 2019–2021

HEL 2018-006311 T 00 01 06

Beslut

Stadsstyrelsen gav följande utlåtande till Kårkulla samkommun om samkommunens ekonomiplan 2019–2021:

Kårkulla samkommun producerar största delen av tjänsterna avsedda för de svenskspråkiga klienterna inom social- och hälsovårdssektorns omsorger om utvecklingsstörda. Kårkullas boendeservice omfattar ca 60 helsingforsare, och ca 55 personer får service inom den dagtida verksamheten.

Kårkulla samkommuns styrelse beslutade 24.5.2018 att priset på servicen stiger med i medeltal 4,0 % jämfört med 2018 års nivå. Prisstegringen motiveras med att samkommunen har haft samma prisnivå under de senaste tre åren. Inflationen har under denna tid uppgått till ca 2 %. Dessutom höjer det allmänna kommunala tjänste- och kollektivavtalet samkommunens lönekostnader med ca 3,9 % på årsnivå jämfört med läget i början av år 2018.

För en del kommuner innehåller ekonomiplanen dessutom ny servicevolym (3,1 %, 13 400 prestationer för samkommunen) i form av nya klienter och enheter. Betalningsandelarna för dessa kommuner stiger därför i jämförelse med år 2018. Samkommunens investeringar finansieras under planperioden med egna lån och bidrag, inte med grundkapitalförhöjningar.

För perioden 2019–2021 planerar samkommunen flera nya projekt. De största är de investeringar som planeras i Pargas och som beräknas kosta ca 15 miljoner euro. För Pargas planeras två boendeenheter inom den öppna vården, en seniorenhet och en kris-, undersöknings- och rehabiliteringsenhet. Kommunerna har dessutom behov av ombyggnad och utvidgning av existerande serviceenheter. I många fall handlar det om ersättande platser och inte nya. De nya projekten medför ett kostnadstryck på de kommunala betalningsandelarna i form av ökade avskrivningar och kapitalkostnader. Förändringarna från år 2018 är betydande vad servicevolymerna beträffar, och för de kommuner som godkänd dessa etableringar ökar betalningsandelarna jämfört med år 2018.

Stadsstyrelsen förutsätter nära samarbete med medlemskommunerna i syfte att utreda den ekonomiska utvecklingen och behovet att utvidga

20.08.2018

och ändra de olika serviceformerna. En höjning av priserna är inte godtagbar.

Lagen om temporär begränsning av vissa av kommunernas och samkommunernas rättshandlingar inom social- och hälsovården (548/2016) trädde i kraft redan 1.7.2016. Enligt den separata lagen får en kommun eller samkommun genom egna beslut göra byggnadsinvesteringar för vilka de totala kostnaderna understiger fem miljoner euro. De investeringar som Kårkulla planerar är således inte möjliga. Sådan serviceverksamhet som är placerad i Pargas stöder inte utvecklingen av de helsingforsiska klienternas service och integreringen av dem i Nyland. De investeringar som Kårkulla planerar är därmed inte heller ändamålsenliga från Helsingfors synpunkt.

Föredragande

tf. kanslichef
Tuula Saxholm

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Begäran om utlåtande 30.5.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Kårkulla samkommun

Bilagor till utdrag

Förbud mot sökande av ändring,
beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Kårkulla samkommun begär bl.a. Helsingfors stadsstyrelses utlåtande senast 29.8.2018 om sin ekonomiplan 2019–2021, som finns i bilaga 1 (årtalen för planperioden i rubriken på begäran om utlåtande har korrigerats per e-post).

Beslutsförslaget baserar sig på utlåtandet, som beretts i social- och hälsovårdssektorn.

20.08.2018

Asia/8

Ärendet har beretts i samråd med stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning.

Föredragande

tf. kanslichef
Tuula Saxholm

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Begäran om utlåtande 30.5.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag
Kårkulla samkommun

Bilagor till utdrag
Förbud mot sökande av ändring,
beredning eller verkställighet

För kännedom

Social- och hälsovårdssektorn
Stadskansliet

§ 500

**Lausunto Kärkulla samkommun -nimisen kuntayhtymän talous-
suunnitelmasta vuosiksi 2019-2021**

HEL 2018-006311 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus antoi seuraavan lausunnon Kärkulla samkommunille sen taloussuunnitelmasta vuosiksi 2019-2021:

Kärkullan kuntayhtymä tuottaa suurimman osan sosiaali- ja terveystoimialan ruotsinkielisille kehitysvammahuollon asiakkaille järjestetyistä palveluista. Kärkullan asumispalvelujen piirissä on noin 60 helsinkiläistä ja päiväaikaisen toiminnan palveluja saa noin 55 henkilöä.

Kärkullan kuntayhtymän hallitus päätti 24.5.2018, että palvelujen hinnat nousevat keskimäärin 4,0 % verrattuna vuoden 2018 tasoon. Hintojen nousun perusteluna on se, että kuntayhtymällä on ollut sama hintataso viimeisten kolmen vuoden aikana. Tuona ajanjaksona inflaatio on ollut noin 2 %. Tämän lisäksi kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus nostaa kuntayhtymän palkkakustannuksia vuositasolla keskimäärin 3,9 % verrattuna vuoden 2018 alun tilanteeseen.

Osalle kunnista taloussuunnitelma sisältää palvelumäärien kasvua (3,1 %, 13 400 suoritetta kuntayhtymälle) uusina asiakkaina ja yksiköinä. Näiden kuntien maksusuudet kasvavat tästä syystä vuoteen 2018 verrattuna. Kuntayhtymän investoinnit rahoitetaan suunnitelmakaudella omilla lainoilla ja avustuksilla, ei peruspääomaa korottamalla.

Suunnitelmakaudelle 2019-2021 kuntayhtymä suunnittelee useita uusia hankkeita. Merkittävimmät ovat Paraisille suunnitellut investoinnit, joiden kustannusarvio on noin 15 miljoonaa euroa. Suunnitelmassa on Paraisille kaksi avopuolen asumisyksikköä, senioriyksikkö sekä kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusyksikkö. Kunnilla on lisäksi tarpeita olemassa olevien palveluyksiköiden peruskorjauksille ja laajennuksille. Monessa tapauksessa kyse on korvaavista eikä uusista paikoista. Uudet hankkeet aiheuttavat kustannuspaineen kunnallisille maksusuuksille kasvavina poistoina ja pääomakustannuksina. Muutokset vuoteen 2018 verrattuna ovat merkittäviä palvelumäärien osalta ja maksusuudet vuoteen 2018 verrattuna kasvavat niissä kunnissa, jotka nämä sijoitukset ovat hyväksyneet.

Kaupunginhallitus edellyttää tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien kanssa taloudellisen kehityksen ja eri palvelumuotojen laajennus- ja muutostarpeiden selvittämiseksi. Hintojen korotusta ei voi hyväksyä.

20.08.2018

Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016) tuli voimaan jo 1.7.2016. Erillislain mukaan kunta tai kuntayhtymä voi omilla päätöksillään tehdä rakennusinvestointeja, joiden kokonaisarvo on alle viisi miljoonaa euroa. Näin ollen Kårkullan suunnittelemaat investoinnit eivät ole mahdollisia. Sellainen palvelutoiminta, joka sijoittuu Paraisille, ei tue helsinkiläisten asiakkaiden palvelujen kehittämistä ja integrointia Uudenmaan alueella. Kårkullan suunnittelemaat investoinnit eivät siten myöskään ole Helsingin kannalta tarkoituksenmukaisia.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 30.5.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kårkulla samkommun

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kårkulla samkommun pyytää 29.8.2018 mennessä mm. Helsingin kaupunginhallituksen lausuntoa liitteenä 1 olevasta vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmastaan (lausuntopyynnön otsikossa olevat suunnitelma-kauden vuosiluvut on korjattu sähköpostitse).

Päätösehdotus perustuu sosiaali- ja terveystoimialalla valmisteltuun lausuntoon.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö

20.08.2018

Asia/8

Lisätiedot Tuula Saxholm

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 30.5.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kårkulla samkommun

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala 6.8.2018

HEL 2018-006311 T 00 01 06

Sosiaali- ja terveystoimiala antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Lausunto Kårkullan kuntayhtymän taloussuunnitelmasta vuosille 2019 - 2021 perustuu kuntayhtymän perussopimuksen (15 §) määriteltyyn menettelyyn.

Kårkullan kuntayhtymä tuottaa suurimman osan sosiaali- ja terveystoimialan ruotsinkielisille kehitysvammahuollon asiakkaille järjestetyistä palveluista. Kårkullan asumispalvelujen piirissä on noin 60 helsinkiläistä, ja päiväaikaisen toiminnan palveluja saa noin 55 henkilöä.

Kårkullan kuntayhtymän hallitus päätti 24.5.2018, että palvelujen hinnat nousevat keskimäärin 4,0 % verrattuna vuoden 2018 tasoon. Perusteluina hintojen nousulle on se, että kuntayhtymällä on ollut sama hintataso viimeisten kolmen vuoden aikana. Tuona ajanjaksona inflaatio on ol-

lut n. 2 %. Tämän lisäksi kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus nostaa kuntayhtymän palkkakustannuksia vuositasolla keskimäärin 3,9 %:lla verrattuna vuoden 2018 alun tilanteeseen.

Osalle kunnista taloussuunnitelma pitää sisällään palvelumäärien kasvua (3,1 %, 13 400 suoritetta kuntayhtymälle) uusien asiakkaiden ja yksiköiden muodossa. Näiden kuntien maksuosuudet kasvavat tästä syystä vuoteen 2018 verrattuna. Kuntayhtymän investoinnit rahoitetaan suunnitelmakaudella omilla lainoilla ja avustuksilla, ei peruspääomaa korottamalla.

Suunnitelmakaudelle 2019 - 2021 kuntayhtymä suunnittelee useampaa uutta hanketta. Näistä merkittävien on Paraisille suunnitellut investoinnit, joiden kustannusarvio on n. 15 miljoonaa euroa. Suunnitelmassa on Paraisille kaksi avopuolen asumisyksikköä, senioriyksikkö sekä kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusyksikkö. Kunnilla on lisäksi tarpeita olemassa olevien palveluyksiköiden peruskorjauksille ja laajennuksille. Monessa tapauksessa kyse on korvaavista eikä uusista paikoista. Uudet hankkeet aiheuttavat kustannuspaineen kunnallisille maksuosuuksille kasvavien poistojen ja pääomakustannusten muodossa. Muutokset vuoteen 2018 verrattuna ovat merkittäviä palvelumäärien osalta ja maksuosuudet vuoteen 2018 verrattuna kasvavat niissä kunnissa, jotka nämä sijoitukset ovat hyväksyneet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien kanssa taloudellisen kehityksen ja eri palvelumuotojen laajennus- ja muutostarpeiden selvittämiseksi. Helsingin sosiaali- ja terveystoimen budjetti vuodelle 2019 on 2 095,9 milj. euroa.

Tiukan taloustilanteen vuoksi vammaistyö ei voi hyväksyä korotusta. Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016) astui kuitenkin voimaan jo 1.7.2016. Erillislain mukaan kunta tai kuntayhtymä voi omilla päätöksillään tehdä rakennusinvestointeja, joiden kokonaisarvo on alle viisi miljoonaa euroa. Näin ollen Kärkullan suunnitellut investoinnit eivät ole mahdollisia. Sellainen palvelutoiminta, joka sijoittuu Paraisille, ei tue helsinkiläisten asiakkaiden palvelujen kehittämistä ja integrointia Uudenmaan alueella. Kärkullan suunnitellut investoinnit eivät siten myöskään ole Helsingin kannalta toivottavia."

Lisätiedot

Mikael Karell, vastaava suunnittelija, puhelin: 310 43513
mikael.karell(a)hel.fi

20.08.2018

Asia/9

§ 501

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle valtioneuvoston asetukseksi lukiokoulutuksesta sekä eräiden lukiokoulutusta koskevien asetusten muuttamisesta

HEL 2018-000916 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Sevanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Keskeisten muutosten tarkastelu ja kannanotot

Ehdotetussa valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta säädettäisiin koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, koulutuksen järjestämisluvan hakemisesta, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä, erityisen koulutustehtävän myöntämisedellytyksistä ja valtakunnallisen kehittämistehtävän sisällöstä, opintojen mitoituksesta ja rakenteesta, kielten ja äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetuksesta, rangaistuslaitoksessa järjestettävästä opetuksesta sekä arvosana-asteikoista. On kannatettavaa, että edellä mainituista asioista säädettäisiin jatkossa yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisten erillisen lukiokoulutuksen ja tuntijakoasetuksen sijasta. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä kansainvälisyysvalmiuksien lisäämistä lukiokoulutuksen valtakunnallisiin tavoitteisiin.

Koulutuksen järjestämislupaa tulisi edelleen pääsääntöisesti hakea vuosi ennen koulutuksen suunniteltua aloittamisajankohtaa. Ehdotettuun asetukseen sisältyisivät säännökset järjestämislupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista, joiden tarkoituksena on vähentää tarvetta lisäselvityksen pyytämiseen ja toimittamiseen hakemusten käsittelyssä. Pykälässä säädettäisiin järjestämislupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista. Sääntely olisi nykyiseen lukioasetukseen nähden uutta. Helsingin kaupunki kannattaa koulutuksen järjestämislupaprosessin selkeyttämistä ja sujuvoittamista.

Opintojen mitoituksen osalta ehdotetaan säädettäväksi, että opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Yksi nykyinen kurssi vastaa jatkossa kahta opintopistettä. Helsingin kaupunki toteaa, että opintopisteiden käyttäminen lukio-opintojen mitoituserusteena on kannatettavaa, koska se edistää lukiokoulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen välisen yhteistyön toteuttamista ja korkeakouluopintojen hyväksi lukemista lukiokoulutuksen oppimäärään.

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyvistä pakollisista ja valinnaisista opinnoista säädettäisiin ehdotetun asetuksen liitteissä. Helsingin kaupunki kannattaa esitystä, että valinnaisten opintojen jaottelusta syventäviin ja soveltaviin luovutaan.

Päivänavauksia ja lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävää muuta toimintaa koskevia säännöksiä ei sisältyisi ehdotettuun asetukseen, koska uudessa lukiolaissa ei ole niitä koskevia asetuksenantovaltuuksia. Helsingin kaupunki kannattaa, että edellä mainitut asiat ovat jatkossa koulutuksen järjestäjän päätettävissä.

Uudessa lukiolaissa säädetään oppimisen tuesta lukiokoulutuksessa. Lain 28 §:n mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettuun asetukseen lisättäisiin säännökset lukion erityisopettajan kelpoisuudesta. Erityisopetusta olisi kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai on asetuksen 10 §:n nojalla kelpoinen antamaan aineenopetusta ja on tutkinnon tai kelpoisuuden lisäksi suorittanut asetuksen 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettut opinnot tai henkilö, joka on suorittanut kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta annetun asetuksen (576/1995) 14 §:n 1 momentin mukaisen erityisopettajien koulutuksen. Säännös vastaisi perusopetuslain (628/1998) 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua osa-aikaista erityisopetusta antavan henkilön kelpoisuutta.

20.08.2018

Asia/9

Helsingin kaupunki kannattaa esityksen mukaista lukion erityisopettajan kelpoisuutta.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa lukiouudistukseen liittyvistä asetusmuutoksista, joilla säädettäisiin koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, koulutuksen järjestämisluvan hakemisesta, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä, erityisen koulustehtävän myöntämisedellytyksistä ja valtakunnallisen kehittämissuhteiden sisällöstä, opintojen mitoituksesta ja rakenteesta, kielten ja äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetuksesta, rangaistuslaitoksessa järjestettävästä opetuksesta sekä arvosana-asteikoista. Lausunto on annettava viimeistään 3.9.2018.

Lausunto perustuu kasvatusta ja koulutuslautakunnan antamaan lausuntoon.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asetusmuistioluonnos, Opetus- ja kulttuuriministeriö
- 2 Lausuntopyyntö 21.6.2018, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatusta ja koulutuslautakunta 14.08.2018 § 157

HEL 2018-000916 T 03 00 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Keskeisten muutosten tarkastelu ja kannanotot

Ehdotetussa valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta säädettäisiin koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, koulutuksen järjestämisluvan hakemisesta, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä, erityisen koulutustehtävän myöntämisedellytyksistä ja valtakunnallisen kehittämistehtävän sisällöstä, opintojen mitoituksista ja rakenteesta, kielten ja äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetuksesta, rangaistuslaitoksessa järjestettävästä opetuksesta sekä arvosana-asteikoista. On kannatettavaa, että edellä mainituista asioista säädettäisiin jatkossa yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisten erillisen lukioasetuksen ja tuntijakoasetuksen sijasta. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä kansainvälisyysvalmiuksien lisäämistä lukiokoulutuksen valtakunnallisiin tavoitteisiin.

Koulutuksen järjestämislupaa tulisi edelleen pääsääntöisesti hakea vuosi ennen koulutuksen suunniteltua aloittamisajankohtaa. Ehdotettuun asetukseen sisältyisivät säännökset järjestämislupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista, joiden tarkoituksena on vähentää tarvetta lisäselvityksen pyytämiseen ja toimittamiseen hakemusten käsittelyssä. Pykälässä säädettäisiin järjestämislupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista. Sääntely olisi nykyiseen lukioasetukseen nähden uutta. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa koulutuksen järjestämislupaprosessin selkeyttämistä ja sujuvoittamista.

Opintojen mitoituksen osalta ehdotetaan säädettäväksi, että opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Yksi nykyinen kurssi vastaa jatkossa kahta opintopistettä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että opintopisteiden käyttäminen lukio-opintojen mitoitusperusteena on kannatettavaa, koska se edistää lukiokoulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen välisen yhteistyön toteuttamista ja korkeakouluopintojen hyväksi lukemista lukiokoulutuksen oppimäärään.

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyvistä pakollisista ja valinnaisista opinnoista säädettäisiin ehdotetun asetuksen liitteissä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa esitystä, että valinnaisten opintojen jaottelusta syventäviin ja sovel-taviin luovutaan.

Päivänavauksia ja lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävää muuta toimintaa koskevia säännöksiä ei sisältyisi ehdotettuun asetukseen, koska uudessa lukiolaissa ei ole niitä koskevia asetuksenantovaltuuksia. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa, että edellä mainitut asiat ovat jatkossa koulutuksen järjestäjän päätettävissä.

Uudessa lukiolaissa säädetään oppimisen tuesta lukiokoulutuksessa. Lain 28 §:n mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettuun asetukseen lisättäisiin säännökset lukion erityisopettajan kelpoisuudesta. Erityisopetusta olisi kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai on asetuksen 10 §:n nojalla kelpoinen antamaan aineenopetusta ja on tutkinnon tai kelpoisuuden lisäksi suorittanut asetuksen 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettut opinnot tai henkilö, joka on suorittanut kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta annetun asetuksen (576/1995) 14 §:n 1 momentin mukaisen erityisopettajien koulutuksen. Säännös vastaisi perusopetuslain (628/1998) 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua osa-aikaista erityisopetusta antavan henkilön kelpoisuutta. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa esityksen mukaista lukion erityisopettajan kelpoisuutta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Arja Kukkonen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja, puhelin: 310 86850

arja.kukkonen(a)hel.fi

Mervi Willman, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 86342

mervi.willman(a)hel.fi

Moa Thors, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 70077

moa.thors(a)arbis.hel.fi

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 31023444

satu.koistinen(a)hel.fi

§ 502

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistamisesta

HEL 2018-007276 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi seuraavan lausunnon opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Ylioppilastutkinnon rakenne

Nykyisin ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta: äidinkielen ja kirjallisuuden koe kaikille pakollisena kokeena sekä kokelaan valinnan mukaan kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat toinen kotimainen kieli, vieras kieli, matematiikka ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Ylioppilastutkinnon rakennetta ehdotetaan muutettavan siten, että mikäli kokelas päättää osallistua reaaliaineen kokeeseen, hänen olisi suoritettava nykyisen yhden reaaliaineen kokeen sijasta kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe.

Helsingin kaupunki kannattaa edellä mainittua tutkinnon rakenteellista muutosta, sillä näin saadaan tutkinnon eri aineiden välisiä suhteita tasapainotettua. Tämä uudistus nostaa tutkinnon vaatimustasoa, koska kirjoitettavien aineiden lukumäärä nousee. Haasteeksi nousevat ne opiskelijat, joille jo nykyinen ylioppilastutkinto on vaativa ja aiheuttaa henkistä kuormitusta. Opiskelijoilla olisi oltava riittävästi aikaa valmistautua tutkinnon muutoksiin.

Ylioppilaskokeisiin ilmoittautuminen

Voimassa olevaa ylioppilastutkintoa koskeva lainsäädäntö on osittain jäykkää. Kokeisiin ilmoittautumista säännellään yksityiskohtaisesti ja kokelas voi vain poikkeustapauksissa muuttaa tekemiään valintoja jälkikäteen. Ilmoittautumisen yhteydessä kokelas ilmoittaa sitovasti kokeen tason sekä kokeen pakollisuuden tai ylimääräisyyden. Valinnat ovat sitovia koko tutkinnon osalta.

Helsingin kaupunki pitää hyvänä ylioppilastutkinnon kokeisiin ilmoittautumisen joustavoittamista. Kokelaan ei enää tarvitsisi ilmoittautumisen yhteydessä valita sitovasti kokeita pakollisiksi tai ylimääräisiksi. Lisäksi kokelas voisi ilmoittautua eritasoisiin kokeisiin samassa tutkintoaineessa. Joustavammat menettelytavat vähentäisivät opiskelijoiden kokemia paineita ylioppilastutkinnon suorittamista kohtaan ja tukisivat opiskelijoiden jatko-opintosuunnitelmien tekemistä.

Hylätty ylioppilastutkinto

Mikäli kokelas joutuu aloittamaan ylioppilastutkinnon suorittamisen uudestaan hylätyn tutkinnon vuoksi, hän joutuu suorittamaan uudelleen myös hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytysti suorittamansa kokeet.

Esityksessä ehdotetaan, että hylätyn ylioppilastutkinnon yhteydessä suoritettavat hyväksytyt kokeet voisi sisällyttää aloitettavaan uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettujen kokeiden hyväksymisestä. Lisäksi erillisinä kokeina suoritettavat hyväksytyt kokeet voisi sisällyttää ylioppilastutkintoon kolmen vuoden ajan erillisen kokeen hyväksymisestä. Helsingin kaupunki pitää näitä muutoksia opiskelijoiden kannalta hyvinä, koska ne tuovat joustavuutta ylioppilastutkinnon suorittamiseen ja antavat opiskelijalle mahdollisuuden laajentaa ylioppilastutkintoaan, joka tukee opiskelijan jatko-opintosuunnitelmia.

Tutkinnon suorittaminen

Tutkinto tulisi edelleen suorittaa pääsääntöisesti enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Esityksen mukaan suorittamisajan pidentymisen ehtoja muutettaisiin ja huomioitaisiin kokelaan sairastuminen, ulkomailla opiskelu tai muu painava syy. Helsingin kaupunki kannattaa tutkinnon suorittamisajan pidennyksen edellytysten keventämistä.

Englanninkielinen ylioppilastutkinto

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto, joka pääsääntöisesti suoritetaan suomeksi tai ruotsiksi. Nyt ehdotetun lakimuutoksen myötä ylioppilastutkinto olisi jatkossa mahdollista suorittaa myös englanniksi. Lakiehdotusten perusteluissa todetaan, että mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto englanniksi turvaisi sellaisten kokelaiden asemaa, joilla on heikot edellytykset menestyä suomen- tai ruotsinkielisessä tutkinnossa ja joiden vahvin akateeminen kieli on englanti. Lakiehdotuksen mukaan osana englanninkielistä ylioppilastutkintoa tulee suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden koe toisella kansallisista kielestä.

Helsingin kaupunki näkemyksen mukaan tutkinto ei tässä muodossa palvele sille ajateltua kohderyhmää, sillä äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen suorittaminen hyväksytysti toisella kansallisista kielistä vaatii vahvaa kyseisen kielen hallintaa, vaikka kyseisen kokeen suoritettaisiin suomi/ruotsi toisena kielenä –oppimääränä kuten 12 §:n mukaan on mahdollista. Suomi/ruotsi toisena kielenä tutkinnossa vaadittu taitotaso luetun ymmärtämisen osalta on eurooppalaisen viitekehyksen perustuvan kielitaidon asteikoilla B2.2. (Toimiva itsenäinen kielitaito) ja kirjoittamisen osalta B2.1. (Itsenäisen kielitaidon perustaso)

Ylioppilastutkintoa ei voi näin ollen suorittaa hyväksytysti ilman suomen tai ruotsin kielen osaamista, minkä myötä tutkinto palvelee kokelaita, jotka hallitsevat englannin kielen lisäksi toisen kansalliskielistä vähintään B2.1-B2.2. tasoisesti, jolloin tutkintoa eivät voi suorittaa kokelaat, jotka eivät ole ennen lukio-opintojaan opiskelleet toista kansalliskielistä.

Helsingin kaupunki toteaa, että englanninkielisen tutkinnon rakennetta tulee tarkastella vielä uudelleen ja ehdottaa, että kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen näin halutessaan. Toisella kansalliskielellä suoritettavan äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen sijaan tulisi tutkintoon sisällyttää kaikille pakollinen englanninkielinen kirjallisuuden ja viestinnän koe. Tämän lisäksi kokelaat suorittaisivat lakiehdotuksen mukaisesti kolme seuraavista kokeista:

- 1) äidinkieli ja kirjallisuus;
- 2) matematiikka;
- 3) toinen kotimainen kieli;
- 4) vieras kieli, muu kuin englanti;
- 5) kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe, muu kuin englanti.

Englanninkielinen tutkinto palvelee sille ajateltua kohderyhmää huomattavasti paremmin tutkinnon rakenteen ollessa edellä kuvatun kaltainen. Lisäksi englanniksi opiskelleet kokelaat eivät olisi muita kokelaita edullisemmassa asemassa englannin vieraan kielen kokeessa.

Englanniksi suoritettavan ylioppilastutkinnon osalta tulisi ottaa myös kantaa vieraan kielen kokeiden suorittamiseen. Nyt esitellyssä olevasta lakiehdotuksesta ei käy ilmi, käytetäänkö vieraan kielen kokeissa kohdekielen lisäksi englantia vai toista kansalliskielistä esimerkiksi mahdollisissa käännoestehtävissä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden ja kielten kokeiden suorittamista koskevat erityissäännökset

Helsingin kaupunki kannattaa kokelaan mahdollisuutta suorittaa vieraan kielen kokeen sijasta äidinkielen ja kirjallisuuden koe saamen kielessä, mikä joustavoittaa mahdollisuuksia osoittaa saamen kielen osaamista.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

20.08.2018

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HE laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta
- 2 20180625_Ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Opetus- ja kulttuuriministeriö
Otteen liitteet Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa 21.6.2018 päiväystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki ylioppilastutkinnosta. Laki ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus korvaisivat voimassa olevan ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja ylioppilastutkinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (672/2005 ja 915/2005). Lausunnon on annettava viimeistään 3.9.2018.

Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.8.2019.

Lausunto perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnan antamaan lausuntoon.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HE laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta
- 2 20180625_Ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.08.2018 § 156

HEL 2018-007276 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Ylioppilastutkinnon rakenne

Nykyisin ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta: äidinkielen ja kirjallisuuden koe kaikille pakollisena kokeena sekä kokelaan valinnan mukaan kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat toinen kotimainen kieli, vieras kieli, matematiikka ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Ylioppilastutkinnon rakennetta ehdotetaan muutettavan siten, että mikäli kokelas päättää osallistua reaaliaineen kokeeseen, olisi hänen suoritettava nykyisen yhden reaaliaineen kokeen sijasta kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa edellä mainittua tutkinnon rakenteellista muutosta, sillä näin saadaan tutkinnon eri aineiden välisiä suhteita tasapainotettua. Tämä uudistus nostaa tutkinnon vaatimustasoa, koska kirjoitettavien aineiden lukumäärä nousee. Haasteeksi nousevat ne opiskelijat, joille jo nykyinen ylioppilastutkinto on vaativa ja aiheuttaa henkistä kuormitusta. Opiskelijoilla olisi oltava riittävästi aikaa valmistautua tutkinnon muutoksiin.

Ylioppilaskokeisiin ilmoittautuminen

Voimassa olevaa ylioppilastutkintoa koskeva lainsäädäntö on osittain jäykkää. Kokeisiin ilmoittautumista säännellään yksityiskohtaisesti ja kokelas voi vain poikkeustapauksissa muuttaa tekemiään valintoja jälkikäteen. Ilmoittautumisen yhteydessä kokelas ilmoittaa sitovasti kokeen tason sekä kokeen pakollisuuden tai ylimääräisyyden. Valinnat ovat sitovia koko tutkinnon osalta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä ylioppilastutkinnon kokeisiin ilmoittautumisen joustavoittamista. Kokelaan ei enää tarvitsisi ilmoittautumisen yhteydessä valita sitovasti kokeita pakollisiksi tai ylimääräisiksi. Lisäksi kokelas voisi ilmoittautua eritasoisiin kokeisiin samassa tutkintoaineessa. Joustavammat menettelytavat vähentäisivät opiskelijoiden kokemia paineita ylioppilastutkinnon suorittamista kohtaan ja tukisivat opiskelijoiden jatko-opintosuunnitelmien tekemistä.

Hylätty ylioppilastutkinto

Mikäli kokelas joutuu aloittamaan ylioppilastutkinnon suorittamisen uudestaan hylätyn tutkinnon vuoksi, joutuu hän suorittamaan uudelleen myös hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytysti suorittamansa kokeet.

Esityksessä ehdotetaan, että hylätyn ylioppilastutkinnon yhteydessä suoritettavat hyväksytyt kokeet voisi sisällyttää aloitettavaan uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettua kokeen hyväksymisestä. Lisäksi erillisinä kokeina suoritettavat hyväksytyt kokeet voisi sisällyttää ylioppilastutkintoon kolmen vuoden ajan erillisen kokeen hyväksymisestä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää näitä muutoksia opiskelijoiden kannalta hyvinä, koska ne tuovat joustavuutta ylioppilastutkinnon suorittamiseen ja antavat opiskelijalle mahdollisuuden laajentaa ylioppilastutkintoaan, joka tukee opiskelijan jatko-opintosuunnitelmia.

Tutkinnon suorittaminen

Tutkinto tulisi edelleen suorittaa pääsääntöisesti enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Esityksen mukaan suorittamisajan pidentymisen ehtoja muutettaisiin ja huomioitaisiin kokelaan sairastuminen, ulkomailla opiskelu tai muu painava syy. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa tutkinnon suorittamisajan pidennyksen edellytysten keventämistä.

Englanninkielinen ylioppilastutkinto

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto, joka pääsääntöisesti suoritetaan suomeksi tai ruotsiksi. Nyt ehdotetun lakimuutoksen myötä ylioppilastutkinto olisi jatkossa mahdollista suorittaa myös englanniksi. Lakiehdotusten perusteluissa todetaan, että mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto englanniksi turvaisi sellaisten kokelaiden asemaa, joilla on heikot edellytykset menestyä suomen- tai ruotsinkielisessä tutkinnossa ja joiden vahvin akateeminen kieli on englanti. Lakiehdotuksen mukaan osana englanninkielistä ylioppilastutkintoa tulee suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden koe toisella kansallisista kielestä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan näkemyksen mukaan tutkinto ei tässä muodossa palvele sille ajateltua kohderyhmää, sillä äidinkieli ja kirjallisuuden kokeen suorittaminen hyväksytysti toisella kansallisista kielistä vaatii vahvaa kyseisen kielen hallintaa, vaikka kyseisen kokeen suorittaisi suomi/ruotsi toisena kielenä –oppimääränä kuten 12§:n pykälän mukaan on mahdollista. Suomi/ruotsi toisena kielenä tutkinnossa vaadittu taitotaso luetun ymmärtämisen osalta on Eurooppalaisen viitekehyksen perustuvan kielitaidon asteikoilla B2.2. (Toimiva itsenäinen kielitaito) ja kirjoittamisen osalta B2.1. (Itsenäisen kielitaidon perustaso)

Ylioppilastutkintoa ei voi näin ollen suorittaa hyväksytysti ilman suomen tai ruotsin kielen osaamista, minkä myötä tutkinto palvelee kokelaita, jotka hallitsevat englannin kielen lisäksi toisen kansalliskielistä vähintään B2.1-B2.2. tasoisesti, jolloin tutkintoa eivät voi suorittaa kokelaat, jotka eivät ole ennen lukio-opintojaan opiskelleet toista kansalliskielistä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan näkemyksen mukaan tulee englanninkielisen tutkinnon rakennetta tarkastella vielä uudelleen ja ehdottaa, että kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen näin halutessaan. Toisella kansalliskielellä suoritettavan äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen sijaan tulisi tutkintoon sisällyttää kaikille pakollinen englanninkielinen kirjallisuuden ja viestinnän koe. Tämän lisäksi kokelaat suorittaisivat lakiehdotuksen mukaisesti kolme seuraavista kokeista:

- 1) äidinkieli ja kirjallisuus;
- 2) matematiikka;
- 3) toinen kotimainen kieli;
- 4) vieras kieli, muu kuin englanti;
- 5) kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe, muu kuin englanti.

Englanninkielinen tutkinto palvelee sille ajateltua kohderyhmää huomattavasti paremmin tutkinnon rakenteen ollessa edellä kuvatun kaltainen. Lisäksi englanniksi opiskelleet kokelaat eivät olisi muita kokelaita edullisemmassa asemassa englannin vieraan kielen kokeessa.

Englanniksi suoritettavan ylioppilastutkinnon osalta tulisi ottaa myös kantaa vieraan kielen kokeiden suorittamiseen. Nyt esitellyssä olevasta lakiehdotuksesta ei käy ilmi, käytetäänkö vieraan kielen kokeissa kohdekielen lisäksi englantia vai toista kansalliskielistä esimerkiksi mahdollisissa käännöstehtävissä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden ja kielten kokeiden suorittamista koskevat erityissäännökset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannattaa pykälän 3 momentin mukaista muutosta kokelaan mahdollisuuteen suorittaa vieraan kielen

kokeen sijasta äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen saamen kielessä, mikä joustavoittaa mahdollisuuksia osoittaa saamen kielen osaamista.

Käsittely

14.08.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään lausunnon ensimmäisen kappaleen loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe pitää myös laskea vaativaksi kokeeksi johon luonnoksen 3 §:n 3 momentissa viitataan."

Kannattaja: Petra Malin

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon ensimmäisen kappaleen loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe pitää myös laskea vaativaksi kokeeksi johon luonnoksen 3 §:n 3 momentissa viitataan."

Jaa-äännet: 8

Ted Apter, Fatim Diarra, Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Joakim Horsma, Vesa Korkkula, Petra Malin, Mirita Saxberg

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Abdirahim Mohamed

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Vesa Korkkulan vastaehdotuksen äänin 8–4. Poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Arja Kukkonen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja, puhelin: 310 86850

arja.kukkonen(a)hel.fi

Mervi Willman, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 86342

mervi.willman(a)hel.fi

Moa Thors, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 70077

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/10

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 31023444
moa.thors(a)arbis.hel.fi
satu.koistinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/11

§ 503

Tasa-arvotoimikunnan jäsenen valinta

HEL 2018-007350 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus

- myönsi Maria Jokiselle eron tasa-arvotoimikunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsi Pia Sievisen jäseneksi tasa-arvotoimikuntaan vuonna 2019 päättyväksi toimikaudeksi.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Pia Pakarisen ehdotuksesta valita tasa-arvotoimikunnan jäseneksi Pia Sievisen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 26.6.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

- myöntää Maria Jokiselle eron tasa-arvotoimikunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi tasa-arvotoimikuntaan vuonna 2019 päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi Maria Jokisen (Kok.) 23.10.2017 (§ 955) jäseneksi tasa-arvotoimikuntaan vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Maria Jokinen pyytää 26.6.2018 eroa tasa-arvotoimikunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on kaupunginhallituksen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 26.6.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Tasa-arvotoimikunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.08.2018 § 475

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/11

HEL 2018-007350 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka.

Käsittely

06.08.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 504

Kaksikielisyystoimikunnan jäsenen valinta

HEL 2018-007347 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus

- myönsi Maria Jokiselle eron kaksikielisyystoimikunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsi Marjatta Palmrothin jäseneksi kaksikielisyystoimikuntaan vuonna 2019 päättyväksi toimikaudeksi.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Pia Pakarisen ehdotuksesta valita kaksikielisyystoimikunnan jäseneksi Marjatta Palmrothin.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 26.6.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

- myöntää Maria Jokiselle eron kaksikielisyystoimikunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi kaksikielisyystoimikuntaan vuonna 2019 päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi Maria Jokisen (Kok.) 18.9.2017 (§ 867) jäseneksi kaksikielisyystoimikuntaan vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Maria Jokinen pyytää 26.6.2018 eroa kaksikielisyystoimikunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on kaupunginhallituksen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 26.6.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaksikielisyystoimikunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.08.2018 § 476

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

20.08.2018

HEL 2018-007347 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka.

Käsittely

06.08.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/13

§ 505

Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Päätös

A

Kaupunginhallitus hyväksyi liitteenä olevat kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet.

B

Kaupunginhallitus kehotti toimialalautakuntia periaatteiden mukaisesti päättämään hallinnoimiensa tilojen maksullisesta käytöstä perittävistä maksuista.

Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kaupunkiympäristön toimialaa ottamaan huomioon asukaskäytön mahdollistaminen soveltuvin osin kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä muita toimialoja huolehtimaan hallinnoimiensa asukaskäyttöön soveltuvien tilojen lisäämisestä sähköiseen varausjärjestelmään.

Käsittely

Todettiin, että esittelijä muutti kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita pöydällepanon aikana.

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään periaateasiakirjan osaan "Yleiset periaatteet" kappaleeksi 2:

"Toimialan päättäessään omista asukaskäyttöön liittyvistä linjauksistaan, pääsäännön tulee olla, että tilat ovat varsinaisen käyttöajan ulkopuolella kansalaisyhteiskunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden käytettävissä."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Otsakkeen "Maksuttomuuden ja maksullisuuden periaatteet" toisen kappaleen loppu muutetaan muotoon:

"...ja taiteen perusopetuksen ryhmä- ja yksilöopetus."

20.08.2018

Neljännän kappaleen lopusta poistetaan viimeinen lause "Taiteen perusopetuksen yksilöopetus kuuluu maksullisen toiminnan piiriin."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin ja Paavo Arhinmäen vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Titta Reunanen, alueosallisuuden päällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Ville Vastamäki, kehittämissinööri, puhelin: 310 25902
ville.vastamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet 20.8.2018 § 505
- 2 Loppuraportti Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialoilla

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

A

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevat kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet.

B

Kaupunginhallitus kehottaa toimialalautakuntia periaatteiden mukaisesti päättämään hallinnoimiensa tilojen maksullisesta käytöstä perittävistä maksuista.

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa kaupunkiympäristön toimialaa ottamaan huomioon asukaskäytön mahdollistaminen soveltuvin osin kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä muita toimialoja huolehtimaan hallinnoimiensa asukaskäyttöön soveltuvien tilojen lisäämisestä sähköiseen varausjärjestelmään.

Esittelijän perustelut

Kaupunginjohtaja asetti 19.4.2017 § 34 johtajistokäsittelyssä kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita valmistelevan työryhmän. Työryhmän toimeksiantona oli laatia asukaskäytön periaatteet kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tiloille lukuun ottamatta liikuntatiloja ja varhaiskasvatuksen tiloja. Työryhmän tuli määritellä maksullisen ja maksuttoman käytön peruseriaatteet, kulunvalvonnan periaatteet sekä tietojärjestelmätarpeet. Työryhmän tuli edelleen keskittyä erityisesti maksuttoman käytön periaatteisiin sekä omavalvonnan toteuttamisen mahdollisuuksien selvittämiseen. Tavoitteena oli muodostaa toimialoilla mahdollisimman selkeät ja yhtenäiset linjaukset asukkaiden kaupungin tilojen käytöstä.

Esityksen liitteenä oleva työryhmän loppuraportti valmistui loppuvuodesta 2017 ja se on esitelty kaupungin johtoryhmä II:ssä alkuvuodesta. Johtoryhmäkäsittelyssä päätettiin, että kaupunginkanslia valmistelee työryhmän loppuraportin pohjalta koko kaupunkia koskevat kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet ja pyytää tätä valmistelua varten loppuraportista ja siinä esitellyistä työryhmän ehdotuksista lausunnot toimialalautakunnilta.

Tilojen asukaskäytön lähtökohdat on linjattu Kaupunkistrategiassa, jonka mukaisesti tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki varmistaa, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Julkisten alueiden ja tyhjiä tilojen tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan helpotetaan. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteellisuutta ja yhteistoimintaa.

Kaupungin tilojen asukaskäytön pohjana olevat arvot ovat asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämystisyys. Kaupungin omistamien tilojen asukaskäytön tulee olla edellä mainittujen arvojen mukaista ja tilojen käyttöä edistetään edellä mainittujen arvojen pohjalta selkeästi, avoimesti ja niin laajasti kuin se on mahdollista.

Kaupungin tiloja käytetään ensisijaisesti siihen käyttötarkoitukseen, johon tilat on alun perin tarkoitettu. Olemassa oleva käyttötarkoitus on aina etusijalla, kun tilojen käyttöä tai käyttäjiä priorisoidaan. Tilojen käyttötarkoitukset on määritelty kaavamääräyksiin sekä rakennusluvuissa. Kaupungin tilojen asukaskäyttö ei voi olla ristiriidassa näiden ehtojen kanssa.

Eri toimialoilla on erilainen mahdollisuus tarjota tilojaan asukaskäyttöön, johtuen tilojen erilaisista käyttötarkoituksista. Paras näkemys tilo-

jen soveltuvuudesta asukaskäyttöön on tilojen käyttäjillä, jolloin tilojen tarjoamisesta asukaskäyttöön voi vastata vain tiloissa tapahtuvasta toiminnasta vastaavat toimialalautakunnat. Tilojen asukaskäytön edistämiseksi on työryhmän ehdotuksen mukaisesti tarkoituksenmukaista asettaa kaupunkitasoinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on käytön lisääntymisen, sähköisen palvelun kehittämisen, tilojen varustamisen ja viestinnän koordinoiminen.

Kaupungin tilojen asukaskäytön lähtökohtana tulee olla, että käyttäjät vastaavat tilojen valvonnasta ja siivouksesta sekä mahdollisista käytön aikana toimitiloihin tai niiden varusteisiin syntyvistä vahingoista. Tavoitteena tulee olla omavalvonnan lisääminen ja tilojen asukaskäytön huomioon ottaminen tilojen siivouksen suunnittelussa, jotta mahdolliset syntyvät lisäkustannukset ja siten tilojen käytöstä perittävät maksut pystytään minimoimaan.

Kaupungin tilojen käyttö tulee aina perustua sopimukseen. Tilojen varaaminen sekä käyttöön liittyvien varausvahvistusten ja sopimusten tekeminen keskitetään tarkoitusta varten kehitettyyn varaamo.hel.fi -palveluun. Henkilöille, joiden asiointivalmiudet ovat huonot tai heikentyneet, tulee toimialojen järjestää mahdollisuus muutamassa toimipisteessä eri puolilla kaupunkia tilojen varaamiseen ja sopimusten tekemiseen niin, että heitä avustetaan käyttämään sähköistä järjestelmää.

Työryhmän ehdotus tilojen asukaskäytön laajentamisen vaatimien luku- ja muiden tilamuutosten vuokra vaikutuksettomasta investointiohjelmaan sisällytettävästä koontihankkeesta tullaan ratkaisemaan kiinteistöstrategian valmistelun yhteydessä.

Toimialalautakunnilta saatujen lausuntojen mukaan toimialoilla on erilaiset mahdollisuudet tarjota käyttämiään tiloja asukaskäyttöön. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on yli 700 toimipistettä, joiden pinta-ala on yli miljoona neliometriä. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan antaman lausunnon mukaan lähtökohtana on saada kaikki soveltuvat kasvatuksen ja koulutuksen tilat asukastoiminnan varausjärjestelmään ja tehokkaampaan asukaskäyttöön. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnon mukaan kulttuuri- ja nuorisopalvelukokonaisuuksissa tiloja on yhteensä noin 107 000 m², joista lausunnon mukaan arviolta yli 85 % on yleisökäytössä. Näiden lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on liikunnan tiloja yhteensä noin 180 000 m², joiden tarjoaminen asukkaalle ja urheiluseuroille on osa kaupungin tarjoamia liikuntapalveluita. Sosiaali- ja terveystoimialan asukaskäyttöön soveltuvat tilat ovat asukastalot (10 kpl), monipuoliset palvelukeskukset ja palvelukeskukset (17 kpl) sekä matalan kynnyksen päivätoimintapaikat (2 kpl). Kaupunkiympäristön toimialalla asukaskäyttöön soveltuvia tiloja on lausunnon mukaan vain muutamia.

Lausunnoissa tuodaan esiin, että tilojen lisääntynyt käyttö tulee aiheuttamaan lisäkustannuksia tilojen siivouksesta ja ylläpidosta, kalusteiden ja laitteiden kulumisesta, korjauksista, huolloista, uusimisesta ja selvittämättömistä rikkoutumisista, kulunvalvonnan ja tarvittavien varastotilojen rakentamisen investoinneista, sähkön- ja veden kulutuksesta, kulunvalvonnan hälytyksistä, vahtimestarien lisätehtävistä sekä turvallisuuspalveluista. Asukaskäytön periaatteiden mukaisesti lähtökohtana tulee olla, että käyttäjät vastaavat tilojen valvonnasta ja siivouksesta, jolloin esitettyjen lisäkustannusten ei katsota olevan merkittäviä.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Titta Reunanen, alueosallisuuden päällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Ville Vastamäki, kehittämisinsinööri, puhelin: 310 25902
ville.vastamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet 20.8.2018
- 2 Loppuraportti Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialoilla

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimen toimiala
Kaupunginkanslia
Tytär yhteisöt ja säätiöt

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.08.2018 § 478

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka.

Käsittely

06.08.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 20.8.2018 saakka puheenjohtajan ehdotuksesta.

25.06.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, alueosallisuuden päällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Ville Vastamäki, kehittämissinööri, puhelin: 310 25902
ville.vastamaki(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 17.04.2018 § 198

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginjohtajan 19.4.2017 nimittämän kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita valmistelleen työryhmän loppuraportti vastaa tarpeeseen avata kaupungin tiloja asukaskäyttöön, jäsentää tilojen asukaskäytön kehittämistä ja roolittaa tilojen avaamiseen liittyviä vastuita. Työryhmän toimeksianto on toimeksiannossa rajattu kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen tiloihin.

Kaupunkiympäristön toimialan näkökulmasta tilojen avaaminen asukkaiden omatoimikäyttöön edellyttää panostusta sähköiseen lukitukseen, kulunvalvontaan ja käytettävien tilojen kulkureittien osastointiin turvallisuuden näkökulmasta. Omatoimikäyttö tarkoittaa sitä, että ovien avaamiseen, sulkemiseen ja valvontaan ei tarvita iltavahtimestareita vaan tiloihin päästään sisälle sähköistä tilojen varaamista ja lukitusta hyödyntäen. Iltavahtimestareiden käyttö nostaa iltakäytön kustannuksia merkittävästi.

Verrokkimuutosprosessi asukaskäytön edistämiseksi on koulujen liikuntatilojen siirto liikuntatoimen vuokrattaviksi siltä osin kuin koulut eivät niitä itse käytä. Liikuntatilojen muutoksen ensimmäisessä aallossa

1.1.2018 alkaen noin 80 tilaa avattiin omatoimikäyttöön. Muutoksen yhteydessä hankittiin tai ohjelmointiin uudelleen 2000 avainta ja muutettiin 15 000 lukon toimintaa. Kustannukset omatoimikäytön mahdollistamisesta olivat noin 1,5 milj. euroa.

Tilojen sähköisen lukituksen, varaamisen, kulunvalvonnan sekä ilmanvaihdon ja valaistusjärjestelmien automatisointi reagoimaan tilojen kulloistakin käyttöä varten edellyttää panostusta anturitekniikkaan ja taloautomaatioon sekä näiden osaamisalueiden henkilöresursseihin. Uusien sähköisten varaamisjärjestelmien avulla on mahdollista seurata tilojen käyttöastetta sekä siten myös vähentää uusien tilojen tarvetta.

Tilojen asukaskäyttöä voidaan parhaiten toteuttaa uudisrakennusten yhteydessä ottamalla asukkaiden omatoimikäytön tiloille asettamat vaatimukset huomioon suunnittelussa. Huomioitavia asioita ovat tilojen lukitusjärjestelmät, kulunvalvonta, rikosilmoitinjärjestelmät, kulkureittien suunnittelu ulko-ovelta käytettävään tilaan ja rakennusten muiden tilojen käytön estäminen. Lisäksi tämä tulee ottaa huomioon tilojen ilmanvaihdon suunnittelussa.

Myös peruskorjauksissa edistetään omatoimikäyttöä huomioimalla asukaskäytön vaatimukset suunnittelutavoitteissa vanhojen tilojen pohjaratkaisujen asettamien rajoitusten puitteissa.

Lisääntyvä asukaskäyttö kasvattaa energia- ja ylläpitokustannuksia. Siksi on myös tarpeen kehittää tilankäytön tehokkuuden ja energiatehokkuuden laskentatapoja sekä asukaskäyttöön kannustavia malleja, joilla tilojen pääkäyttäjää palkitaan lisääntyvästä asukaskäytöstä.

Kaupunkiympäristön toimialan käytössä ei varsinaisesti ole kuin muutama asukaskäyttöön sopiva tila. Uuteen vuonna 2020 valmistuvaan kaupunkiympäristötaloon on suunniteltu kokous- ja työpajatiloja, joita asukkaat voivat varata käyttöönsä sähköisesti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.03.2018 § 56

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginjohtajan 19.4.2017 käynnistämän kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita valmisteleavan työryhmän loppuraportti käsittelee ansiokkaasti kaupunkistrategian esille nostamaa tarvetta helpottaa, yhtenäistää ja lisätä tilojen asukaskäyttöä sekä huomioi sen haasteet ja esittää mallin tarvittavista toimenpiteistä sen toteuttamiseksi.

Loppuraportin toimeksianto rajaa sosiaali- ja terveystoimialan toimitilat, varhaiskasvatuksen tilat sekä liikunnan alueet ja tilat tarkastelun ulkopuolelle. Raportin mukaisesti kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta pitää myös tärkeänä, että nämäkin resurssit kartoitetaan ja sisällytetään jatkotarkasteluun nopeasti mahdollisimman laajan tilatarjonnan saavuttamiseksi. Osa varhaiskasvatuksen tiloista on ollut jo nyt varattavissa asukaskäyttöön.

Lautakunta pitää tärkeänä raportissa esitettyjä toimenpiteitä, jotka lisäävät julkisten tilojen käyttöä, selkeyttävät ja tasapuolistavat niiden varaamista ja samalla edistävät osallisuuden ja osallistumisen toteutumista Helsingissä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa kuitenkin, että lisääntyvään käyttöön liittyy myös toimialalle kustannuksia ja riskejä, jotka eivät saisi hankaloittaa perustoimintaa eivätkä aiheuttaisi yksittäiselle toimipisteelle ylimääräisiä, perustoimintaa rasittavia menoja. Jatkotyöskentelyssä tulee entisestään selkiyttää vastuita ja asukaskäytöstä toimipisteille aiheutuvien kulujen kohdentamista takaisin toimipisteille. Asukaskäyttöä tulee kehittää itsenäiseksi niin, ettei sen toiminta tukeudu toimipisteen henkilökuntaan.

Puutteena ja hidasteena asukaskäytön sujuvuuteen ja lisäämiseen toimialalautakunta näkee tällä hetkellä koko kaupungin yhteisen sähköisen varausjärjestelmän ja sähköisen tunnistautumisen puuttumisen. Yhteinen varausjärjestelmä, siihen linkittyvä kulunvalvonta ja osastoidut toimitilat ovat avainasemassa kaupungin tilojen asukaskäyttöä kehitettäessä. Myös nämä seikat ovat tunnistettu ja aikataulutettu työryhmän ehdotuksissa.

Asukaskäytön investointi- ja käyttötalousvaikutukset

Arvioitaessa laajenevan asukaskäytön investointi- ja käyttötalousvaikutuksia kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, ovat vaikutukset merkittäviä johtuen toimialan suuresta kiinteistökannasta ja kiinteistöjen liikuntatilojen korkeasta asukaskäytön käyttöasteesta. Toimialalle kohdistuu siivouksesta ja ylläpidosta, kalusteiden ja laitteiden kulumisesta, korjauksista, huolloista, uusimisesta ja selvittämättömistä rikkoutumis-

ta, kulunvalvonnan ja tarvittavien varastotilojen rakentamisen investoinneista, sähkön- ja veden kulutuksesta, kulunvalvonnan hälytyksistä, vahtimestarien lisätehtävistä sekä turvallisuuspalveluista lisäkustannuksia, joita tulee seurata ja huomioida budjetoinnissa.

Uudisrakentamisessa ja perusparantamisessa tehtävillä asukaskäyttöä helpottavilla investoinneilla on toimialalle vuokra vaikutus.

Lautakunta kannattaa loppuraportissa esitettyä merkittävää tilojen maksuttoman käytön lisäämistä, jolla halutaan parantaa alueellista osallistumismahdollisuutta, yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Maksuttomuuden lisääminen on mahdollista huomioimalla niistä aiheutuvat kustannukset budjetoinnissa tai korottamalla maksullisten vuorojen hintoja. Kustannuksia voidaan säästää keskittämällä toimintoja ja lisäämällä omavalvontaa, jolloin valvonta- ja ylläpitokustannusten säästöillä voidaan kohtuullistaa asukkaille tarjottavien tilojen hintoja.

Asukaskäytön haittojen minimointi

Asukaskäyttö perustuu luottamuksen ja valvonnan tasapainoon. Toiminnan sujuvoittamiseksi tulee sitä kehittää asiakasystävällisemmäksi niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tilojen pääkäytölle. Tämä tarkoittaa tilasuunnittelussa asukaskäytön huomioimista jokaisen rakennushankkeen suunnittelun alkaessa. Asukaskäyttötilojen erottaminen kulunvalvonnalla muista tiloista, sähköisen varausjärjestelmän ja -lukituksen yhteensovittamisella, varustamalla tilat riittävillä asukaskäytön varastoilla sekä selkeillä ohjeilla ja sopimuksilla sujuvoitetaan toimintaa ja vähennetään mahdollisia haittoja.

Asukaskäytön mahdollisuudet ja määrät

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää suomen- ja ruotsinkielisiä palveluja leikkipuistoissa, päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa, perusopetuksen kouluissa, lukioissa, ammattiopistoissa ja työväenopistoissa; yhteensä yli 700:ssa toimipisteessä. Tilojen yhteenlaskettu vuokrapinta-ala ylittää miljoona neliometriä.

Arkisin klo 17-22, viikonloppuisin sekä loma-aikoina koulujen ja oppilaitosten liikuntatilat ovat olleet kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelujen hallinnassa ja varausjärjestelmässä 1.7.2017 alkaen. Puolet liikuntasaleista (69) on tammikuussa 2018 siirtynyt asukaskäytön omavalvontaan. Toimialalautakunta pitää mahdollisena tarvittaessa laajentaa käyttöaikaa iltaisin. Muiden kuin liikuntatilojen käyttöä kouluissa on aktiivisesti tarjottu mm. taiteen perusopetuksen toimijoille. Lähtökohtana on saada kaikki soveltuvat kasvatuksen ja koulutuksen tilat asukas-toiminnan varausjärjestelmään ja tehokkaampaan asukaskäyttöön.

20.08.2018

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.03.2018 § 60

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kaupungin tilojen avaamista asukaskäyttöön kaupunkistrategian mukaisena linjauksena, jolla vastaan kaupunkilaisten muuttuviin tarpeisiin. Se on strategiassa painotettua mahdollistamista ja myös osa alustataloutta. Ketteriä toimintatapoja painotetaan ja myös ehdotetaan. Periaatteiden lisäksi työryhmän raportissa on esitetty ansiokas toimeenpanosuunnitelma.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että jatkotyössä tarkennetaan myöhemmin tässä lausunnossa esitetyn mukaisesti, mitä kaikkia kaupungin tiloja asukaskäyttöön ollaan tarjoamassa. Kaupunki omistaa paitsi julkista, kaikille avointa tilaa myös työtilaa tai muita sellaisia alueita, joiden käytölle on ymmärrettäviä rajoitteita.

Lausuntopyynnössä pyydetään (kysymys 1) lautakuntaa arvioimaan kaupungin tilojen laajenevan asukaskäytön investointi- ja käyttötalousvaikutuksia sekä sopivaa menettelyä asukaskäytön taloudellisten vaikutusten käsittelylle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että on haaste lisätä tilojen maksutonta asukaskäyttöä ja samanaikaisesti nostaa toimialan tulotasoja. Osa tiloista on jo nyt vuokrattavia ja ne ovat tärkeitä tulonmuodotukselle. Ehdotuksen selkeiden ja kannatettavien maksullinen/maksuton käyttö -periaatteiden avulla haastetta voidaan kuitenkin ratkaista erottelemalla käyttötilanteita käyttötarkoituksen ja toimijan perusteella. Työryhmän mainitseman ja toimialan käyttämän Varaamo-palvelun parametrit voidaan säätää siten, että käytön maksullisuus/maksuttomuus selviää pääsääntöisesti palvelutapahtuman edetessä.

Esitetyt periaatteet eivät kuitenkaan kata kaikkia maksullisuus/maksuttomuus -jaon synnyttämiä tilanteita. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan mahdollisissa ristiriitatilanteissa toimialan omia periaatteita palvelevan asukaskäytön tulisi olla ensi sijalla verrattuna

esim. kaupalliseen tai muuhun maksulliseen toimintaan. Myös käyttövuorojen jaossa tulisi priorisoida asukkaita ja yleishyödyllisiä yhteisöjä jos vaihtoehtoisena varaajana olisi yritys.

Työryhmä ehdottaa, että tilojen käyttö uskonnolliseen toimintaan tai uskonnon opetukseen on maksullista lukuun ottamatta tilaisuuksia, joissa on avoimeen kutsuun pohjautuen edustettuna useampia uskonnollisia vakaumuksia. Ehdotuksen mukaan myös muu kuin nuorison yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen liittyvä poliittinen toiminta kuuluu maksullisen käytön piiriin, jollei kyseessä ole tilaisuus, johon on kutsuttu useampia poliittisia puolueita tai katsantokantoja.

Työryhmän esittämä maksullisuus rajoittaa käytännössä tällaisten tilaisuuksien järjestämistä. Rajoittaminen on sinänsä perusteltua, koska kaikille avoimissa tiloissa muut käyttäjät voivat kokea yhden uskonnollisen tai poliittisen toimijan järjestämän tilaisuuden häiritseväksi. Erityisesti kirjastojen käyttäjät pitävät kirjastotilan neutraaliutta erittäin tärkeänä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että poliittinen ja uskonnollinen toiminta ovat yleensä työryhmän laatimien periaatteiden alussa mainittua avoimeen osallistumiseen perustuvaa järjestö- tai kansalais-toimintaa. Niiden toiminta voi lisätä alueen osallistumismahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä tai vetovoimaisuutta. Lautakunta esittää periaatteeseen tarkennusta, että yhden tai kahden toimijan järjestämät uskonnolliset tai poliittiset tilaisuudet ohjataan pääsääntöisesti muihin kuin kaikille avoimiin tiloihin tiloissa, joissa sellainen järjestely on mahdollista. Tällöin toiminta voi olla maksutonta. Näin menetellen kansalaisten harrastustoimintaa ja aktiviteetteja kohdellaan tasavertaisesti ilman että tilaisuuteen päätyy yleisöksi muitakin kuin sinne varta vasten saapuneita. Koska tilat ja tilaisuudet vaihtelevat, jää osa näistä tapauksista aina harkinnanvaraisiksi. Myös työryhmä tunnistaa harkinnanvaraisuuden periaatteissaan.

Linjaus tarkoittasi, että kaikille avoimissa tiloissa (kuten kirjastoissa) ei pääsääntöisesti järjestettäisi tilaisuuksia, joissa on kuultavana vain yksi tai kaksi uskonnollista tai poliittista näkökantaa.

Jatkotyössä pitää harkita, onko erillisen ohjeistuksen laatiminen vaalikampanjoinnin ajaksi tarpeellista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä työryhmän esitystä, että uudisrakennusten ja remonttien hankesuunnitelmissa otetaan huomioon myös asukaskäyttö ja niihin sisällytetään arvio käyttökulujen kasvusta. Talousraamia tulee vastaavasti kasvattaa. Työryhmä arvioi aivan oikein että palveluissa ei motivoiduta edistämään asukaskäyttöä,

jos se aiheuttaa palveluille lisäkuluja ja –työtä mutta siihen ei saa lisäresursseja.

Käytön lisääntymisen aiheuttamia kustannuksia voidaan arvioida toteutuneiden remonttien ja uudisrakentamisten pohjalta. Toimialalla on tuoreita kokemuksia uusien tai remontoitujen tilojen vaikutuksesta käyttöön. Jos toiminnallisesti kiinnostavat tilat sijaitsevat helposti saavutettavissa paikoissa, voi käytön kasvu olla kymmeniä prosentteja tai enemmän. Uuden kaupunginmuseon avaaminen Aleksanterinkadulla lisäsi vuosittaista kävijämäärää yli 200 prosentilla ja vastaavasti ylläpito-kustannuksia kuten valvontaa, siivousta ja siihen liittyvien tarvikkeiden menekkiä viitisenkymmentä prosenttia. Samantyyppisiä joskin loivempia kokemuksia on Maunula-talosta sekä remontoituista Töölön ja Kallion kirjastoista. Toimialan seuraavan suuren hankkeen eli keskustakirjaston 28.1.2015 hyväksytyn hankesuunnitelman talousarviossa käytön aiheuttama kuluminen on otettu huomioon ja tulisi ottaa huomioon taloussuunnitelman 2019–21 valmistelussa.

Tilojen avoimuus ja asukaskäyttö tulee voida järjestää siten, että turvallisuusriskit minimoidaan.

Lisääntyvä käyttö työllistää myös henkilökuntaa erilaisina järjestelyinä, tarkistuksina ja käyttäjien tukemisena. Järjestelmät kuten Varaamo vähentävät rutiinityötä, samoin toiminnoiltaan tarpeeksi monipuoliset sähkölukot etenkin jos ne on yhdistetty Varaamo-järjestelmään. Nykyisissä tiloissa tarvitaan runsaasti tekniikkainvestointeja jotta lisääntyvästä tilojen käytöstä ei tule henkilökunnalle rasite. Nämä ratkaisut edistävät ja takaavat yleensä myös turvallisuutta, tai niihin voidaan yhdistää turvallisuutta lisääviä toimintoja. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa työryhmän esitystä talousarvion investointiosaan tehtävästä vuokravaihtokusettomasta koontihankkeesta, jolla tuotetaan tilojen asukaskäyttöä mahdollistavia teknisiä ratkaisuja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää työryhmän esityksen huomioita varaamisen oikeudellisista elementeistä osuvina. Varaajalle tulee varaamisprosessin osana syntyä selvä kuva tilankäytön vastuista ja velvoitteista.

Lausuntopyynnössä pyydetään arviota asukaskäytön kannalta relevanteista tiloista (kysymys 3). Kulttuuri- ja nuorisopalvelukokonaisuuksissa neliöitä on yhteensä 107 450 m². Esim. kirjastotiloja kaupungilla on yhteensä 36 875 m² ja nuorisotiloja 29 200 m². Arviolta 85-95% tiloista on yleisökäytössä. Näiden lisäksi työryhmän työn ulkopuolisia liikunnan tiloja on 180 992 m².

Toimialan eri palvelukokonaisuuksien ja palvelujen tilat ovat hyvinkin erilaisia asukaskäyttöön avaamisen kannalta (kysymys 2). Perustoimin-

nan luonteen lisäksi vaikuttaa mm. se, ovatko tilat omia vai vuokralla, aukioloaikojen pituus, sijainti kaupungissa ja onko tarjolla eristettäviä tiloja, mitä asukaskäyttö usein tarvitsee. Tarkemmat ehdot tulee määrittellä tilatyypikohtaisesti, melko usein myös tilakohtaisesti. Lausuntopyyntöissä tarkoitetut toimialan asukaskäyttöön sopivat tilat on rakennettu kirjastoiksi, kulttuurikeskuksiksi, nuorisotiloiksi tai museoiksi.

Kirjastoissa monipuolinen asukaskäyttö on vakiintunutta. Niiden koko toiminta on rakennettu laajan avoimuuden pohjalle. Vuosittaisia kävijöitä Helsingin kirjastoissa on n. 6,3 miljoonaa. Kokoontumis- ja tapahtumatilojen lisäksi kirjastot tarjoavat mm. näyttelytilaa erilaisille harrastajille, keräilijöille ja muille ei-ammattimaisille taiteen ja kulttuurin toimijoille. Myös uusi kirjastolaki (1942/2016) velvoittaa yleisiä kirjastoja tarjoamaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kansallisesti vertailtuna kirjastotilaa on Helsingissä vähän: 58,70 m² asukasta kohden, kun Suomen keskiarvo on 91,43 m² (2016). Keskustakirjasto Oodin valmistuminen nostaa Helsingin keskiarvon noin 76 m²:in asukasta kohden. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kaupunkimme kirjastoissa on poikkeuksellisen pienet mahdollisuudet tarjota tilaa rajattuun käyttöön mikäli asukaskäyttötarve sellaista edellyttää.

Kirjastojen nykyinen hyvä turvallisuustilanne perustuu kirjastonkäytön pitkään perinteeseen Suomessa sekä käyttäjien keskinäiseen sosiaaliseen kontrolliin. Tilanne ei välttämättä ole pysyvä. Uusi kirjastolaki antaa kirjastoille mahdollisuuksia rajata häiriöitä. Joulukuussa 2018 avattavaan keskustakirjasto Oodiin suunnitellaan sen keskeisen sijainnin takia tavanomaista perusteellisempia turvatoimia. Oodin odotetaan nostavan kävijämäärää 1–1,5 miljoonalla vuodessa (nettolisäys).

Kulttuurikeskuksia on yhteensä seitsemän. Neljä niistä on alueellisia ja kaksi on tarkoitettu erityisryhmille. Monitoimijaiset alueelliset kulttuurikeskukset on rakennettu ensi sijassa tarjoamaan laadukkaita sisältöjä eri puolilla kaupunkia, jotta kaikki taide ja kulttuuri ei keskittyisi keskustaan. Kulttuurikeskuksissa on avarat aulatilat, esitystiloja, näyttelytiloja sekä kokous- ja/tai luokkatiloja. Samoissa rakennuksissa toimivat yleensä myös kirjasto, nuorisotila ja työväenopisto. Juuri valmistuvassa työryhmäselvityksessä suositellaan kulttuurikeskuksille jatkossakin niiden alkuperäistä, laadukkaisiin sisältöihin perustuvaa toimintamallia, joka on tutkitusti vaikuttavaa ja menestyksekkästä. Ne toteuttavat osaltaan erinomaisesti kaupunkistrategian elävien kaupunginosien ja tapahtumakaupungin tavoitetta. Tämä valinta ei sulje pois asukastoimintaa mutta vaikuttaa sen reunaehtoihin kuten esitystilojen käytön priorisointiin. Seitsemäs kulttuurikeskus eli Savoy-teatteri on erikoistapaus: se toimii pitkälti kaupallisin periaattein ja sen tilat täyttyvät sekä ulkopuolisten että sen omista maksullisista tuotannoista.

Maunula-talo on suurelta osin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan käytössä, vaikka sen isäntäorganisaatio on työväenopisto ja se kuuluu siten kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan. Se vertautuu lähinnä kulttuurikeskuksiin, mutta poikkeaa niistä perusajatukseltaan: Maunula-talo on rakentamisvaiheesta alkaen suunniteltu asukkaiden kanssa, joten se kuvaa tämän hetken asukaskäytön toiminnallisia tarpeita. Mm. kirjasto rakennettiin niin että sitä voi käyttää talon kaikkina aukioloaikoina vaikka henkilökuntaa ei olisi paikalla. Asukkaat ovat mukana talon hallinnossa ja tuottavat merkittävän osan esitystoiminnasta ja näyttelyistä.

Nuorisotilat ovat avoimia kuten kirjastotkin ja nuorisotilojen asukaskäyttö on laajaa. Tilojen maksuton käyttö on ollut jo pitkään laajaa ja tilojen lukitusta on viime vuosina uudistettu niin, että se palvelisi paremmin tilojen omaehtoista käyttöä. Tätä työtä sekä tilojen varauskäytäntöjen kehittämistä tulee jatkaa. Nuorisolain (1285/2016) yhtenä keskeisenä tavoitteena on edistää omaehtoista nuorisotoimintaa. Ts. toimintatilan tarjoaminen kansalaistoimijoille ja vapaille nuorten ryhmille kuuluu nuorisopalveluiden perustehtävään. Nuorisotilat on kalustettu ja varustettu ajatellen ensi sijassa nuoria kävijöitä. Osa tiloista on tarkoitettu erityiskäyttöön, mikä osin rajaa niiden yleistä kiinnostavuutta – hyvällä tilasuunnittelulla voidaan jatkossa parantaa tilojen monikäyttöisyyttä. Nuorisotilojen verkko kaupungissa on kattava ja pitää sisällään reilut 50 erilaista tilaa joka puolella kaupunkia. Osa tiloista on erittäin hyvällä käytöllä aamusta iltaan, mutta osan käytön tehokkuutta pystytään parantamaan. Useimmista muista kaupungin tiloista poiketen nuorisotilat ovat nuorisotyön omassa käytössä erityisesti iltaisin, joten niiden asukaskäyttöä voidaan lisätä erityisesti päiväsaikaan.

Museoiden asukaskäytölle on olennaisesti enemmän rajoituksia kuin edellä kuvatuissa tilatyypeissä. Sekä kulttuurihistorialliset että taidekoelmat ovat arvokkaita, usein hauraita ja särkyviä. Kalleimpien taide näyttelyjen valtioneuvostokausilla ja esinelainoilla muista museoista on vaikiintuneet ehdot valvonnan järjestämisestä ja muusta turvallisuuden takaamisesta. Mahdollinen asukaskäyttö onkin suunniteltava näyttelyiden ja teosten turvallisuuden ehdoilla. Kyseeseen voivat tulla lähinnä kokoelmista ja näyttelyistä eristettävät kokous- ja aulatilat.

Toimialan tilojen varaaminen keskitetään Varaamo-verkkopalveluun. Siellä käytön erilaiset tilakohtaiset ehdot ja rajaukset voidaan toteuttaa niin että kunkin tilan asukaskäyttö on tarkoituksenmukaista. Käyttäjä etenee palvelussa kertomalla omista tarpeistaan, ja Varaamo tarjoaa vain tiloja, joiden käyttöoikeuksiin annetut tiedot sopivat.

Jotkut toimialan käyttämät tilat eivät sovi asukaskäyttöön käytännössä lainkaan. Kaupunginorkesteri on Musiikkitalossa vuokralaisena. Vuokrasopimuksen ehdot rajaavat asukaskäytön käytännössä ulos, koska

toimistoaan lukuun ottamatta orkesteri vuokraa tiloja käyttöönsä vain tarvitessaan niitä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.03.2018 § 74

HEL 2018-001310 T 10 01 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita käsittelevässä loppuraportissa esitetyistä ehdotuksista sekä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston 8.2.2018 esittämistä kaupungin tilojen asukaskäyttöön liittyvistä kysymyksistä:

”Kaupunginjohtajan 19.4.2017 asettaman työryhmän tehtäväksiannon ulkopuolelle rajattiin sosiaali- ja terveystoimialan toimitilat ja kohteet.

Osa sosiaali- ja terveystoimialan hallinnoimia tiloja voivat kuntalaiset ja kolmannen sektorin järjestöt ja yhdistykset varata maksuttomasti tai vuokrata pientä maksua vastaan. Tällaisia varattavia tai vuokrattavia tiloja ovat mm. asukastalot ja lähiöasemat, monipuolisten palvelukeskusten ja palvelukeskusten juhlasalit, auditoriot, luentosalit tai ryhmätilat ja matalan kynnyksen päivätoimintapaikat kuten Sympvikset. Sairaaloiden, terveysasemien, virastotalojen tai palvelukeskusten (esim. Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus) kokous- tai muut tilat eivät pääsääntöisesti ole sosiaali- ja terveystoimialan ulkopuolisten toimijoiden tai yksityishenkilöiden varattavissa tai vuokrattavissa. Eri järjestöjen toiminta Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa ja Itäkadun perhekeskuksessa perustuu suulliseen yhteistyösopimukseen ja kumppanuuteen. Järjestöt toimivat tiloissa niiden aukioloaikoina, eikä niiden käytöstä näissä tapauksissa peritä vuokraa.

Toimialan tila- ja tapauskohtainen harkinta tilojen vuokrauksen maksuttomuudesta tai maksullisuudesta perustuu vuoden 2015 ohjeeseen (sosiaali- ja terveystoimiala, PYSY110 8.1.2015). Tila- ja tapauskohtaista harkintaa tehdään niissä toimipisteissä, missä kuntalaisilla, järjestötoimijoilla tai muilla ulkopuolisilla toimijoilla on mahdollisuus varata tai vuokrata tiloja tilapäiseen käyttöön. Tilojen luovuttamisesta tilapäiseen ulkopuoliseen käyttöön ja käyttömaksujen perimisen tai perimättä jättä-

misen osalta päättää kunkin yksikön esimies oman esimiehensä suostumuksella siten kun pisyohjeessa on määritelty.

Asukastalojen tilojen liittäminen Varaamo-palveluun on mahdollista. Muita sosiaali- ja terveystoimialan toimitiloja ei kannata keskittää Varaamo-palveluun, koska sosiaali- ja terveystoimialan tiloissa tehdään pääasiassa potilas- ja asiakastyötä tai ne ovat erityisasumisen kohteita kuten palvelutalot, ryhmäkodit, lastenkodit ja tukikodit, joiden tilat edellyttävät erityisiä turvallisuus- ja vahtimestaripalveluita, salassapitovelvollisuuksien noudattamista sekä asettaa kulunvalvonnalle ja lukitukselle erityisvaatimuksia. Maakunta- ja sote -uudistuksen toteutuessa vuonna 2020 sosiaali- ja terveystoimialojen järjestäminen ja tuottaminen siirtyvät maakunnan vastuulle, ja maakunta vuokraa tilat.

Toimitilojen ulkopuolisesta käytöstä koituu toimialalle kustannuksia mm. siivouksesta ja ylläpidosta, turvallisuus ja vahtimestaripalveluista tai toimipisteen itse järjestämän valvonnan palkkakustannuksista, irtaimiston ja kalusteiden kulumisesta tai rikkoutumisesta sekä esitysteknisten järjestelmien huolloista tai uusimisesta. Kulunvalvonnan osalta voi aiheutua hälytyskustannuksia tai avaimia tai lukituksia voidaan joutua uusimaan.

Nyt kustannukset kohdentuvat varaus- tai vuokraustoimintaa harjoittavalle toimipisteelle. Talousarviossa voisi olla kaupunkitasoinen talousarviotili, jonne budjetoitaisiin yllä mainittuja käytöstä johtuneita kustannuksia varten rahaa keskitetysti, jonne kustannuksia voitaisiin kohdentaa eikä ne jäisi toimialan yksittäisen toimipisteen kustannuksiksi. Tämä voisi edistää tilojen tilapäistä käyttöä.

Edellä olevissa kappaleissa on viitattu niihin toimipisteisiin, joissa tilojen tilapäinen käyttö on mahdollista tällä hetkellä eli asukastalot (10 kpl), monipuoliset palvelukeskukset ja palvelukeskukset (17 kpl) ja matalan kynnyksen päivätoimintapaikat (2 kpl).”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kati Hynninen, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

§ 506

Valtuutettu Vesa Korkkulan toivomusponsi liittyen Konalan alueen nuorisotiloihin

HEL 2017-010776 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 hyväksymän toivomusponnen (Vesa Korkkula) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimitti selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 27.9.2017 aloitetta nuorten ja nuorisojärjestöjen tarvitsemista tiloista Konalan alueella Konalan ala-asteen remontin aikana ja sen jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta sille, miten ja missä Konalan alueella voidaan turvata nuorten ja nuorisojärjestöjen tarvitsemat riittävät tilat Konalan peruskoulun ala-asteen remontin aikana ja sen jälkeen (Vesa Korkkula).

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen joh-

dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta saadussa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnossa todetaan, että koulun remontin alkaisi tammikuussa 2019. Nuorisopalveluista saadun päivitetyn tiedon mukaan hankkeen suunnittelu on edennyt aikataulussaan. Nuorisotyö on mukana remontin valmisteluissa, edistämässä remontin toteuttamista niin, että tilojen joustava käyttö myös järjestöille mahdollistuu. Läheisyydessä sijaitseva Pitäjänmäen nuorisotalo remontoidaan kansalaistoimintataloksi. Nuorisopalveluista saadun tiedon mukaan tämä remontti on juuri valmistumassa. Talosta on mahdollista haketa toimintavuoroja seitsemänä päivänä viikossa, aamusta iltaan. Lausunnossa todetaan edelleen, että myös muut Haagan ja Kannelmäen nuorisopalvelujen toimipisteet ovat konalalaisten nuorten ja nuorisojärjestöjen käytettävissä. Lähialueella on myös vireillä uusia hankkeita kuten harrastushallin perustaminen ja uuden tilan rakentaminen Malminkartanoon varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön käyttöön. Lausunnossa todetaan lopuksi, että Konalan alueen nuorisotyötä suunnitellaan yhdessä nuorten ja alueen toimijoiden kanssa niin, että alueen tarpeisiin voidaan vastata myös koulun remontin aikana ja remontin valmistumisen jälkeen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.08.2018 § 489

HEL 2017-010776 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.08.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 12.12.2017 § 93

HEL 2017-010776 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan Konalan alueen nuorten ja nuorisojärjestöjen tilatarpeet voidaan turvata myös Konalan ala-asteen remontin jälkeen.

Nykyisin Konalan ala-asteen koululla Konalan kerhokeskuksessa toimii MLL:n iltapäiväkerho viitenä päivänä viikossa sekä tämän lisäksi Mannerheimin lastensuojeluliiton paikallisosasto ja Partiolippukunta Jeanne d' Arc järjestävät lapsille ja varhaisnuorille (ala-koulu) toimintaa. Konalan kerhokeskuksessa ei ole avointa nuorisotalotoimintaa nuorille. Tilassa työskentelee tällä hetkellä yksi osa-aikainen (20 tuntia viikossa) nuorisopalveluiden työntekijä. Haagan nuorisotyöyksikkö järjestää matalan kynnyksen liikuntatoimintaa säännöllisesti (2,5 tuntia viikossa) Konalan ala-asteella. Tämä toiminta on suunnattu nuorisoikäisille. Vastavaan toiminnan on tarkoitus jatkaa koulun remontin valmistuttua. Lisäsuunnittelua siihen, miten asiat järjestetään Konalan ala-asteen remontin aikana, tarvitaan vielä.

Koulun remontin aloitusaikataulu on näillä näkymin tammikuu 2019 (valtuusto 29.11.2017). Kaupungin nuorisotyö on mukana koulun remontin valmistelussa ja edistää sitä, että koulun remontti toteutetaan niin, että tilojen joustava käyttö myös järjestöille mahdollistuu.

Konalan kerhokeskuksen välittämättömässä läheisyydessä toimii Haagan nuorisotyöyksikön Pitäjänmäen nuorisotalo. Pitäjänmäen nuoriso-

20.08.2018

talo remontoidaan kevään 2018 aikana kansalaistoimintataloksi. Talosta on mahdollisuus hakea toimintavuoroja seitsemänä päivänä viikossa aamusta-iltaan. Myös muut Haagan ja Kannelmäen nuorisotyöyksiköiden toimipisteet ovat Konalalaisten nuorten ja järjestöjen käytettävissä. Konalalaiset nuoret käyvät peruskoulun vuosiluokkia 7–9 pääosin Pitäjänmäessä ja Apollon peruskoulussa Malminkartanossa. Malminkartanon ja Konalan väliseltä alueelta etsitään parhaillaan tilaa uudentyyppiselle nuorten ja alueen asukkaiden omaan toimintaan perustuvalla harrastushallilla. Malminkartanoon aivan Apollon koulun läheisyyteen ollaan rakentamassa uusi rakennus varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön käyttöön. Tämä tila valmistunee vuonna 2021.

Konalan alueen nuorisotyötä suunnitellaan yhdessä nuorten ja alueen toimijoiden kanssa niin, että alueen tarpeisiin voidaan vastata myös koulun remontin aikana ja remontin valmistumisen jälkeen.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Marjo Nieminen, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89033
marjo.nieminen(a)hel.fi

20.08.2018

Asia/15

§ 507

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 33.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.8.2018

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 14.8.2018

- ympäristö- ja lupajaosto 17.8.2018
- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuurijaosto
- liikuntajaosto
- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 14.8.2018

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos 15.8.2018
- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos 16.8.2018

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Asia/15

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.08.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 505 (B), 506 ja 507 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 503, 504 ja 505 (A) §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

20.08.2018

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1 FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

500 § i protokollet.

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

20.08.2018

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

20.08.2018

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björkstén
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Terhi Koulumies

Otso Kivekäs

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 29.08.2018.